

SVEUČILIŠTE U ZADRU
Odjel za arheologiju
Ulica Mihovila Pavlinovića bb
23000 Zadar

**PROGRAM JEDNOPREDMETNOG PREDDIPLOMSKOG I
JEDNOPREDMETNOG DIPLOMSKOG STUDIJA
ARHEOLOGIJE NA SVEUČILIŠTU U ZADRU**

Pročelnik Odjela
prof. dr. sc. Brunislav Marijanović

Zadar, 2012.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. OPĆI DIO	5
3. OPIS PROGRAMA	6
3.1. Jednopedmetni preddiplomski studij	6
3.2. Opis obvezatnih i izbornih kolegija na studiju arheologije	9
3.2.1. Preddiplomski studij	9
Uvod u arheologiju I	9
Paleolitik i mezolitik	11
Egejske civilizacije brončanog doba	14
Uvod u arheologiju II	16
Neolitik	18
Arheologija antičke Grčke	20
Institucije rimskog svijeta	22
Kultovi i vjerovanja u neolitiku	25
Kolonizacija i romanizacija antičkog Ilirika	27
Hrvatsko Podunavlje u antičkom razdoblju	30
Eneolitik	32
Brončano doba	35
Antička arheologija apeninskog poluotoka	38
Uvod u podvodnu arheologiju	40
Antički brodolomi i plovidbene rute na istočnoj obali Jadrana	42
Očuvanje i zaštita spomenika kulture	44
Željezno doba	46
Latinski jezik I	49
Arheologija seobe naroda	51
Postanak i razvoj kršćanstva	53
Brodski tereti u antičkom razdoblju na istočnoj obali Jadrana	55
Muzeologija	57
Latinski jezik II	59
Starokršćanska arheologija	61
Bjelobrdski kulturni kompleks	65
Artes minores	67
Osnove etnologije	69
Osnove terenskog istraživanja I	71
Nacionalna arheologija	73
Latinski jezik III	75
Graditeljstvo i urbanizam antičkog Ilirika	77
Opća slavenska arheologija	80
Srednjovjekovna numizmatika	82
Arheološka antropologija	84
Osnove terenskog istraživanja II	86

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA	89
4.4.1. Nastavnici	89
Akademik Nenad Cambi, profesor emeritus	89
Dr. sc. Zdenko Brusić, redovni profesor	93
Dr. sc. Brunislav Marijanović, redovni profesor	95
Dr. sc. Željko Tomičić, redovni profesor	98
Dr. sc. Ante Uglešić, redovni. profesor	102
Dr. sc. Mario Šlaus, izv. prof.	104
Dr. sc. Sineva Kukoč, izvanredni profesor	107
Dr. sc. Dražen Maršić, docent	109
Dr. sc. Miroslav Glavičić, izvanredni profesor	111
Dr. sc. Željko Miletić, docent	112
Mr. sc. Jadran Kale, viši predavač	115
Dr. sc. Mato Ilkić, viši predavač	
4.4.2. Suradnici	116

1. UVOD

1.1. Studij arheologije na Filozofskom fakultetu u Zadru, odnosno Sveučilištu u Zadru, postoji od godine 1962., a novi preddiplomski i diplomski studij arheologije na Odjelu za arheologiju Sveučilišta u Zadru pokreće se zbog implementacije Bolonjske deklaracije, a temelji se na Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. U prve tri godine osposobljavat će studente za stručni, a u sljedeće dvije i za samostalan znanstveni rad. Mjesto zapošljavanja budućih arheoloških tehničara i magistara arheologije u prvom su redu institucije javnoga sektora i državne uprave, koje iskazuju najveće potrebe za takvim visokostručnim i znanstveno-profiliranim kadrom: muzejske ustanove, znanstveno-istraživački instituti, državna uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine, itd. Za vjerovati je da će dio kadra svoje mjesto naći i na visokim učilištima ili sveučilištima u svojstvu znanstvenih novaka. Svrha studija je, međutim, ponuditi visokostručni kadar i privatnom sektoru, koji bi vrlo brzo mogao pokazati interes za pokretanjem privatnih agencija koje bi obavljale arheološke radove (iskapanja) ili vršile usluge konzervacije i restauracije.

Novi preddiplomski i diplomski studij arheologije u prvom će redu biti utemeljen na dosadašnjim znanstvenim spoznajama s područja arheologije, ali će u nastavni proces biti uključeni i rezultati najnovijih arheoloških istraživanja. Nastavnici s Odjela za arheologiju vode ili su ravnopravno uključeni u mnoga arheološka istraživanja na području RH (Burnum, Asseria, Crno Vrilo, Podvršje, itd.), a prvi je put u planu i međunarodna aktivnost. Osim arheologije, studij će obuhvatiti i neka područja srodnih znanstvenih disciplina s područja povijesnih znanosti. Tako će pojedini kolegiji obrađivati i neke aspekte religije, mitologije, lingvistike, umjetnosti ili antropologije, doticati se tema kojima se bave potpuno nove znanstvene discipline ili one koje su tek u povojima, ili se pak baviti pitanjima zaštite, istraživanja i očuvanja cjelokupne kulturne baštine.

S obzirom na to da je prijedlog studija usklađen s uputama koje je na svojoj sjednici od 14. prosinca 2004. donio Rektorski zbor, u njemu su ispoštovana sva načela zacrtana u dokumentima EU i Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju: podjela studijskog programa na preddiplomski i diplomski obrazovni ciklus, jednosemestralnost predmeta, multidisciplinarnost, uvođenje ECTS bodovnog sustava, mogućnost mobilnosti studenata i profesora, promicanje među-institucionalne suradnje, itd. Stoga se smije kazati kako je prijedlog studija konceptijski potpuno usporediv s programima svih uglednih inozemnih visokih učilišta ustrojenih na principima Bolonjske deklaracije, a sadržajno samo djelomice, zbog regionalnih specifičnosti i razlika u kulturno-povijesnom razvoju.

1.2. Novi preddiplomski i diplomski studij arheologije nastavak je staroga, postojećeg diplomskog studija, dok je novi doktorski studij (u izradi) nastavak postojećeg poslijediplomskoga magistarskog i dokorskog studija. Posljednji je i sam djelomice ustrojen na principima Bolonjske deklaracije (jednosemestralni kolegiji, multidisciplinarnost, mobilnost profesora, međuinstitucionalna suradnja).

1.3. Za pokretanje i realizaciju novoga preddiplomskog i diplomskog studija arheologije, ali jednako tako i dokorskog studija, trebale bi biti zainteresirane sve institucije javnoga sektora i državne uprave koje će od njega imati direktnu ili indirektnu korist, a ponajprije arheološki muzeji, kompleksni muzeji s arheološkim odjelima, arheološki instituti, itd. Od gospodarstva interes i potrebu za kadrovima iskazuju nacionalni parkovi i parkovi prirode, od kojih je s nekima već započeta dugotrajna suradnja. Valja napomenuti da je Sveučilište u Zadru, uz Sveučilište u Zagrebu, još uvijek jedina visokoškolska ustanova u RH gdje je moguće pohađati takvu vrstu studija.

1.4. Novi preddiplomski i diplomski studij arheologije strukturiran je i koncipiran tako da omogući maksimalnu fluktuaciju studenata i nastavnika, bilo unutar matične ustanove-predlagача (s Odjela arheologije na komplementarne Odjele i obrnuto), ili s nje na druge istovrsne i djelomice istovrsne studije u RH i inozemstvu, kao i obrnuto.

2. OPĆI DIO

2.1. Službeni naziv studija je "Preddiplomski i diplomski studij arheologije". Unutar cjelovitog studija arheologije na Odjelu za arheologiju Sveučilišta u Zadru preddiplomski i diplomski studij predstavljaju prve stepenice obrazovnog ciklusa, dok je završna doktorski studij.

2.2. Nositelj studija je Sveučilište u Zadru, a izvođač većine studijskih kolegija i koordinator svih aktivnosti na studiju Odjel za arheologiju.

2.3. Predviđeno trajanje studija je šest semestara (1.-6.) ili tri akademske godine za jednopredmetni preddiplomski studij i četiri semestra (1.-4.) ili dvije akademske godine za diplomski studij (model 3+2).

2.4. Na jednopredmetni preddiplomski studij arheologije mogu se prijaviti učenici sa završenom odgovarajućom srednjoškolskom ili srednjom stručnom spremom u trajanju od četiri godine. Koja je srednjoškolska i srednja stručna sprema odgovarajuća, utvrđeno je Statutom Sveučilišta. Izbor pristupnika obavlja temeljem rezultata državne mature. Na diplomski se studij izravno upisuju studenti koji su završili preddiplomski studij s prosjekom ocjena od najmanje 3,5 i izradili pozitivno ocjenjenu prvostupničku radnju. Za ostale se kandidate provodi javni natječaj koji se objavljuje šest mjeseci prije početka nastave.

2.5. Novim studijskim programom arheologije preddiplomski i diplomski studij predlažu se kao dva stupnja zaokruženoga obrazovnog procesa: niži ili stručni i viši ili znanstveni. Na stručnom dijelu studija student stječe temeljno znanje iz različitih grana arheologije, pomoćnih disciplina i kolegija koje odabire s komplementarnih Odjela, te ovladava tehnologijom i tehnikama terenskog i muzejskog rada. Osim preddiplomskog studija ustanove-predlagača, za praćenje studija dovoljni su i drugi istovrsni ili djelomice istovrsni studiji u RH ili inozemstvu. Po završetku jednopredmetnoga preddiplomskog studija student može nastaviti izobrazbu na diplomskom studiju ustanove-predlagača. Na diplomskom dijelu studija student razvija specijalističko znanje odabirući kolegije (ne obvezatno) iz jedne od disciplina arheologije (prapovijesna, antička i srednjovjekovna arheologija) te ovladava metodologijom znanstvenog rada. Diplomski studij arheologije mogu upisati svi studenti koji ispunjavaju uvjete iz točke 3.3.

2.6. Završetkom preddiplomskog studija student stječe akademski stupanj baccalaures / baccalaurea (B. A.) s nazivom «arheološki tehničar», a završetkom diplomskog studija akademski stupanj «magistar arheologije» (M. A.).

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis koji slijedi iskazuje sve obvezatne i izborne kolegije ili druge module nastave, koje studenti mogu upisati tijekom jednopredmetnoga (**3.1.1.**) preddiplomskog studija, odnosno diplomskog studija (**3.1.2.**). Svi relevantni podaci iskazani su formulom *Nastavnik/suradnik / naziv kolegija / broj sati nastave / ECTS bodovanje / status kolegija*. Status kolegija označen je slovima abecede: *A* obvezni kolegiji (temeljni), *B* izborni u okviru Odjela, *C* izborni u okviru drugih Odjela, *D* izborni kao opće programske osnove i *Mod* drugi moduli održavanja nastave. Broj sati nastave odnosi se na sljedeće nastavne metode: *Predavanja / seminari / vježbe / mentorski rad*.

3.1.1. Jednopredmetni preddiplomski studij arheologije

I. semestar

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Uvod u arheologiju</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Uvod u prapovijesnu arheologiju</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Paleolitik i mezolitik</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Dražen Maršić	<i>Egejske civilizacije brončanog doba</i>	2+1+0+0	5	A
	<i>Strani jezik (po izboru)</i>	2+0+0+0		D
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Terenske vježbe</i>	0+0+4+0	2	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C

II. semestar

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina Horvat	<i>Neolitik Bliskog istoka i jugoistočne Europe</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan	<i>Uvod u antičku arheologiju</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Dražen Maršić / doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Arheologija antičke Grčke</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac	<i>Institucije rimskog svijeta</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Prapovijesne tehnologije: predmeti od cijepanog i glačanog kamena</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina	<i>Kultovi i vjerovanja u neolitiku</i>	1+1+0+0	4	B

Horvat				
Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Hrvatsko Podunavlje u antičkom razdoblju</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Terenske vježbe</i>	0+0+4+0	2	Mod
	<i>Stručna ekskurzija</i>	0+0+1+0	1	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C

III. semestar

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Ante Uglešić / Jure Šućur	<i>Uvod u srednjovjekovnu arheologiju</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina Horvat	<i>Eneolitik Bliskog istoka i jugoistočne Europe</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč/ Martina Čelhar	<i>Brončano doba Europe</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Mato Ilkić / Mate Parica	<i>Antički brodolomi i plovidbene rute na istočnoj obali Jadrana</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Dražen Maršić / doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Etruščanska civilizacija</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Grci u antičkom Iliriku</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac	<i>Kolonizacija antičkog Ilirika</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Zdenko Brusić / doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Uvod u podvodnu arheologiju</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Karla Gusar / Silvia Bekavac	<i>Očuvanje i zaštita spomenika kulture</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Terenske vježbe</i>	0+0+4+0	2	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C

IV. semestar

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč/ Martina Čelhar	<i>Željezno doba Europe</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Miroslav	<i>Latinski jezik I</i>	1+1+1+0	5	A

Glavičić				
Doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Arheologija rimske Italije</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šućur	<i>Arheologija seobe naroda</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac	<i>Romanizacija antičkog Ilirika</i>	1+1+0+0	4	B
Mr. sc. Josipa Baraka	<i>Postanak i razvoj kršćanstva</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Muzeologija</i>	1+0+1+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Terenske vježbe</i>	0+0+4+0	2	Mod
	<i>Stručna ekskurzija</i>	0+0+1+0	1	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C

V. semestar

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić	<i>Latinski jezik II</i>	1+1+1+0	5	A
Mr. sc. Josipa Baraka	<i>Starokršćanska arheologija</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šućur, prof.	<i>Nacionalna arheologija ranoga srednjeg vijeka</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan	<i>Ikonografija grčko-rimskog panteona</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Artes minores I</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Osnove terenskog istraživanja</i>	0+0+8+0	4	Mod
Mate Parica, prof.	<i>Tečaj iz crtanja</i>	0+0+2+0	1	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C

VI. semestar

Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan	<i>Graditeljstvo i urbanizam antičkog Ilirika</i>	2+1+0+0	5	A
Doc. dr. sc. Karla Gusar	<i>Nacionalna arheologija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka</i>	2+1+0+0	5	A
Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić	<i>Latinski jezik III</i>	1+0+1+0	4	B

Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Artes minores II</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šučur	<i>Opća slavenska arheologija</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Srednjovjekovna numizmatika</i>	1+1+0+0	4	B
Prof. dr. sc. Mario Šlaus	<i>Arheološka antropologija</i>	1+0+1+0	4	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Osnove terenskog istraživanja</i>	0+0+8+0	4	Mod
Jure Šučur	<i>Tečaj iz geodezije</i>	0+0+2+0	1	Mod
	<i>Stručna ekskurzija</i>	0+0+1+0	1	Mod
	<i>Kolegij s komplementarnih odjela</i>			C
Mentor	<i>Prvostupnička radnja</i>	0+0+0+1	7	A

3.1.2. Jednopedmetni diplomski studij arheologije

I. semestar

– opći dio

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Metodologija arheoloških iskopavanja I</i>	2+1+4+0	7	A
Prof. dr. sc. Maša Surić	<i>Paleoklimatologija i geologija kvartara</i>	1+1+0+0	4	B
Doc. dr. sc. Renata Šošarić/ dr. sc. Siniša Radović	<i>Bioarheologija (arheozoologija i arheobotanika)</i>	1+1+0+0	4	B

– usmjerenje: prapovijesna arheologija

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Neandertalci</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina Horvat	<i>Neolitik istočnog Jadrana</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Brončano doba na Jadranu</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Društveni i religijski simboli jadranskog svijeta u brončano doba</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović/ Prof. dr. sc. Sineva Kukoč	<i>Prapovijesne tehnologije: predmeti od bakra, bronce i željeza</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: **antička arheologija**

Prof. dr. sc. Željko Miletić / doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan	<i>Gospodarstvo rimske Histrije i Dalmacije</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Dražen Maršić / doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Klasična arheologija istočnog Jadrana I</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić / Vedrana Glavaš	<i>Osnove latinske epigrafike</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić / Vedrana Glavaš	<i>Antička numizmatika</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac	<i>Rimska vojska u Iliriku</i>	2+1+0+0	5	B
Mr. sc. Josipa Baraka	<i>Starokršćanska ikonografija</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: **srednjovjekovna i novovjekovna arheologija**

Prof. dr. sc. Ante Uglešić / Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić	<i>Arheologija seobe naroda- odabrana poglavlja</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Željko Tomičić / Doc. dr. sc. Karla Gusar	<i>Arheologija ranog srednjeg vijeka u kontinentalnoj Hrvatskoj</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Željko Tomičić / mr. sc. Josipa Baraka	<i>Bizant na istočnom Jadranu</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šućur	<i>Groblja i naselja ranog srednjeg vijeka</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Ante Uglešić / Jure Šućur	<i>Arhitektura i skulptura ranog srednjeg vijeka</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Karla Gusar	<i>Srednjovjekovna keramika</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Pokretni arheološki nalazi 13.-17. St.</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: **podvodna arheologija**

Doc. dr. sc. Mato Ilkić /Mate Parica	<i>Lučke instalacije i priobalne konstrukcije</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Zdenko Brusić/doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Amfore i pomorska trgovina u Sredozemlju</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Zdenko Brusić/Mate Parica, prof.	<i>Razvoj podvodne arheologije</i>	2+1+0+0	5	B

Doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Brodovi i plovidba u Sredozemlju kroz povijesna razdoblja</i>	2+1+0+0	5	B
--------------------------------	--	---------	---	---

II. semestar

– opći dio

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Metodologija arheoloških iskopavanja II</i>	2+1+4+0	7	A
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Teorijska arheologija</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Snježana Zorić-Hoffman	<i>Arheologija i socijalna antropologija</i>	1+1+0+0	4	B

– usmjerenje: prapovijesna arheologija

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Doc. dr. sc. Dario Vujević	<i>Umjetnost i simbolika paleolitika i mezolitika</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović	<i>Eneolitik istočnog Jadrana</i>	2+1+0+1	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Željezno doba na Jadranu</i>	2+1+0+1	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Umjetnost i religija jadranskoga protopovijesnog svijeta</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Nasebinski sustavi u željezno doba na istočnom Jadranu</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar	<i>Nošnja u željezno doba na istočnom Jadranu</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: antička arheologija

Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac	<i>Antička religija na jadranskopodunavskom prostoru</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Dražen Maršić / doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Klasična arheologija istočnog Jadrana II</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić / Vedrana Glavaš	<i>Antička natpisna građa na istočnoj obali Jadrana</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan	<i>Rimski carski kult</i>	2+1+0+0	5	B

Doc. dr. sc. Igor Borzić	<i>Keramika u rimskoj Dalmaciji</i>	2+1+0+0	5	B
Prof. dr. sc. Ante Uglešić / mr. sc. Josipa Baraka	<i>Starokršćansko graditeljstvo na istočnoj obali Jadrana</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: **srednjovjekovna arheologija**

Nastavnik/suradnik	Kolegij	Sati	ECTS	status
Prof. dr. sc. Mario Šlaus	<i>Antropologija slavenskih nekropola</i>	2+0+1+0	5	B
Prof. dr. sc. Željko Tomičić / doc. dr. sc. Karla Gusar	<i>Bjelobrdski kulturni kompleks</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Karla Gusar / Jure Šućur	<i>Arheologija razvijenog i kasnog srednjeg vijeka</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Karla Gusar / Jure Šućur	<i>Arheologija novog vijeka</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Mato Ilkić	<i>Novovjekovna numizmatika</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Gordana Čupković	<i>Glagoljska epigrafika</i>	2+1+0+0	5	B

– usmjerenje: **podvodna arheologija**

Prof. dr. sc. Zdenko Brusić/ Mate Parica	<i>Keramički import na Jadranu u antici</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Mato Ilkić / Mate Parica	<i>Brodski tereti u antičkom razdoblju na istočnoj obali Jadrana</i>	2+1+0+0	5	B
Doc. dr. sc. Irena Radić Rossi	<i>Arheologija broda</i>	1+0+0+2	5	B
Doc. dr. Irena Radić Rossi/Mate Parica	<i>Tehnike podvodnih arheoloških istraživanja i metodologija rada</i>	2+0+0+2	5	B

III. semestar

	<i>Specijalistički seminar iz kolegija 1. semestra</i>	0+0+0+2	15	A
	<i>Specijalistički seminar iz kolegija 2. semestra</i>	0+0+0+2	15	A

IV. semestar

	<i>Mentorski rad i izrada diplomske radnje</i>	0+0+0+2	30	A
--	--	---------	----	---

3.2. Opis obvezatnih i izbornih kolegija na studiju arheologije

3.2.1. Preddiplomski studij arheologije:

NAZIV KOLEGIJA: UVOD U ARHEOLOGIJU					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	doc. dr. sc. Irena Radić Rossi			1	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni X	Izborni	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: I.	
OPIS KOLEGIJA:					
Kolegij upoznaje studente s arheologijom kao znanostu koja proučava razvoj ljudskoga društva kroz prošlost koristeći se poglavito njegovim materijalnim ostacima, ali i drugim dostupnim izvorima. Objašnjava se osnovna podjela ljudske prošlosti od najstarijih vremena do naših dana, te tumače osnovni pojmovi s kojima će se studenti susretati tijekom studija. Kolegijem je obuhvaćen i povijesni razvoj arheologije kao znanosti, te različite varijante arheologije koje su se razvile u novije vrijeme.					
CILJEVI KOLEGIJA:					
Osnovni ciljevi kolegija su uvesti studente u arheološku znanost, te im omogućiti daljnje nesmetano napredovanje kroz studij. Tumačenjem osnovnih arheoloških pojmova, principa i načela stvara se kod studenata jasna slika o pravom sadržaju arheologije te njezinim znanstvenim dosezima i potencijalima.					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	5				
TJEDANA PO SEMESTRU:	15				
Sati tjedno:	predavanja	2			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
DA	DA				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	članci	knjige	.ppt prezentacije	internet	Ostalo:
DA		DA	DA	DA	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih): redovito pohađanje nastave, aktivnost na nastavi, seminarski rad			Položen ispit DA		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
	DA	DA			

LITERATURA:	
Obvezna:	
Balen, J. & Čečuk, B. 2009. <i>Hrvatska arheologija u XX. stoljeću: zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Palači Matice hrvatske, 24-26. svibnja 2007.</i> Zagreb: Matica hrvatska.	
Renfrew, A. C. & P. Bahn. 1991. <i>Archaeology: Theories, Methods and Practice.</i> London: Thames and Hudson.	
Stiebing Jr., W. H. 1993. <i>Uncovering the Past. A History of Archaeology.</i> Oxford: Oxford University Press.	
Težak-Gregl, T. 2011. <i>Uvod u prapovijesnu arheologiju (poglavlje Što je arheologija).</i> Zagreb: Leykam international.	
Dopunska:	
Barker, G. 2000. <i>Tehnike arheološkog iskopavanja.</i> Split: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika.	
Frazer, J. G. 2003. <i>Zlatna grana. Podrijetlo religijskih obreda I običaja.</i> Zagreb: Sion & Jesenski i Turk.	
Harris, E. C. 1989. <i>Principles of Archaeological Stratigraphy,</i> London & New York: Academic Press.	
Greene, K. 2010. <i>Archaeology. An Introduction,</i> 5 th edition. London: Routledge.	
Mumford, L. 1988. <i>Grad u historiji.</i> Zagreb: Naprijed.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: DA	Registracija za ispit: DA
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	

NAZIV KOLEGIJA: UVOD U PRAPOVIJESNU ARHEOLOGIJU			
ODJEL/KATEDRA:	Odjel za arheologiju / Katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		GODINA STUDIJA
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Dario Vujević		1.
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studije
	Da		
SEMESTAR			
I			
OPIS KOLEGIJA:			
Uvod u prapovijesnu arheologiju je obvezatni kolegij koji omogućava bolje praćenje kasnijih kolegija vezanih uz prapovijesna razdoblja. Studentima će u kratkim crtama biti objašnjeni brojni procesi poput razvoja ljudske vrste, pojave simbolike, neolitizacije i indoeuropske seobe. Uz upoznavanje s osnovnim tipološkim i tehnološkim pojmovima, posebna pažnja bit će usmjerena na periodizaciju i kronologiju prapovijesnih kultura.			
CILJEVI KOLEGIJA:			
Upoznavanje studenata s terminologijom vezanom uz prapovijesna razdoblja, te procesima koji su se odvijali tijekom prapovijesti.			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS – STUDENTSKO OPTEREĆENJE			
TJEDNO PO SEMESTRU	15		
Sati tjedno:	Predavanja	2	
	Seminari	1	
	Vježbe		
	Mentorski rad		
Ukupno sati:	Predavanja	30	

	Seminari		15		
	Vježbe				
	Mentorski rad				
UKUPAN BROJ DANA TERENSKE NASTAVE					
NASTAVNE METODE					
Predavanja	Seminari	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
Da	Da				
NASTAVNA POMAGALA					
Udžbenici	Bilješke	Članci	Knjige	Internet	webCT zbirka
Da	Da	Da	Da	Da	
UVJETI ZA PRIZNAVANJE BODOVA: Ispunjavanje propisanih obaveza, polaganje ispita					
NAČIN POLAGANJA ISPITA: Usmeni ispit					
LITERATURA:					
S. Dimitrijević, T. Težak-Gregl, N. Majnarić-Pandžić, Prapovijest. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Naprijed, Zagreb, 1998.					
D. Glogović, Prilozi poznavanju željeznog doba na sjevernom Jadranu: Hrvatsko primorje i Kvarnerski otoci. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za arheologiju, 1989.					
I. Karavanić, I. Janković Osvit čovječanstva - početci našega biološkog i kulturnog razvoja. Školska knjiga, Zagreb, 2011.					
I. Karavanić, Osvit tehnologije. Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2003.					
I. Karavanić, Prijedlog osnovnog strukovnog nazivlja za srednji i mlađi paleolitik. Opuscula archaeologica, 16, Zagreb, 1992., 15-35.					
The Oxford Illustrated Prehistory of Europe. Oxford, 1994.					
T. Težak -Gregl, Uvod u prapovijesnu arheologiju. Leykam international, 10, Zagreb, 2011.					
UVJETI:					
REGISTRACIJA ZA SLUŠANJE KOLEGIJA: Da			REGISTRACIJA ZA ISPIT: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: Ispunjavanje propisanih nastavnih obaveza					

NAZIV KOLEGIJA: PALEOLITIK I MEZOLITIK					
ODJEL/KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij				GODINA STUDIJA
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Dario Vujević				Prva
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studije		
	Da				
OPIS KOLEGIJA:					
Geološka podjela zemlje s posebnim obzirom na geološke i hidroklimate osobitosti kvartara. Glacijacije, interglacijacije i kronostratigrafska raspodjela pleistocena. Klimatskozemljopisne osobine u razdoblju mezolitika, nastavak tradicije paleolitičkog načina života uz primjenu već usvojenih tehnologija. Ubrzanija regionalizacija i prilagođavanje lovačkosakupljačkih skupina posebnostima različitog okoliša, morske, jezerske i					

<p>riječne obale, brdovitih i ravničastih oblasti i intenzivnija eksploatacija lokalnih resursa, uspostavljanje trajnijih naselja briga o pokojnicima, stvaranje kulta predaka i dr.</p> <p>Biološka evolucija čovjeka, fosilni ostaci, teorije o njegovu razvoju i vrste hominida na evroazijskom i afričkom prostoru.</p> <p>Vrste mineralnih sirovina te tehnologija obradbe kamenog i koštanog alata, izrada litičkih alatki korištenjem jezgre, odbojaka odnosno sirovinskog otpada, vrste i tehnologija retuša i dr. Tipološkotehnološke značajke kamenog i koštanog alata, njihova standardna klasifikacija i strukovno nazivlje. Pojava tehnoloških inovacija u korištenju kamenog i koštanog alata, mikrolitizacija alata, veća ekonomičnost korištenja alata, veći kompozitni alati od drva ili kosti koji služe kao držači kamenih, sada već standardiziranih geometrijskih mikrolita.</p> <p>Slijed paleolitičkih kultura Europe, karakteristike alata, važnija nalazišta i ostali popratni materijal. Prilagođavanje lovačkosakupljačkih zajednica različitim uvjetima života, složenije organizacije, interkulturni kontakti, regionalizacija i pojava planske eksploatacije prostora. Inovacije u pogledu uporabe litičkih i koštanih alatki, pojava projektila, harpuna, korištenje luka i strelice i dr.</p> <p>Procesi socijalne i ideološke integracije, briga o pokojnicima, pojava kulta, paleolitička umjetnost i dr.</p>					
CILJEVI KOLEGIJA:					
<p>Dati pregled paleolitika i mezolitika paralelno s obradom antropoloških ostataka čovjeka, geološkoklimatoloških prilika koje su uz florističke i faunističke zajednice diktirali razvoj i život našeg daljnjeg pretka. Na osnovi općih spoznaja o vremenu trajanja pojedinih pleistocenskih razdoblja, tipološkotehnoloških karakteristika alata i socijološko kulturnih karakteristika pokušati, u okviru dosadašnjih istraživanja, detaljnije obraditi prostor današnje Hrvatske i njenih susjednih oblasti.</p>					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS – STUDENTSKO OPTEREĆENJE					
TJEDNO PO SEMESTRU		15			
Sati tjedno:	Predavanja	2			
	Seminari	1			
	Vježbe				
	Mentorski rad				
Ukupno sati:	Predavanja	30			
	Seminari	15			
	Vježbe				
	Mentorski rad				
UKUPAN BROJ DANA TERENSKE NASTAVE					
NASTAVNE METODE					
Predavanja	Seminari	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
Da	Da				
NASTAVNA POMAGALA					
Udžbenici	Bilješke	Članci	Knjige	Internet	webCT zbirka
	Da	Da	Da	Da	
UVJETI ZA PRIZNAVANJE BODOVA: Ispunjavanje propisanih obaveza, polaganje ispita					
NAČIN POLAGANJA ISPITA: Usmeni ispit					
LITERATURA:					
<p>Đ. Basler, Paleolitsko prebivalište Badanj kod Stoca, Glasnik zemaljskog muzeja u Sarajevu, n.s., 29 (1974), Sarajevo, 1976, str. 5-18.</p> <p>Š. Batović, Paleolitički i mezolitički ostaci s Dugog otoka, Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji, XVI, Ljubljana, 1988., 7-53.</p> <p>Z. Brusić, Pećina Vlakno, Hrvatski arheološki godišnjak, 2004 i 2007.</p> <p>W. Burroughs, Climate Change in Prehistory - The End of the Reign of Chaos, Cambridge, 2005.</p> <p>C. Butler, Prehistoric flintwork, Tempus, Gloucesterhire, 2005.</p> <p>C. Cela-Conde, F. Ayala - Human Evolution, Oxford, 2007.</p>					

- D. Crabtree, An introduction to flintworking, Idaho, 1982.
- B. Čečuk, D. Radić, Vela spila višeslojno pretpovijesno nalazište. Vela Luka, 2005.
- B. Čečuk, Kopačina na Braču, u: Stotinu hrvatskih arheoloških lokaliteta, A. Durman (ed.), Zagreb 2006, 148-149.
- C. Gamble, The palaeolithic societies of Europe, Cambridge, 1999.
- C. Gamble, The palaeolithic societies of Europe, Cambridge, 1999.
- M. Inzian, Technology of knapped stone, Meudon, 1992.
- I. Janković, Homo, pojava našeg roda. Priroda 927 (10) 2004. str. 10 – 13.
- I. Janković, Australopithecine: Prvi korak u evoluciji čovjeka. Priroda, 923/924 (dvobroj 6/7 2004.) 2004. str. 12 – 15
- I. Janković, Neandertalci, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu, 21/2004., str. 177.-196.
- I. Karavanić, I. Janković Osvit čovječanstva, Početci našega biološkog i kulturnog razvoja, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
- I. Karavanić, Mujina pećina, tragovi života dalmatinskog čovjeka, Kaštel Lukšić, 2003.
- I. Karavanić, Osvit tehnologije, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2003.
- I. Karavanić, Prijedlog osnovnog strukovnog nazivlja za srednji i mlađi paleolitik, Opuscula archaeologica, 16, Zagreb, 1992., 15-35.
- I. Karavanić, Stukovno nazivlje za donji i srednji paleolitik, Opuscula archaeologica, 19, Zagreb, 1995., 7-9.
- I. Karavanić, Život neandertlaca, Školska knjiga, Zagreb, 2004
- I. Karavanić, F Smith, The Middle/Upper Paleolithic interface and the relationship of Neanderthals and early modern humans in the Hrvatsko Zagorje, Croatia. Journal of Human Evolution 34, 1998, 223-248.
- R. Klein - The Dawn of Human Culture, New York, 2002.
- D. Komšo, Mezolitik u Hrvatskoj. Opuscula Archaeologica 30., Zagreb, 2008.
- D. Komšo, P. Pellegati, The Late Epigravettian in Istria. Late Paleolithic colonization and lithic technology in the northern Adriatic area, u: Late Paleolithic Environments and Cultural Relations around the Adriatic, R. Whallon (ed.), BAR International Series 1716, Oxford 2007, 27-39.
- J. Kozłowski, M. Otte, The formation of the Aurignacian in Europe. Journal of Anthropological Research 56: 513-534.
- Radovanović, Houses and burials at Lepenski Vir. European Journal of Archaeology 3: 330-349.
- M. Parica, D. Vujević, Nakit i umjetnost pećine Vlakno, Archaeologica Adriatica, 3, Zadar, 2011., str. 23-34.
- P. Mellars, Neanderthal legacy, New York, 1996.
- M. Mussi, Earliest Italy: An Overview of the Italian Paleolithic and Mesolithic, New York, 2002.
- Praistorija jugoslavenskih zemalja I, Paleolit i mezolit, Sarajevo, 1979.
- F. Schrenk, S. Mueller, Neanderthals, Routledge, 2005.
- J. Simek, F. Smith, Chronological changes in stone tool assemblages from Krapina (Croatia). Journal of Human Evolution 32: 561-575.
- The Oxford Illustrated Prehistory of Europe, Oxford, 1994.
- D. Vujević, The Relationship Between the Middle Palaeolithic Sites in the Zadar Hinterland and the Zadar Islands, u: A Connecting Sea: Maritime Interaction in Adriatic Prehistory, S. Forenbaher (ed.), BAR International Series 2037, Oxford 2009, 1-11.
- J. Zilhao, F. D'Errico, The Chronology of the Aurignacian and of the Transitional Technocomplexes, Lisabon, 2006.

UVJETI:

REGISTRACIJA ZA SLUŠANJE KOLEGIJA: Da

REGISTRACIJA ZA ISPIT: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: Ispunjavanje propisanih nastavnih obaveza

NAZIV KOLEGIJA: EGEJSKE CIVILIZACIJE BRONČANOG DOBA						
OPĆE OBAVIJESTI:						
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju					
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije				Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Dražen Maršić				Prva	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru					
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe			Semestar: Prvi
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Kolegij se sastoji od uvodnog dijela, glavnog dijela i odabranih poglavlja iz kulturne povijesti egejskih civilizacija brončanog doba (dalje ECBD). Uvodni dio obuhvaća sljedeće tematske cjeline: prirodni i zemljopisni položaj Grčke i šireg prostora Egeje, klimatski uvjeti i prirodni resursi, kratki historijat otkrića ECBD i arheoloških istraživanja, terminologija, tripartitna kronološka klasifikacija, pokušaji suvremenog unapređenja toga sistema, itd. Glavni dio kolegija obrađuje najvažnije fenomene ECBD: pojavu i funkciju pisma (osobito linear A i B), razvoj naselja i gradskog načina života (tipovi naselja, fortifikacije i ostale strukture), pojavu monumentalnih grobnica i grobne običaje (kraljevski grobni krugovi, grobnice s odajom, tolosi), umjetnost i zanate (keramičko i nekeramičko posuđe, keramički stilovi, fresko slikarstvo, sitna figuralna plastika). Odabrana poglavlja posvećena su sadržajima interdisciplinarnog karaktera, tj. temama koje pripadaju tzv. kulturnoj povijesti: nastanku i razvoju religijskih sustava, uzrocima propasti minojske i mikenske civilizacije, te historicitetu pojedinih priča iz grčke predaje i književnosti (trojanski rat, mit o Tezeju i Minotauru, legenda o Atlantidi).</p>						
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Razvijanje znanja o nastanku i razvoju najstarijih civilizacija na europskom tlu, njihovim najznačajnijim kulturnim dostignućima i arheološkim spomenicima, zbog kojih se egejski prostor s punim pravom može smatrati područjem rađanja europske civilizacije.</p>						
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:			15			
Sati tjedno:	predavanja		2			
	seminari		1			
	vježbe					
	mentorski rad					
Ukupno sati:	predavanja		30			
	seminari		15			
	vježbe					
	mentorski rad					
Ukupan broj dana terenske nastave:						
NASTAVNE METODE:						
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje	
NASTAVNA POMAGALA:						
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet Da	webCT zbirka	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:						
Redovno pohađanje nastave (najmanje 70%)			Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada			
NAČIN POLAGANJA ISPITA:						
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij	

<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: 	
Obvezna: H. W. Janson – A. F. Janson, <i>Povijest umjetnosti</i> , Varaždin, 2003. (ili neko drugo izdanje). Dž. Čedvik, <i>Mikenski svet</i> , Beograd, 1980. G. Hafner, <i>Kreta i Helada</i> , Rijeka, 1969. F. Durando, <i>Drevna Grčka, zora zapada</i> , Zagreb, 1999.	
Dopunska: R. Higgins, <i>Minoan and Mycenaean Art</i> , London, 1981. (ili neko drugo izdanje) O. Dickinson, <i>Aegean Bronze Age</i> , Cambridge, 1995.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: NEOLITIK BLISKOG ISTOKA I JUGOISTOČNE EUROPE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina Horvat, prof.	Prva	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>Kolegij donosi opći pregled neolitika kao posebnog razdoblja prapovijesti, s obzirom na posebnosti u njegovom sadržaju i arheološkoj građi prema drugim prapovijesnim razdobljima, kroz sljedeće tematske cjeline: I tematska cjelina: pojam i sadržaj neolitika, proces neolitizacije, s periodizacijom, kronologijom i teritorijalno-kulturnom podjelom; II tematska cjelina: pregled neolitičkih kultura Bliskog istoka; III tematska cjelina: pregled neolitičkih kultura Egejskog područja; IV tematska cjelina: pregled neolitičkih kultura jugoistočne Europe; V tematska cjelina: pregled neolitičkih kultura podunavsko-panonskog područja.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Cilj kolegija je stjecanje općih znanja o prapovijesnom razdoblju u kojem otpočinje razvoj zemljoradnje i stočarstva, početku procesa neolitizacije, njegovoj uvjetovanosti uzročno-posljedičnim odnosom povijesnih razloga i prirodnih potencijala, dalekosežnosti posljedica koje produktivna privreda donosi na sveukupan razvoj prapovijesnih zajednica i društava (način života i stanovanja, razvoj novih proizvodnih sredstava, privredno-društvenih odnosa, kolektivne svijesti i religioznosti i dr.), razumijevanje partikularizama koji uvjetuju stvaranje više kulturno-teritorijalnih cjelina i niza kulturno-etničkih manifestacija koje se u arheološkom smislu distingviraju prema različitostima tipoloških i stilskih svojstava predmeta namijenjenih svakodnevnoj upotrebi ili posebnim prilikama, te razlikovanje te građe na prostornoj i vremenskoj razini.</p>			
VODIČ:	Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	5 ECTS		

TJEDANA PO SEMESTRU:					15
Sati tjedno:	predavanja				2
	seminari				1
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				30
	seminari				15
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p><i>Atlas du Neolithique europeen</i>, Liege, 1993.</p> <p>H. Müller – Karpe, <i>Handbuch der Vorgeschichte</i>, Band II & III, München, 1974.</p> <p><i>The Cambridge Ancient History</i>, I/1, Prolegomena and Prehistory, Cambridge, 1998. (Anatolia before c. 4000 B.C. ; str. 304-326, Palestine during the Neolithic and Chalcolithic periods, str. 499-537; Cyprus in the Neolithic and Chalcolithic periods, str. 539-555; The Stone Age in the Aegean, str. 557-608).</p> <p>J. Mellaart, <i>Catal Huyuk</i>, London 1967.</p> <p>D. Theocharis, <i>Neolithic Greece</i>, National Bank of Greece, 1973.</p> <p>C. Perles, <i>The Early Neolithic in Greece</i>, Cambridge, 2001.</p> <p>Grupa autora, <i>Praistorija jugoslavenskih zemalja II</i> (Neolit), Sarajevo, 1979.</p> <p>A. Benac, Obre I – Neolitsko naselje stračevačko-impreso i kakanjske kulture na Raskršću, <i>GZM XXVII-XXVIII</i>, Sarajevo, 1973.</p> <p>A. Benac, Obre II – Neolitsko naselje butmirske kulture na Gornjem polju, <i>GZM XXVI</i>, Sarajevo, 1971.</p> <p>Č. Marković, <i>Neolit Crne Gore</i>, Beograd, 1985.</p> <p>B. Marijanović, Ravlića pećina, <i>GZM 35-36</i>, Sarajevo 1981.</p> <p>B. Marijanović, <i>Prilozi za prapovijest u zaleđu jadranske obale</i>, Zadar, 2000.</p> <p>B. Čović, <i>Od Butmira do Ilira</i> (poglavlja o neolitiku i eneolitiku), Sarajevo 1976.</p> <p>Dopunska:</p> <p>S. Dimitrijević – N. Majnarić–Pandžić – T. Težak-Gregl, <i>Prapovijest</i>, Zagreb, 1998.</p> <p>A. Benac, <i>Neolitsko naselje u Lisičićima kod Konjica</i>, Sarajevo, 1958.</p> <p>A. Benac, <i>Studije o kamenom i bakarnom dobu u sjeverozapadnom Balkanu</i>, Sarajevo, 1964.</p> <p>J. Korošec, <i>Neolitska neseobina u Danilu-Bitinju</i>, Zagreb, 1958.</p> <p>G. Novak, <i>Grapčeva spilja</i>, Zagreb, 1955.</p> <p>J. Müller, <i>Das ostadriatische Frühneolithikum</i>, Berlin, 1994.</p> <p>B. Čović, <i>Rezultati sondiranja u praistorijskom naselju u Gornjoj Tuzli</i>, Sarajevo, 1961.</p> <p>Š. Batović, <i>Stariji neolit u Dalmaciji</i>, Zadar, 1966.</p>					

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: UVOD U ANTIČKU ARHEOLOGIJU			
OPĆE OBAVIJESTI			
ODJEL	Odjel za arheologiju		
STUDIJ	Preddiplomski studij arheologije		
USMJERENJE			Godina studija
NASTAVNIK	Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan		1.
USTANOVA	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju		Semestar: II.
STATUS KOLEGIJA	Obvezni da	Izborni Izborni za druge studij. grupe	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij obrađuje osnovne pojmove antike, periodizaciju grčke i rimske civilizacije sa njihovim kratkim povijesnim pregledom, najvažnijim glavnim regijama i provincijskim središtima. Dati će se i uvid u najvažnije antičke izvore, te će se donijeti osnovne crte o rimskoj provinciji Ilirik, njezinim kolonijalnim i municipalnim središtima. Kolegij će obuhvatiti i razvoj antičke arheologije u Hrvatskoj, te pregled najvažnijih arheoloških muzeja i institucija u svijetu i kod nas. 			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Ciljevi kolegija su osposobljavanje studenata za razumijevanje i znanstveno proučavanje razdoblja antike kroz proučavanje njezinih osnovnih elemenata: pojmovi, periodizacija, kratak povijesni pregled. Posebna pozornost usmjeriti će se na proučavanje rimske provincije Ilirik i razvoju antičke arheologije u Hrvatskoj. 			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	5		
TJEDANA PO SEMESTRU:	15		
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			
predavanja			
NASTAVNA POMAGALA:			
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige
			internet
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:			
Odslušan kolegij			
NAČIN POLAGANJA ISPITA:			
Usmeni ispit			

LITERATURA:	
Obvezna:	
J. Boardman, <i>Greek Art</i> , Thames and Hudson, 1996.	
D. Strong, <i>Roman Art</i> , Yale University Press, 1992.	
J. Whitley, <i>Archaeology of Ancient Greece</i> , Cambridge, 2001.	
P. Lisičar, <i>Grci i Rimljani</i> , Zagreb, 1971.	
A. Musić, <i>Nacrt grčkih i rimskih starina</i> , Zagreb, 1936.	
M. Suić, <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i> , Zagreb, 2003.	
R. Matijašić, <i>Povijest hrvatskih zemalja u antici do cara Dioklecijana</i> , Zagreb, 2009.	
M. Miličević Bradač, <i>Stara Grčka: Grci na Crnome moru</i> , Zagreb, 2004.	
J. Boardman, J. Griffin & O. Murray, <i>The Oxford History of the Classical World</i> , Oxford, 1986.	
N. Cambi, <i>Antika</i> , Zagreb, 2002.	
A. Jurić, <i>Grčka od mitova do antičkih spomenika</i> , Rijeka, 2001.	
A. Starac, <i>Rimsko vladanje u Istriji i Liburniji I – Istrija. Društveno i pravno uređenje prema literarnoj, natpisnoj i arheološkoj građi</i> , Pula, 1999.	
M. Zaninović, <i>Antička arheologija u Hrvatskoj</i> , <i>Opuscula Archaeologica</i> , 11-12, Zagreb, 1987, 1-71.	
Dopunska:	
E. Kale, <i>Povijest civilizacija</i> , Zagreb, 1990.	
G. Hafner, <i>Kreta i Helada</i> , Rijeka, 1970.	
G. Hafner, <i>Atena i Rim</i> , Rijeka, 1970.	
L. Mumford, <i>Grad u historiji</i> , Zagreb, 1988.	
J. Hall, <i>Rječnik tema i simbola u umjetnosti</i> , Zagreb, 1991.	
W. Müller, G. Vogel, <i>Atlas Arhitekture</i> , 1, Zagreb, 1999.	
H. W. Janson – A. F. Janson, <i>Povijest umjetnosti</i> , Varaždin, 2003.	
Registracija za slušanje kolegija: DA	Registracija za ispit: DA
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA ANTIČKE GRČKE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Dražen Maršić / Doc. dr. sc. Igor Borzić		Prva
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe Semestar: Drugi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij se sastoji od uvodnog i glavnog dijela. Uvodni dio obuhvaća sljedeće tematske cjeline: kronologiju grčke civilizacije do pojave kršćanstva, terminologiju (objašnjenje naziva klasika, arhaika, helenizam, stil, stilska epoha, itd.), razvoj arheoloških istraživanja, povijesna vrela za proučavanje grčke civilizacije (Plinije Stariji, Pauzanija i dr.). Glavni dio kolegija kronološki obrađuje najvažnija stilska razdoblja i aspekte grčke civilizacije: Grčku od mikenske do arhajske epohe (dolazak Dorana, otkriće pisma i razvoj književnosti, geometrijska umjetnost, drveno graditeljstvo, velika kolonizacija), arhajsku epohu ili početak prave grčke kulture (orijentalni utjecaji, razvoj keramičkog slikarstva, prijelaz s drvenog na kameno graditeljstvo te pojava dorskog i jonskog stila, pojava monumentalne kamene skulpture), klasičnu epohu (strogi, visoki, bogati i zreli stil u skulpturi, 			

razvoj crvenofiguralnog stila, atenska akropola, mješanje dorskog i jonskog stila, pojava korintskog stila, jonska renesansa, literarni zapisi o zidnom slikarstvu) i helenizam (nastanak i podjela Aleksandrova carstva, nova kulturna žarišta, karakteristike helenističke arhitekture, pergamska akropola, stilovi u skulpturi, pojava individualizirajućeg portreta, itd.).					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Razvijanje znanja o korijenima, nastanku i razvojnim epohama grčke civilizacije, posebice njezinu odnosu prema ranijem, mikenskom razdoblju i pretapanju u kasniju rimsku civilizaciju. Razvijanje vještine prepoznavanja temeljnih likovno-stilskih karakteristika i najznačajnijih arheoloških spomenika antičke Grčke. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja			2	
	seminari			1	
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja			30	
	seminari			15	
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Redovno pohađanje nastave (najmanje 70%)			Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski radj Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: Obvezna: H. W. Janson – A. F. Janson, <i>Povijest umjetnosti</i>, Varaždin 2003. (odabrana poglavlja; može i neko drugo izdanje). K. Šefold, <i>Klasična umetnost</i>, Novi Sad 1973. T. B. L. Webster, <i>Helenizam</i>, Novi Sad 1970. F. Durando, <i>Drevna Grčka, zora zapada</i>, Zagreb 1999. G. Hafner, <i>Atena i Rim</i>, Rijeka 1970. Dopunska: Pauzanija, <i>Vodič po Heladi</i>, Split 1989 (prijevod U. Pasini). J. Pinsent, <i>Grčka mitologija</i>, Opatija 1985. F. Chamoux, <i>Grčka civilizacija</i>, Beograd 1967. G. Richter, <i>A Handbook of Greek Art. A Survey of the Visual Arts of Ancient Greece</i>, London 1987. W. Fuchs, <i>Die Skulptur der Griechen</i>, Munchen 1983. A. W. Lawrence, <i>Greek Architecture</i>, 1996. J. Boardmann, <i>Greek Sculpture. The Archaic Period</i>, London 1995. 					

J. Boardmann, <i>Greek Sculpture. The Classical Period</i> , London 1985.	
J. Boardmann, <i>Greek Sculpture. The Late Classical Period</i> , London 1995.	
R. R. R. Smith, <i>Hellenistic Sculpture</i> , London 1995.	
J. Boardmann, <i>Early Greek Vase Painting (11th-6th centuries BC)</i> , London 1998.	
J. Boardmann, <i>Athenian Black Figure Vases</i> , London 1988.	
J. Boardmann, <i>Athenian Red Figure Vases. The Archaic Period</i> , London 1988.	
J. Boardmann, <i>Athenian Red Figure Vases. The Classical Period</i> , London 1989.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: INSTITUCIJE RIMSKOG SVIJETA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac		Prva
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: Drugi
OPIS KOLEGIJA:			
<p>Predmet je temeljan. Sluša se tijekom jednog semestra, tjedno 2 sata predavanja i 1 sat proseminara [P/S]. Program obuhvaća glavne socijalne procese, razvoj društvenog uređenja i vladarskih ustrojstava (kraljevstvo, republika, principat i dominat). Pojašnjavaju se pojmovi poput: <i>regnum, res publica, ager Romanus, coloniae, municipii, socii, civitates foederate, Italia, provinciae, optimates, populares, principatus, pax Romana, exercitus, bellum, damnatio memoriae, religio, dominatus, consilium principis</i>. Rimsko društvo je raslojeno na slobodne i neslobodne, na niz hijerarhijski postavljenih redova, na brojne interesne grupacije, religijska i strukovna udruženja. Objasniti će se pojmovi poput: <i>civis, civitas, peregrinus, libertus, manumissio, servus, ordo senatorius, ordo equester, ingenuus, praetexta, feminae, mancipium, patricii, plebeii, tribus, nobilitas, ius imaginum, ordo publicanorum, collegium</i>. Osobito je važan <i>cursus honorum</i> senatora i vitezova zbog moći, ovlasti i utjecaja kojima su ti redovi gradili povijest Rima.</p> <p>Pregledno se izlažu osnovni pojmovi rimskog prava; razvoj rimskog ustava od običajnog prava, preko Zakonika dvanaest tabli do Justinijanove kodifikacije; zakonodavno djelovanje narodnih skupština, pretora i drugih magistrata, senata i careva; Opisuju se tijela središnje, provincijalne i municipalne vlasti i uprave, njihov postanak, izbor, ovlasti i djelokrug; sudstvo i financije (Termini su: <i>lex, edictum, senatus consultum, decretum, mandatum, praescriptum, candidatus, suffectus, prorogatio, fasces, imperium, potestas, comitiae, contiones, magistratus, dictator, consul, interrex, praetor, magister equitum, censor, aedilis, tribunus plebis, quaestor, vigintivir, tribunus militum, rex, princeps, dominus, consilium, regio, administratio, praefecti, procuratores, curatores, apparitores, servi publici, legatus, proconsul, Ilvir, praepositus, ordo decurionum, conventus iuridicus, quaestiones perpetuae, consulares, iuridici, correctores, aerarium, fiscus, census, tributum, stipendium, vectigal, portorium, alimentum, vigesima</i>).</p> <p>Sažeto se opisuje početak uporabe novca kod Rimljana; težinske mjere i novčane vrijednosti. Kovanje u republikanskom periodu; uloga Senata i monetarnih kvatuorvira; <i>as, sestertius, denarius, aureus</i>. Emitiranje pod carskom ingerencijom. Disperzija kovnica izvan Rome; inflacija cijena i devalvacija; uvođenje antoninijana. Dioklecijanove novčano-financijske reforme (novi monetarni standardi, maksimacija cijena); «barbarizacija</p>			

kasnoantičkog novca».					
Vojska u doba republike. Odnos cenzitivnog poretka i mjesta u postrojbi. Legije i savezničke ale. Konzuli, legati, centurioni. Promjene od Gaja Marija do Augusta: uvođenje kohorte kao osnovne taktičke postrojbe umjesto manipula, profesionalizacija, vojnička blagajna, stalnost postrojbi. Carski <i>exercitus</i> . Legije, auxilijarne postrojbe, pretorske kohorte, vigile i urbane kohorte, flote; logori; dnevni vojnički život; oprema i naoružanje; opsjedanje; <i>limes</i> . Zapovjedna struktura; mogućnost napredovanja u više društvene slojeve; regionalno načelo služenja vojske; razdvajanje civilne i vojničke karijere; rast zapovjedne uloge vitezova. Kasnoantičke promjene: tvornice oružja i opreme, poljske vojske i granične postrojbe; nova zapovjedna struktura; barbarizacija.					
Rimska religija. Politeizam, eklektizam; grčki i etruščanski utjecaji; uloga Senata i sibilinskih sacerdotia u uvođenju kultova. Svećenički kolegiji, kulturna mjesta, obredi, votivni spomenici, kalendar. Rimska klasična religija (kult Kapitolijske trijade, <i>Dii sanctiores maiores</i> , religijski elementi u limitaciji agera i podizanju tropeja, vjerovanja o zagrobnom životu, koncept duše) i štovanje carske osobe; mitraizam; autohtoni, metroački i drugi maloazijski i orijentalni kultovi, egipatska božanstva u Rimu. Ikonografija bogova. Privatni i javni obredi; fatum i soterija; sinkretizam, monoteističke silnice. Propast poganstva i kristijanizacija rimskog svijeta.					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Cilj predmeta je predočiti stratifikaciju rimskog društva, razvoj i djelovanje glavnih institucija i tijela, kao i pojasniti temeljne društvene procese koji su se odvijali tijekom milenijske rimske povijesti. Tako bi studenti usvojili odgovarajuću terminologiju i stekli osnovna znanja o strukturama, čime bi bilo olakšano praćenje nastave i razumijevanje predmeta antičke arheologije (Latinskog jezika, Klasične, Rimsko-provincijalne i Starokršćanske arheologije, Epigrafike, Numizmatike).</p>					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				5 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja			2	
	seminari			1	
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja			30	
	seminari			15	
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
	usmeni ispit Da				
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna: P. CONOLLY, <i>Rimska vojska</i>, Ljubljana – Zagreb 1990. J. FERGUSON, <i>The religions of the Roman Empire</i>, London 1970. P. GRIMAL, <i>Rimska civilizacija</i>, Beograd 1968.</p>					

<p>A. M. LIBERATI – F. BOURBON, <i>Drevni Rim. Povijest civilizacije koja je vladala svijetom</i>, Zagreb 2000.</p> <p>A. MUSIĆ, <i>Nacrt grčkih i rimskih starina</i>, Zagreb 1936 (ili neko drugo izdanje).</p> <p>A. ROMAC, <i>Rimsko pravo</i>, Zagreb 1987 (ili neko drugo izdanje) [poglavlje «Pregled pravne povijesti»].</p> <p>A. STARAC, <i>Rimsko vladanje u Istri i Liburniji I – Istrija. Društveno i pravno uređenje prema literarnoj, natpisnoj i arheološkoj građi</i>, Pula 1999.</p> <p>Dopunska:</p> <p>F. F. ABBOT - A. Ch. JOHNSON, <i>Municipal Administration in the Roman Empire</i>, Princeton 1926.</p> <p>B. GABRIČEVIĆ, <i>Studije i članci o religijama i kultovima antičkog svijeta</i>, Split 1987.</p> <p>M. GLAVIČIĆ, <i>Gradski dužnosnici na natpisima obalnog područja rimske provincije Dalmacije</i>, (disertacija - rukopis), Zadar 2001.</p> <p>F. de MARTINO, <i>Intorno all'origine della repubblica romana e delle magistrature</i>, <i>ANRW I/1</i>, 217-249.</p> <p>P. KOS, <i>Leksikon antičke numizmatike</i>, Zagreb 1998.</p> <p><i>Roman Fortresses and their Legions</i> [ed. R. J. BREWER], London – Cardiff, 2000.</p> <p>P. SOUTHERN – K. RAMSEY DIXON, <i>The Late Roman Army</i>, London 1996.</p> <p>J. M. C. TOYNBEE, <i>Death and Burial in the Roman World</i>, London, 1970.</p> <p>Korisno je konsultirati sljedeće edicije:</p> <p><i>ANRW (Aufstieg und Niedergang der römischen Welt)</i>, Berlin – New York, od 1972 nadalje.</p> <p><i>CIL (Corpus Inscriptionum Latinarum)</i>, Leipzig – Berlin: Acad. Litt. Boruss., od 1893 nadalje.</p> <p><i>The Oxford Classical Dictionary</i> [ed. M. CARY et alii], Oxford 1950.</p> <p><i>RE (Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft</i> [ed. PAULLY - WISSOWA – KROLL – MITTELHAUS – ZIEGLER i dr.]), Stuttgart, od 1893. nadalje.</p>	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<p>• OPAŽANJA:</p> <p>Teme predmeta izlažu se u preglednom obliku, u manjoj mjeri studenti analiziraju izvore (povijesnu, epigrafičku i arheološku građu). Predavanja i seminarske vježbe odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama i na terenu (na arheološkim lokalitetima). Od didaktičkih pomagala koristi se episkop, grafoskop, dijaprojektor, video, DVD, kompjuter i LCD projektor.</p>	

NAZIV KOLEGIJA: PRAPOVIJESNE TEHNOLOGIJE: PREDMETI OD CIJEPANOG I GLAČANOG KAMENA			
ODJEL/KATEDRA:	Odjel za arheologiju / Katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		GODINA STUDIJA
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Dario Vujević		1.
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA	Obvezni	Izborni	SEMESTAR
		Da	
OPIS KOLEGIJA:			
<p>Čovjek je od najranijih vremena koristio kamen kao oruđe. U regiji Afar u Etiopiji otkrivene su fosilizirane kosti na kojima su vidljivi zarezi nastali rezanjem mesa s kosti starosti oko 3.4 milijuna godina. Nama najstariji poznati komad kamenog alata jednostavna je oštra pločica za rezanje iz Gona (Etiopija), datirana negdje oko 2,5 mil. god. pr. K.</p> <p>Izrada oruđa od kamena odvija se postepeno. Već je Andre Leroi-Gourhan godine 1965. ustanovio tzv. <i>chaine operateire</i> ili lanac operacija. Riječ je o rekonstrukciji svih faza koje sirovina prolazi tijekom obrade. Unutar njega razlikuje se nekoliko faza: pribavljanje sirovine, razne faze proizvodnje, upotreba, te doradivanje i ponovna upotreba.</p>			

Kao završna faza navodi se odbacivanje artefakta. Prilikom svake od tih faza odvijaju se razni procesi koji nam ostavljaju i različit arheološki materijal na samom nalazištu i različite tragove na artefaktima.					
CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija je upoznati studente s razvojem tehnika obrade kamenih predmeta kroz prapovijesna razdoblja. Posebna pažnja bit će usmjerena na izrađevine od cijepanog kamena.					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS – STUDENTSKO OPTEREĆENJE					
TJEDNO PO SEMESTRU					
Sati tjedno:		Predavanja		1	
		Seminari		1	
		Vježbe			
		Mentorski rad			
Ukupno sati:		Predavanja		13	
		Seminari		13	
		Vježbe			
		Mentorski rad			
UKUPAN BROJ DANA TERENSKE NASTAVE					
NASTAVNE METODE					
Predavanja	Seminari	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
Da	Da				
NASTAVNA POMAGALA					
Udžbenici	Bilješke	Članci	Knjige	Internet	webCT zbirka
	Da	Da	Da	Da	
UVJETI ZA PRIZNAVANJE BODOVA: Ispunjavanje propisanih obaveza, polaganje ispita					
NAČIN POLAGANJA ISPITA: Usmeni ispit					
LITERATURA: Andrefsky, W., <i>Lithics, Macroscopic approaches to analysis</i> . Cambridge, 1998. Bordes, F., <i>Typologie du Paléolithique Ancien et Moyen</i> . Paris 1988. Butler, C., <i>Prehistoric flintwork</i> . Tempus, Gloucesterhire, 2005. Crabtree, D., <i>An introduction to flintworking</i> . Idaho, 1982. Debenath, A. - Dibble, H., <i>Handbook of paleolithic typology Vol 1: The Lower and Middle Paleolithic of Europe</i> . Philadelphia, 1994. Demars, P., Laurent, P., <i>Types d'outils lithiques du Paléolithique Supérieur en Europe</i> . Paris 1992. Inizan, M. L., Roche, H., Tixier, J., <i>Technology of knapped stone</i> . Meudon, 1992. Karavanić, I., Prijedlog osnovnog strukovnog nazivlja za srednji i mlađi paleolitik. <i>Opuscula archaeologica</i> , 16, Zagreb, 1992., 15-35. Karavanić, I., Stukovno nazivlje za donji i srednji paleolitik. <i>Opuscula archaeologica</i> , 19, Zagreb, 1995., 7-9. Karavanić, I., <i>Osvit tehnologije</i> , Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2003. Karimali, E., Lithic Technologies and Use. U <i>The Archaeology of Mediterranean Prehistory</i> (E. Blake, A. B. Knapp ur.), Blackwell, 2005, 180-214. Korona, M., Kremeniti artefakti. U <i>Crno vrilo 2</i> (B. Marijanović ur.), Zadar, 2009, 145-218. Nowell, A., Davidson, I., <i>Stone Tools and the Evolution of Human Cognition</i> . University Press of Colorado, 2010. Šošić, R., Karavanić I., Cijepani litički materijal s prapovijesnog nalazišta Slavča, Nova Gradiška. <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 37, 3. serija. 2004.					

UVJETI:	
REGISTRACIJA ZA SLUŠANJE KOLEGIJA: Da	REGISTRACIJA ZA ISPIT: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: Ispunjavanje propisanih nastavnih obaveza	

NAZIV KOLEGIJA: KULTOVI I VJEROVANJA U NEOLITIKU					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kritina Horvat, prof.			Prva	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			Semestar:	
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Drugi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij donosi opći pregled specifičnih vrsta nalaza, objekata i pojava (građevine, antropomorfne i zoomorfne figurine, prikazi, predmeti apotropejskog značenja, simboli, žrtvenici, grobovi i nekropole i sl.), te tumačenje njihovog smisla i značenja u životu neolitičkih zajednica, posebno s obzirom na njihovu univerzalnost na teritorijalnoj i učestalost na vremenskoj razini u neolitiku. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Kolegij ima dva cilja. Prvi je upoznati studente s mogućnostima koje pružaju arheološki nalazi u proučavanju vjerovanja, kultova, religioznosti i općenito duhovne kulture neolitičkih zajednica, odnosno nematerijalnih aspekata života. Drugi cilj je upoznavanje s kultovima i onim oblicima vjerovanja neolitičkih zajednica (kult predaka, kult mrtvih, kultovi plodnosti i dr.) koje je moguće rekonstruirati, interpretirati ili pretpostaviti na temelju pojedinačnih nalaza ili cjelina, njihovih oblikovnih karakteristika, konteksta u kojima su pronađeni ili analogija s primjerima iz komparativne etnologije. 					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			4 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:					
Sati tjedno:	predavanja				1
	seminari				1
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				15
	seminari				15
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					

NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>M. Gimbutas, <i>The Gods and Goddesses of Old Europe 7000-3500 BC, Myth, Legends and Cult Images</i>, London, 1974.</p> <p>M. Gimbutas, <i>The Language of the Goddess: Sacred Images and Symbols of Old Europe</i>. Introduction by Joseph Campbell. San Francisco: Harper and Row, 1989.</p> <p>G. Hormouziades, <i>Bourial customs, Neolithic Greece</i>, National Bank of Greece, 1973.</p> <p>A. Benac, Obre I – Neolitsko naselje stračevačko-impreso i kakanjske kulture na Raskršću (Kult mrtvih i drugi kultovi), <i>Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i>, XXVII-XXVIII, Sarajevo, 1973.</p> <p>A. Benac, Obre II – Neolitsko naselje butmirske kulture na Gornjem polju (Kult mrtvih i drugi kultovi), <i>Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i>, XXVI, Sarajevo, 1971.</p> <p>Š. Batović, Pokapanje pokojnika u Smilčiću i kult mrtvih u neolitiku Dalmacije, <i>Arheološki radovi i rasprave JAZU</i>, 4-5, Zagreb 1967.</p> <p>A. Benac, Tragovi kultunog sahranjivanja u neolitu Dalmacije, <i>Diadora</i>, 2, Zadar, 1962.</p> <p>B. Marijanović, Neki aspekti pokapanja u neolitiku Dalmacije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta</i>, razdio povijesnih znanosti, Sv. 33/20, Zadar, 1994.</p> <p>D. Garašanin, <i>Religija i kult neolitskog čovjeka na centralnom Balkanu, Neolit centralnog Balkana</i>, Beograd, 1968.</p> <p>M. Garašanin, Sahranjivanje u balkansko-anadolskom kompleksu mlađeg neolitika, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i>, 11, Sarajevo, 1956.</p> <p>Dopunska:</p> <p>J. Korošec, Neolitske kultne posude iz Smilčića, <i>Arh. vest.</i> IX-X/2 (1958-1959), Ljubljana 1959, 79-93.</p> <p>J. Korošec, Neolitska umetnost od Lepenskog Vira do Vinče, <i>Arh. vest.</i> XXX, Ljubljana 1979, 43-65.</p> <p>Š. Batović, Problem kulta phallosa u danilskoj kulturi, <i>Diadora</i>, 4., Zadar 1968, 5-52.</p> <p>T. Težak-Gregl, Neolitička i eneolitička antropomorfna plastika iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, sv. XVI-XVII, Zagreb 1983-1984.</p> <p>J. Korošec, Prehistorijska glinena plastika u Jugoslaviji (I), <i>Arheološki radovi i rasprave JAZU</i>, I, Zagreb 1959.</p> <p>J. Korošec, Prehistorijska glinena plastika u Jugoslaviji (II), <i>Arheološki radovi i rasprave</i> II, Zagreb 1962.</p> <p>Grupa autora, <i>Alltag und Religion jungsteinzeit in Ost-Ungarn</i>, Frankfurt am Main, 1990.</p> <p>J. Vladar, <i>Praveká plastika</i>, Tatran, 1979.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: HRVATSKO PODUNAVLJE U ANTIČKOM RAZDOBLJU					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:			
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić	Prva			
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:		Izborni Da		Semestar: Drugi	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Izborni kolegij obrađuje hrvatsko Podunavlje u razdoblju od rimskih osvajanja toga prostora do propasti kasne antike početkom velike seobe naroda. S obzirom na to da je taj prostor sastavni dio podunavskoga limesa, osobita pozornost pridaje se vojsci i njezinoj ulozi u procesu romanizacije. Pored etničkih pitanja, kolegij obuhvaća i druge važne probleme poput cestovne infrastrukture, gospodarstva, duhovne kulture, kao i problematike vezane uz veća urbana središta u pozadini limesa, tj. Mursu i Cibale. Kako je hrvatsko Podunavlje nedjeljivi dio srednjeg Podunavlja nužno se sagledava u kontekstu šireg prostora rimske provincije Panonije s kojom je čvrsto bio povezan administrativno, vojno, gospodarski i kulturno. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Cilj ovoga izbornoga kolegija je upoznati studente s razvojem antičke civilizacije na području hrvatskoga Podunavlja, tj. njegovim autohtonim stanovništvom, procesom romanizacije, administrativnim ustrojem, geografijom te gospodarstvom i kulturom, ali i nekim specifičnostima, npr. duhovne kulture. Također, cilj je istaknuti važnost rimske vojske, tj. vojnih postrojbi, osobito augzilijarnih kohorti i ala, koje se sudjelovale na tome području u izgradnji limesa. Naglasila bi se i važnost reorganiziranih kasnoantičkih vojnih formacija koje su bile stacionirane na tome dijelu podunavskog rimskog limesa. 					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			4 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:			3		
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: 					

Obvezna:	
Slobodan DUŠANIĆ, Rimska vojska u istočnom Sremu, <i>Zbornik Filozofskog fakulteta X-1</i> , Beograd 1968.	
Ivana ISKRA-JANOŠIĆ, <i>Urbanizacija Cibala i razvoj keramičarskih središta</i> , Zagreb-Vinkovci 2001.	
Radoslav KATIČIĆ, Narodi i jezici antičke Slavonije, <i>Simpozijum Doprinos Slavonije hrvatskoj književnosti</i> , Vinkovci-Zagreb, 1968.	
Josip KORDA, Tragom limesa od Vukovara do Iloka s osobitim obzirom na Cibalae, <i>Limes u Jugoslaviji I</i> , Beograd 1961.	
Branka MIGOTTI, <i>Od nepobjedivog sunca do sunca pravde: rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj</i> , Zagreb, 1994.	
András MÓCSY, <i>Pannonia, RE Suppl. IX</i> , Stuttgart 1962.	
Danica PINTEROVIĆ, Problemi u istraživanju limesa na sektoru Batina skela-Ilok, <i>Osječki zbornik XII</i> , Osijek 1969.	
Danica PINTEROVIĆ, <i>Mursa i njeno područje u antičko doba</i> , Osijek, 1978	
Dopunska:	
Andreas ALFÖLDI, <i>Der Untergang der Römerherrschaft in Pannonien</i> , Berlin und Leipzig 1926.	
Mirko BULAT, Topografska istraživanja limesa u Slavoniji i Baranji, <i>Osječki zbornik XII</i> , Osijek 1969.	
Mirko BULAT, Stanje istraživanja antičkih naselja u Slavoniji, <i>Materijali XIII</i> , Varaždin 1975.	
Antun DORN, Rimska vojnička diploma iz Negoslavaca, <i>Izdanja HAD-a, Arheološka istraživanja u istočnoj Slavoniji i Baranji</i> , Vukovar 1984.	
Andreas GRAF, <i>Übersicht der Antiken Geographie von Pannonien</i> , Budapest 1936.	
Miroslava MIRKOVIĆ, Sirmium-its History from the I Century A. D. To 582 A. D., <i>Sirmium I</i> , Beograd 1971.	
Jesenska MIŠKIV, Rimska vojnička diploma iz Slavenskog Broda, <i>VAMZ XXX-XXXI</i> , Zagreb 1998.	
Nives MAJNARIĆ-PANDŽIĆ, CORNACUM (Sotin) and CIBALAE (Vinkovci) as Examples of the Early Romanization of Late La Tène Communities in Southern Pannonia, u: <i>Kontakte längs der Bernsteinstrasse (zwischen Caput Adriae und den Ostseegebiet) in der Zeit um Christi Geburt</i> , Krakow 1996.	
A. RADNÓTI, L. BARKOCZI, The Distribution of Troops in Pannonia Inferior, <i>AAASH 3-4</i> , Budapest 1951.	
Vesna ŠARANOVIĆ-SVETEK, Raspored rimskih legija i pomoćnih trupa na dijelu limesa od Dalja do Petrovaradina, <i>Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Vinkovci 5</i> , 1966-1967, Vinkovci 1967.	
Vesna ŠARANOVIĆ-SVETEK, Ciglarstvo kao značajna privredna grana na području jugoslavenskog dela provincije Donje Panonije, <i>RVM</i> , 32, Novi Sad, 1990.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: ENEOLITIK BLISKOG ISTOKA I JUGOISTOČNE EUROPE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Kristina Horvat, prof.	Druga	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe
SEMESTAR: Treći			
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: 			
Kolegij donosi opći pregled eneolitika kao posebnog razdoblja prapovijesti, s obzirom na posebnosti u njegovom			

sadržaju i arheološkoj građi prema drugim prapovijesnim razdobljima, kroz sljedeće tematske cjeline: I tematska cjelina: pojam i sadržaj eneolitika, s periodizacijom, kronologijom i teritorijalno-kulturnom podjelom; II tematska cjelina: pregled razvoja rudarstva, prerade bakra i upotrebe bakrenih predmeta s tipologijom bakrenih predmeta; III tematska cjelina: Indoeuroljani, arheološki aspekti procesa indoeuropeizacije, pregled indoeuropskih pojava u materijalnoj i duhovnoj kulturi eneolitičkih zajednica; IV tematska cjelina: pregled eneolitičkih kultura na panonsko-podunavskom području; V tematska cjelina: pregled eneolitičkih kultura u jugoistočnoj Europi;					
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija je stjecanje općih znanja o prapovijesnom razdoblju kojeg obilježavaju početak upotrebe metala i migracije indoeuropskih zajednica, razumijevanje dalekosežnosti posljedica koje ti povijesni procesi imaju na sveukupan razvoj prapovijesnih zajednica i društava (način života i stanovanja, razvoj novih proizvodnih sredstava, privredno-društvenih odnosa, kolektivne svijesti i religioznosti i dr.), te razumijevanje kulturnih partikularizama uvjetovanih migracijama i miješanjima stanovništva, koji se u arheološkom smislu iskazuju kroz tipološke i stilske različitosti arheološke građe, te razlikovanje te građe na prostornoj i vremenskoj razini. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:					
Sati tjedno:		predavanja	2		
		seminari	1		
		vježbe			
		mentorski rad			
Ukupno sati:		predavanja	30		
		seminari	15		
		vježbe			
		mentorski rad			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: Obvezna: H. Müller-Karpe, <i>Handbuch der Vorgeschichte</i>, Band II & III, München, 1974. <i>Atlas du Neolithique europeen</i>, Liege, 1993. M. Gimbutas, <i>The Kurgan Culture and the Indo-Europeization of Europe</i>, Edited by Miriam Robbins Dexter and Karlene Jones-Bley. Journal of Indo-European Studies Monograph no. 18. Washington, D.C. Institute for the Study of Man. 1997. J. P. Mallory, <i>In Search of the Indo-Europeans</i>, London, 2001. I. Bognar-Kutzian, <i>The Early Copper Age, Tiszapolgar Culture in Carpatian Basin</i>, Budapest, 1972. Grupa autora, <i>Praistorija jugoslavenskih zemalja, III (Eneolit)</i>, Sarajevo 1979. 					

B. Jovanović, *Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije*, Beograd 1971.

A. Durman, Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa, *Opuscula archaeologica* 8, Zagreb 1983.

B. Čović, Velika gradina u Varvari, *GZM XXXII*, Sarajevo 1978.

B. Marijanović, *Eneolitik i eneolitičke kulture u Bosni i Hercegovini*, Mostar, 2003.

B. Marijanović, Ravlića pećina, *GZM 35-36*, Sarajevo 1981.

Dopunska:

B. Marijanović, *Prilozi za prapovijest u zaleđu jadranske obale*, Zadar, 2000.

B. Marijanović, Kasna butmirska kultura u eneolitu, *GZM 44*, Sarajevo 1989.

B. Marijanović, Ljubljanska kultura na istočnoj jadranskoj obali, *VAHD 84*, Split 1991.

B. Marijanović, Kasna hvarsko-lisičićka kultura u eneolitu, *Godišnjak CBI XXIX/27*, Sarajevo 1991.

B. Marijanović, Neka pitanja eneolitika istočnog Jadrana, *Diadora 14*, Zadar 1992

B. Marijanović, Vučedolska kultura na istočnoj jadranskoj obali, *VAHD 86*, Split 1994.

B. Čović, Vrpčasto ukrašena keramika na istočnoj jadranskoj obali, *Starinar, Zbornik M. Garašanina*, Beograd 1991.

B. Čović, Eneolitska žlijebljena keramika na istočnoj jadranskoj obali i njenom zaleđu, *Zbornik A. Benca*, Posebna izdanja ANUBIH, Sarajevo 1991.

B. Čović, *Od Butmira do Ilira* (poglavljja o eneolitiku), Sarajevo 1976.

B. Čović, "Schnur" i "Litzen"- keramika na području Neretve, *Dolina rijeke Neretve od prethistorije do ranog srednjeg vijeka*, Split 1980.

V. Dumitrescu, The Date of the Earliest Western Expansion of the Kurgan Tribes, *Dacia VI*, Bucuresti 1963.

M. Garašanin, Pontski i stepski utjecaji u donjem Podunavlju i na Balkanu na prijelazu iz neolita u metalno doba, *GZM XV-XVI*, Sarajevo 1961.

M. Gimbutas, *Proto-Indo-European Culture. The Kurgan Culture during the Fifth, Fourth and Third Millennia B.C.* Indoeuropean and Indoeuropeans, Philadelphia 1970.

M. Garašanin - D. Simoska, Kontrolna iskopavanja na Šuplevec i neki problemi na grupata Šuplevec -B. Gumno, *Mac. Acta Archaeologica 2*, Prillep 1976.

P. Medović, Die Cernavoda III-Kultur im jugoslawischen Donaugebiet, *Istraživanja 5*, Novi Sad 1976.

N. Tasić, Černavoda III i Boleraz nalazi u jugoslavenskom Podunavlju i problemi hronološkog odnosa kultura bakarnog doba u Karpatsko-podunavskim oblastima, *Balkanica VI*, Beograd 1974.

I. S. Ivanov, Les fouilles archeologiques de la necropole chalcolithique a Varna, *Studia Prehistorica 1-2*, Sofija 1978.

S. Dimitrijević, Idoloplastika u lasinjskoj kulturi, *Godišnjak CBI XII/11*, Sarajevo 1976.

R. R. Schmidt, *Die Burg Vučedol*, Zagreb 1945.

N. Tasić, *Badenski i vučedolski kulturni kompleks u Jugoslaviji*, Beograd 1967.

A. Benac, Pivnica kod Odžaka i neki problemi kostolačke kulture, *GZM XVII*, Sarajevo 1962.

A. Benac, La desintegration des cultures neolithiques et la formation de nouveaux grups culturels dans les Balkan du nord-ouest, *Godišnjak CBI XXI/19*, Sarajevo 1983.

A. Benac, Završna istraživanja u pećini Hrustovači, *GZM III*, Sarajevo 1948.

A. Benac, Slavonska i ilirska kultura na prahistorijskoj gradini Zecovi kod Prijedora, *GZM XIV*, Sarajevo 1959.

M. Miličević, Rekonstrukcija ženske odjeće u eneolitiku Međurječja Drave, Dunava i Save, *Opuscula archaeologica 9*, Zagreb 1984.

I. G. N. Hammond, The Coming of the Indo-Europeans to the Southwestern Balkans, *Acta of the 2nd International Colloquium on Aegean Prehistory*, Athens 1974.

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: BRONČANO DOBA EUROPE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar, prof.		Druga
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Semestar: Treći
	Da	Izborni za druge studij. grupe	
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Uz konkretne kulture ("sustave"), analiziraju se i pojedinačne kulturne pojave (elementi, procesi i sl.) važni za jednu regiju ili cijelu epohu kod nas i (ili) u Europi.</p> <p>Vinkovačka kultura, cetinska, transdanubijska (panonska) inkrustirana keramika (Bijelo brdo –Dalj), "litzen" keramika, brončanodobna Lika (protojapodski svijet, posebno Bezdanjača, Lički Osik), Istra u brončano doba (do spaljivanja pokojnika), posebno Monkodonja, Vrčin, Brijuni, Turan/Koromačno), istočni Jadran tijekom II. tisućljeća, osobito u kasnoj bronci (protoliburnski, protodelmatski krug, južni Jadran do Albanije), kultura polja sa žarama (Virovitica, Zagreb, Velika Gorica, Dalj) u srednjoeuropskom, odnosno, panonskom kontekstu (Slovenija: Dubova, Ruše, Ljubljana, Škocjan; Austrija: posebno Baierdorf/Velatice krug; Slovačka, Moravska, južna Mađarska).</p> <p>Zatim: "apeninska" kultura, "terramara", skica brončanog doba u (sjevernoj) Italiji, osobito kasne bronce, "protovillanova" svijet u cjelini, tzv. kultura grobnih humaka, slika balkanskog zaleđa: Glasinac I-III, Pod/Bugojno, Varvara, uloga metalurgije (pojava i širenje bronce; zlato), simbolika (solarna) i kult općenito oblikovanje etničkih skupina (Grei, Italici, Iliri), društvena stratifikacija (društvena "elita", rat, naoružanje, konj/kola, seobe, "indoeuropska ideologija"), kulturne i etničke promjene : integracije, homogenizacije, osebnjuni oblici razmjene robe i ideja između Sredozemlja/Egeje i Podunavlja i šire; uloga istočnog Sredozemlja u oblikovanju europskog brončanog doba (Mikena i dr.).</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Definiranjem bitnosti pojedinačnih kultura, ali i "reprezentativnih" kulturnih elemenata ili procesa, doći do "mozaične" kulturno-etničke slike brončanog doba Europe, posebno između Alpa, Jadrana (Sredozemlja/Egeje) i Podunavlja, s naglaskom na problematici našeg prostora tijekom II. tisućljeća.</p> <p>Na našem prostoru slaba istraženost epohe (osobito početnih i srednjih faza) uvjetuje izbor tema; naglašena pak kulturna regionalnost (sjeverna Hrvatska, Lika, Jadran sa zaleđem, Istra) uvjetuju obradu tema u različitim kulturnim kontekstima: podunavskom/srednjeeuropskom, (i balkanskom), odnosno, sredozemnom (egejskom).</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE: 6		6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	Predavanja	2	
	Seminari	1	
	Vježbe		
	mentorski rad		
Ukupno sati:	Predavanja	30	
	Seminari	15	
	Vježbe		
	mentorski rad		
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			

predavanja Da	seminari Da	Individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	Bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Pohađanje nastave (70%) i izrada seminarskog rada					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	Seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>COLES, J. M.-HARDING, A. F., <i>The Bronze Age in Europa</i>, London 1979.</p> <p>ČOVIĆ, B., Posuška kultura, <i>GZM</i> 44, 1989.</p> <p>DELLA CASA, P., Linking anthropological and archaeological evidence: notes on the demographic structure and social org. of the Bronze Age necropolis Velika Gruda in Montenegro, <i>Arheološki vestnik</i> 47, 1996.</p> <p>FILIP J. Enzyklopadische Handbuch zur Ur-und Frugeschichte Europas, <i>Manuel Encyclopedique de Prehistoire et Protohistoire Europeens</i> 1, Prag 1966, II 1969.</p> <p>GOVEDARICA, B., <i>Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana</i>, Sarajevo 1989, Djela ANUBiH LVIII, CBI, Sarajevo 1989.</p> <p>HÄNSEL, B., <i>Chronologie der mittleren Bronzezeit im Karpatenbecken</i>, I-II, Bonn 1968.</p> <p>HÄNSEL, B. -MIHOVILIĆ, K. - TERŽAN, B., Monkodonja, Utvrđeno protourbano naselje starijeg i srednjeg brončanog doba, <i>Histria Archaeologica</i> 28/1997, Pula 1999.</p> <p>HARDING, A. F., The Bronze Age in central and eastern Europe: advances and prospects, <i>Advances in World Archaeology</i> 2, 1-50.</p> <p>ISTI, <i>European Societies in Bronze Age Europa</i>, Cambridge.</p> <p>KOVACAS, T., <i>The Bronze Age in Hungary</i>, Budapest 1977.</p> <p>METZER-NEBELSICK, C., Die Urnenfelder-und Hallstattzeit in Sudostpannonien - eine Region im Spannungsfeld zwischen Osthallstattkreis karpatenlandisch-balkanischer Eisenzeit und Steppenkultur, Die Osthallstattkultur-Akten des Internationalen Symposium Sopron 1994, <i>Archaeololingua</i> 7, Budapest, 1996.</p> <p>MÜLLER-KARPE, H., <i>Beiträge zur Chronologie der Urnenfelderzeit nordlich und südlich der Alpen</i>, Berlin 1959.</p> <p>ISTI, Handbuch der Vorgeschichte IV/3, <i>Bronzezeit</i> 1980.</p> <p>PARE, C. F. E., Chronology in Central Europa at the End of the Bronze Age, Absolute Chronology; Archaeological Europe 2500-500, <i>Acta archaeologica</i> 67, Kobenhavn 1996.</p> <p>PERONI R., Protostoria dell Italia continentale. La penisola italiana nell eta dell bronzo e del ferro, <i>PCIA</i> 9, 1989</p> <p><i>PRAISTORIJA JUGOSLAVENSKIH ZEMALJA IV</i>, Brončano doba, Sarajevo.</p> <p>RITTATORE VONWILER, F., La cultura protovillanoviana, <i>PCIA</i> 4. Roma 1975.</p> <p>TERŽAN, B., <i>Stand und Aufgaben der Forschungen zur Urnenfelderzeit in Jugoslawien, Beitrage zur Urnenfelderzeit nordlich und südlich der Alpen</i>, Monographien RGZM 35, Mainz 1995.</p> <p>Dopunska:</p> <p>BATOVIĆ, Š.-KUKOČ S., Grobni humak iz ranog brončanog doba u Podvršju, <i>Radovi FF u Zadru</i> 27/14, 1988.</p> <p>BIANCHI CITTON E. - VITRI S., Italia Nord -orientale, u <i>L ETA DEL BRONZO IN ITALIA DAL 16-14.sec.a.C</i>, Congr. Viareggio 1988, Rasegna ARCHAEOLOGICA 10, 1992-1993.</p> <p>BENAC, A., <i>Praistorijski tumuli na Kupreškom polju</i>, Sarajevo 1986.</p> <p>ISTI, Prediliri, Protoiliri, Prailiri, <i>Balkanica</i> VIII, Beograd 1977.</p> <p>BONA, I., <i>Die mittlere Bronzezeit Ungarns und ihre sudostlichen Beziehungen</i>, Budapest 1975.</p> <p><i>BRONASTA DOBA NA SLOVENSKEM</i>, Katalog izložbe, Ljubljana 1987.</p> <p>BURŠIĆ-MATIJAŠIĆ, K., Gradina Vrčin u okviru brončanog doba Istre, <i>AV</i>, 39-40, 1988-89.</p>					

DELLA CASA, P., Velika Gruda II, Die bronzzeitlich Nekropole Velika Gruda, Montenegro: Fundgruppen der mittleren und späten Bronzezeit zwischen Adria und Donau. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 33, Bonn, 1996.

FURMANEK, V. - VELIAČIK, L. - VLADAR, J., *Slovensko v dobe bronzoej*, Bratislava 1991.

HARDING, A. F., Europe and Mediterranean in the Bronze Age: cores and peripheries, u: *Trade and Exchange in Prehistoric Europe 153-60.....*, Oxford: Oxbow Monograph 33.

ISTI, *The Mycenaens and Europe*, London 1984.

HUGELBESTATATTUNG IN DER KARPATEN-DONAU-BALKAN ZONE, Beograd 1987.

KULTUREN DER FRUHBronzezeit DES KARPATENBECKENS UND NORDBALKANS, Beograd 1984.

KOLLOQUIUM über den Stand der Forschungen zur Urnenfelderzeit Müller –Karpe gewidmet, Berlin 1990.

L'ANTICA ETA DEL BRONZO IN ITALIA, Atti Cong. Naz. 1995, Firenze 1996.

LE TERRAMARE, Le piu antica civiltà padana, Katalog izložbe, Modena (Milano), 1997.

MOZOLICS, A., *Bronzefunde des Karpatenbeckens*, Budapest 1967.

ISTI, *Bronzefunde aus Ungarn*, 1985.

PATEK, E., *Die Urnenfelderkultur in Transdanubien*, Budapest 1968.

TASIĆ, N., *Jugoslavensko Podunavlje od indoeuropske seobe do prodora Skita*, Novi Sad-Beograd 1983.

URBAN, T., Studien zur mittleren Bronzezeit in Nord Italien (I-II), *Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie* 14, Berlin-Bonn, 1993.

VINSKI-GASPARINI K., *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*, Zadar 1973.

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: napisan seminarski rad
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

Naziv kolegija: ANTIČKI BRODOLOMI I PLOVIDBENE RUTE NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA				
Opće obavijesti:				
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju			
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:		
NASTAVNIK:	Dr. sc. Mato Ilkić		Druga	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: Treći
OPIS KOLEGIJA:				
<p>Na temelju rezultata proizašlih prije svega iz podvodnih arheoloških istraživanja, kolegij pod nazivom <i>Antički brodolomi i plovidbene rute na istočnoj obali Jadrana</i> tematizira spoznaje o potonulim brodovima i njihovim lokacijama, iznimno važnim čimbenicima za utvrđivanje plovidbene rute duž hrvatske obale, morskome prostoru gdje se odvijala glavna prometa na Jadranu u antičkome razdoblju, osobito u prva dva stoljeća poslije Krista. Također, kolegij razmatra i druge čimbenike koji su važni za poznavanje plovnih pravaca u naznačenom vremenu: vrste i veličine plovila, konstrukcijske karakteristike brodova, obalna konfiguracija, hidrološki i klimatski uvjeti koji su omogućavali plovidbu, prirodna i umjetna stajališta, odnosno sidrišta, zakloništa od nepovoljnih vremenskih situacija, režim plovidbe, položaji luka itd. Nadalje, za poznavanje plovidbene rute u kasnoj antici, osim pozicija potonulih brodova i položaja luka iz toga razdoblja, kolegij tematizira i fortifikacijske sustave koji su služili za osiguravanje plovidbe, te kršćanske objekte uz pojedina stajališta brodova.</p>				
CILJEVI KOLEGIJA:				
Kolegij ima za cilj upoznati studente sa svim čimbenicima proizašlih iz arheoloških istraživanja, poglavito onih podvodnih, a koji su važni za cjelovitije poznavanje plovnih pravaca u antičkom razdoblju na istočnoj obali Jadrana.				

Dakle, riječ je o podvodnoj arheološkoj baštini, a prije svega o potonulim brodovima i njihovim pozicijama kao indikaciji plovnih pravaca. Također, cilj kolegija je upoznati studente sa složenim i zahtjevnim postupcima koji se primjenjuju u istraživanju potonulih brodova i druge kulturne baštine važne za utvrđivanje pomorskih ruta u antičkome razdoblju.					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	1			
	seminari	1			
	mježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	15			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
Udžbenici Da	bilješke .pp Da	Članci Da	Knjige Da	Internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Pspunjavanje propisanih obaveza, polaganje ispita					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA:					
Obvezna:					
Z. Brusić, Problemi plovidbe Jadranom u prethistoriji i antici, <i>Pomorski zbornik</i> , 8, Zagreb, 1970.					
Z. Brusić, Neki problemi plovidbe Kvarnerićem, <i>Pomorstvo Cresa i Lošinja</i> , Mali Lošinj, 1980.					
Z. Brusić, Nalaz posuda od niskometamorfne stijene na otočiću Frmiću kod Biograda i značenje ovoga otočića u režimu plovidbe Pašmanskim kanalom, <i>Diadora</i> , 13, Zadar, 1991.					
Z. Brusić, Starokršćanski sakralni objekti uz plovnu rutu istočnom obalom Jadrana, <i>Diadora</i> , 13, Zadar, 1993..					
M. Jurišić, Ancient Shipwrecks of the Adriatic, <i>BAR International Series</i> , 828, Oxford, 2000.					
A. Kisić, Antički brod u podmorju Mljeta, Split, 2000.					
A. J. Parker, Ancient Shipwreck of the Mediterranean and the Roman Provinces, <i>BAR International Series</i> , 580, Oxford, 1992.					
D. Vrsalović, Istraživanja i zaštita podmorskih arheoloških spomenika u SR Hrvatskoj, Zagreb, 1974.					
D. Vrsalović, Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana, 1-2., disertacija, Zagreb, 1976.					
Dopunska:					
S. Božek, <i>Brela – Jakiruša, Podmorsko arheološko nalazište</i> , 2000.					
Z. Brusić, Antička luka u Polačama na otoku Mljetu, <i>Izdanja HAD</i> , 12, Dubrovnik, 1988.					
Z. Brusić, M. Jurišić, Ž. Krnjčević, <i>Blago šibenskog podmorja</i> , Šibenik, 2001.					
V. Dautova-Ruševljan, Zaštitna istraživanja podvodnog nalaza amfora na otoku Rabu, <i>Diadora</i> , 8, Zadar, 1975.					
S. Gluščević, Brodolomi i brodarenje na istočnoj obali Jadrana od prapovijesti do 19. stoljeća, <i>Kaštelanski zbornik</i> , 4, Kaštela, 1994.					

S. Gluščević, Brodolomi na Jadranu u antici i srednjem vijeku, *Adrias*, 4-5, Split, 1994.
 B. Ilakovac, Keramika iz antičkog broda potonulog kod Paklenih otoka, *Diadora*, 4, Zadar, 1968.
 M. Jurišić, Arheološki nalazi u podmorju Krka, Raba, Paga i Hrvatskog primorja, *Izdanja HAD-a*, 13, Zagreb, 1989.
 M. Jurišić, Otok Mljet/rt Glavat, potonuli antički brod s teretom, *Arheološki pregled*, 29, Ljubljana, 1990.
 R. Matejčić, Podvodna arheološka istraživanja na području sjevernog Jadrana, Podmorske djelatnosti sa gledišta medicinskih i društvenih nauka, Pomorska biblioteka, 22, izd. *Mornarički glasnik*, Beograd, 1969.
 M. Orlić, *Antički brod kod otoka Ilovika*, Zagreb: *Godišnjak zaštote spomenika kulture, Mala biblioteka GZSK*, Zagreb, 1986. .
Skriveno blago Novalje, Zagreb, 2004.
 Ž. Tomičić, Arheološka svjedočanstva o ranobizantskom vojnom graditeljstvu na sjevernojadranskim otocima, *Prilozi Instituta za arheologiju*, 5-6, Zagreb, 1990.
 M. Zaninović, Ranokršćanske crkve kao postaje plovnog puta duž istočnog Jadrana, *VAHD*, 86, Split, 1994.

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
• OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: ETRUŠČANSKA CIVILIZACIJA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		Godina studija: Druga
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Dražen Maršić / Doc. dr. sc. Igor Borzić		Semestar: Treći
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe
OPIS KOLEGIJA:			
<p>U uvodnom se dijelu kolegija obrađuje zemljopisni položaj Apeninskog poluotoka na Sredozemnom moru i njegov odnos prema ostalim dijelovima starog svijeta. Zatim se sumarno obrađuje slijed brončanodobnih kultura na prostoru sjeverne Italije, Apenina, na Sardiniji i Siciliji. Podrobnije se obrađuje nastanak, širenje i karakter najvažnije kulture starijeg željeznog doba na tlu Italije – vilanovske kulture - koja se ima smatrati pretečom Etrušćanske civilizacije. Sljedeći i opsegom najveći dio kolegija je obrada Etrušćanske civilizacije koja se formirala na području Toskane i proširila na podalpsko područje, na sjeveru poluotoka, te na Kampaniju na jugu. Obrađuju se sljedeća poglavlja: povijest i kronologija Etrušćanske c., topografija Etrurije, pitanje jezika i podrijetla/etnogeneze, hramska arhitektura, grobnice i grobno slikarstvo, kiparstvo, arhitektonske dekoracija, sitna umjetnost, religija, urbanizam. Posebna se pažnja posvećuje međusobnom pretapanju etrušćanske i rimske civilizacije.</p>			
CILJEVI KOLEGIJA:			
<p>Razvijanje znanja o korijenima, nastanku i razvoju najznačajnijih prapovijesnih kultura kao uvodu u nastanak Vilnovske kulture i iz nje izrasle Etrušćanske civilizacije, o vezama Etrušćana s Feničanima i grčkom civilizacijom i značenju Etrušćanske c. u nastajanju rimske i moderne europske civilizacije.</p> <p>Razvijanje vještine prepoznavanja temeljnih likovno-stilskih karakteristika i najznačajnijih arheoloških spomenika antičke Etrurije.</p>			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			
TJEDANA PO SEMESTRU:	15		
Sati tjedno:	predavanja	1	

	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	članci	knjige Da	.ppt prezentacije Da	internet Da	Ostalo:
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih)			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA:					
Obvezna:					
Massimo Pallottino, <i>Etrušćani – etruskologija</i> , Zagreb 2008.					
O. J. Brendel, <i>Etruscan Art</i> , Harmondsworth 1978. (ili neko drugo kasnije izdanje)					
V. Poulsen, <i>Etrurska umetnost</i> , Beograd 1976. (prijevod s njemačkog)					
<i>Vitruvijevih deset knjiga o arhitekturi</i> , Sarajevo 1951. (ili neko drugo izdanje)					
Dopunska:					
R. Bianchi Bandinelli, <i>Introduzione all' archeologia</i> , Roma-Bari 1976.					
F. Prayon, <i>Die Etrusker. Geschichte, Religion, Kunst</i> , München 1996.					
N. Spivey, <i>Etruscan Art</i> , London-New York 1997.					
G. Hafner, <i>Atena i Rim</i> , Rijeka 1970. (prijevod s njemačkog)					
L. Mumford, <i>Grad u historiji. Njegov nastanak, njegovo mijenjanje, njegovi izgledi</i> , Zagreb 1968.					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
OPAŽANJA:					

NAZIV KOLEGIJA: GRČI U ANTIČKOM ILIRIKU					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ:	Prediplomski studij arheologije			Godina studija: 2	
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Igor Borzić			Semestar: III	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		
OPIS KOLEGIJA:					
Kolegij obrađuje sve arheološke aspekte trgovačko-populacijske (kolonijalne) prisutnosti Grka na području					

antičkog Ilirika, obuhvativši na taj način razdoblje od prvih konkretnih trgovačkih upliva u Jadran i upitnih kolonijalnih ostvarenja tijekom ranog arhajskog doba (7./6. st. pr. Kr.), preko osnutka Ise i Farosa početkom 4. st. pr. Kr., pa sve do gubitka isejske samostalnosti 47. g. pr. Kr. u rimskim građanskim ratovima između Cezara i Pompeja. Kolegij obuhvaća predavanja o antičkim izvorima koji omogućuju rekonstrukciju povijesnih zbivanja u navedenom periodu kao i detektiranje aktera, a poseban se naglasak stavlja na obradu tema iz društveno-kulturnih aspekata života jadranskih Grka dokazivih putem raznovrsnog arheološkog materijala, a to su urbanizam, organizacija teritorija, društveno-politička struktura, gospodarski principi i usmjerenja (poljoprivreda, lončarstvo, kamenoklesarstvo, trgovina i dr.), religija i dr., te odnos kako spram domorodačkom istočnojadranskom stanovništvu tako i spram kulturnopovijesnim događanjima na širem jadransko-jonskom prostoru.					
CILJEVI KOLEGIJA: Ciljevi kolegija su razvijanje znanja o kulturnopovijesnim događanjima tijekom starijeg, predrimskog dijela antike istočnojadranskog prostora te osposobljavanje studenata za detekciju i analizu arheološkog materijala koji se može dovesti u vezu s istim razdobljem.					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	1			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	15			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	članci Da	knjige Da	Ppt. prezentacije Da	internet Da	Ostalo:
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza: Redovno pohađanje nastave (70 %) Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA:					
Obvezna:					
ANTIČKI GRČI NA TLU HRVATSKE, Katalog izložbe, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2012.					
BEAUMONT, R. L., 1936. – Greek influence in the Adriatic before the fourth century B.C., <i>The Journal of Hellenistic Studies</i> 56, London, 159-204.					
BONAČIĆ MANDINIĆ, M., 2004. – <i>Grčki novac u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu</i> , Split.					
BRACCESI, L., 1979. – <i>Grecita adriatica</i> , Bologna.					
BRUNŠMID, J., 1998. – <i>Natpisi i novac grčkih gradova u Dalmaciji</i> , Split.					
BRUSIĆ, Z., 1988. - Helenistička reljefna keramika u Liburniji, <i>Diadora</i> 10, Zadar, 19-63.					
CABANES, P., 2002. – <i>Iliri od Bardileja do Gencija (IV. – II. st. pr. Kr.)</i> , Zagreb.					
CAMBI, N., 1980. – Trogir u antici, <i>Mogućnosti 10-11</i> , Split, 950-963.					

- CAMBI, N., 2002. – *Antika (Povijest umjetnosti u Hrvatskoj 2)*, Zagreb.
- CAMBI N., 2005a. – *Kiparstvo rimske Dalmacije*, Split.
- ČAČE, S., 1994. – Prilozi raspravi o osnivanju grčkih naseobina na Jadranu u 4. st. pr. Kr., *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, Razdio povijesnih znanosti* 33(20), Zadar, 33-54.
- ČARGO, B., 2007. – *Grčko-helenistička keramika u Arheološkom muzeju u Splitu*, Split.
- ČARGO, B., 2010. – *Helenistička nekropola Martvilo*, Split
- D'ANDRIA, F., 1990. – Greek influence in the Adriatic: Fifty Years after Beaumont, *Greek colonists and native population*, Canberra-Oxford, 281-290.
- GABRIČEVIĆ, B., 1968. – Antički spomenici otoka Visa, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 17, Split, 5-60.
- GABRIČEVIĆ, B., 1966. – Pristupna razmatranja o urbanizmu grčkih naseobina na istočnoj obali Jadrana, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 68, Split, 157-167.
- GRČKI UTJECAJ NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA, Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog 24. do 26. rujna 1998. g. u Splitu, N. Cambi – S. Čače – B. Kirigin (ur.), Split, 2002.
- I GRECI IN ADRIATICO* 1, L. Bracessi – M. Luni (ur.), Hesperia 15, Roma, 2002.
- I GRECI IN ADRIATICO* 2, L. Bracessi – M. Luni (ur.), Hesperia 18, Roma, 2004.
- KATIČIĆ, R., 1995. – *Illyricum mythologicum*, Zagreb.
- KIRIGIN, B., 1990. - The Greeks in Central Dalmatia. Some new evidence, *Greek colonists and native population*, Canberra-Oxford, 291-321.
- KIRIGIN, B., 1996. – *Issa. Grčki grad na Jadranu*, Zagreb.
- KIRIGIN, B., 2004. - Faros, parska naseobina, Prilog proučavanju grčke civilizacije u Dalmaciji, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 96, Split, 9-301.
- KIRIGIN, B., *Grčko-helenistička zbirka u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu*, Split.
- KOZLIČIĆ, M., 1990. – *Historijska geografija istočnoj Jadranu u starom vijeku*, Split.
- LISIČAR, P., 1951. – *Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu*, Skopje.
- LOMBARDO, M., 1992. - *Lo psefisma di Lumbarda*, Hesperia 3, Roma, 161-188.
- MARIJAN, B., 2001. – Željezno doba na južnojadranskom području, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 93, Split, 7-221.
- MARŠIĆ, D., 1997. - Problemi istraživanja antičkog Epetija, *Diadora* 18-19, Zadar, 47-76.
- MILIĆ, B., 1990. – *Razvoj grada kroz stoljeća: Prapovijest, antika*, Zagreb.
- MIŠE, M., 2010. – *Keramika tipa „Gnathia“ na istočnoj obali Jadrana (4. – 1. st. pr. Kr.)*, doktorska disertacija, Zagreb.
- NOVAK, G., 1952. – *Issa i isejska država*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 54, Split, 5-41.
- NOVAK, G., 1953. – *Issa i isejska država II*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 55, Split, 37-71.
- NOVAK, G., 1961. – Stari Grci na Jadranu, *Rad JAZU* 339, Zagreb, 145-221.
- PHAROS – antički grad*, Katalog izložbe, Stari grad, 1995.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1965. - Zur frage der datierung des Psephisma aus Lumbarda (Syll. 141), *Archaeologica Jugoslavica* VI, Beograd – Ljubljana, 77-81.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1966. - Isejska naseobina u Lumbardi u svjetlu novih istraživanja, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* LXVIII, Split, 133-141.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1980. – O knidskoj kolonizaciji otoka Korčule, *Diadora* 9, Zadar, 229-250.
- SUIĆ, M., 1955. – Istočna jadranska obala u Pseudo-Skilakovu Periplusu, *Rad JAZU* 306, Zagreb, 121-186.
- SUIĆ, M., 2001. – *ΚΟΡΚΥΡΑ Η ΜΕΛΑΙΝΑ*, *Arheološka istraživanja na području otoka Korčule i Lastova*, Izdanja HAD-a, sv. 20, Zagreb, 161-168.
- SUIĆ, M., 2003. – *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb.
- ŠEŠELJ, L., 2009. – *Promunturium Diomedis: svetište na rtu Ploča i jadranska pomorska trgovina u helenističkom razdoblju*, doktorska disertacija, Zadar.
- ZANINOVIĆ, M., 1981. – Greek land division at Pharos, *Archaeologia Jugoslavica* 20-21, Beograd, 91-95.
- ZANINOVIĆ, M., 1988. – Pharos od polisa do municipija, *Arheološki radovi i rasprave* 11, Zagreb, 35-48.
- ZANINOVIĆ, M., 1997. – Grčka podjela zemljišta na otoku Visu, *Opuscula Archaeologica* 21, Zagreb, 77-84.

Dopunska:

- CAMBI, N. – KIRIGIN, B. – MARIN, E., 1981. – Zaštitna arheološka istraživanja helenističke nekropole Isse (1976. i 1979. godine) – preliminarni izvještaj, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 75, Split, 63-83.
- COOK, R. M., 2003. – Greek Painted Pottery, London-New York.
- ČAČE, S., 1997. - Promunturium Diomedis, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, Razdio povijesnih znanosti* 35(22), Zadar, 21-44.
- ČAČE, S., 1999. – Manijski zaljev, Jadastini i Salona, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 90-91, Split, 57-87.
- ČAČE, S. – KIRIGIN, B., 1998. - Archaeological evidence for the cult of Diomedes in the Adriatic, *Hesperia* 9, Roma, 1998., 63-110.
- ČAČE, S. – ŠEŠELJ, L., 2005. – Finds from the sanctuary of Diomedes on Cape Ploča: new contributions to the discussion of Hellenistic period on the east Adriatic, *Illyrica Antiqua*, Zagreb, 163-186.
- ČARGO, B., 2008. - Helenistički grobovi kod rasadnika palmi u Visu, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku* 101, Split, 87-142.
- FABER, A., 1983. – Bedemi Epetiona – Stobreč kod Splita, *Prinosi* 1, Zagreb, 17-37.
- FRASER, P. M., 1991. - The family tombstones of Issa, *VAHD*, 84, Split, 1991., 247-274.
- GABRIČEVIĆ, B., 1958. – Antička Issa – Arheološko-povijesni prilog urbanističko-regulacionoj osnovi grada Visa, *Urbs*, Split, 105-125.
- GREEN, J. R., 2001. - Gnathia and Other Overpainted Wares of Italy and Sicily: a Survey, u: P. Lévêque, J. P. Morel (ur.), *Céramiques hellénistiques et romaines*, III, Paris, 2001., 57-103.
- JELIČIĆ-RADONIĆ, J., 2005. – The Foundation of the Greek City of Pharos on the Island of Hvar, *Illyrica Antiqua*, Zagreb, 315-328.
- KATIĆ, M., 2000. – Uvod u proučavanje keramičkih radionica u Farosu, *Opuscula Archaeologica* 23-24, Zagreb, 49-58.
- KATIĆ, M., 2009. - *Urbanistički i kulturni profil antičke Isse*, doktorska disertacija, Zadar.
- KIRIGIN, B. – KATUNARIĆ, T. – ŠEŠELJ, L., 2005. - Amfore i fina keramika (od 4. do 1. st. pr. Kr.) iz srednje Dalmacije: preliminarni ekonomski i socijalni pokazatelji, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku* 98, Split, 2005., 7-24.
- LISIČAR, P., 1973. – *Cenni sulla ceramica antica*, Arheologica Jugoslavica XIV, Beograd, 327.
- LOMBARDO, M., 2005. – *The Psephisma of Lumbarda: a new fragment*, *Illyrica antiqua*, Zagreb, 353-360.
- MARGETIĆ, L., 1971. – *Psefizma o osnivanju grčke kolonije na Korčuli*, *Živa antika* XXI/1, Skopje, 189-204.
- MIŠE, M., 2005. - Grčka i helenistička keramika iz Farosa u Arheološkom muzeju u Splitu (stari fond), *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 98, Split, 25-48.
- NIKOLANCI, M., 1973. – *Arhaiski import u Dalmaciji*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 68, 89-118.
- NIKOLANCI, M., 1989c. – *Crna Korkira i poluotok Pelješac*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 82, 81-98.
- NOVAK, G., 1950. – Kolonizatorsko djelovanje Dionizija Starijeg na Jadranu, *Serta Hoffilleriana*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 18-21, 1937.-1940, Split, 111-128.
- NOVAK, G., 1949. – Isejska i rimska Salona, *RAD JAZU* 270, Zagreb, 67-70.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1952. – Iliri u natpisima grčkih kolonija u Dalmaciji, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 53/1950-1951, Split, 155-180.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1970. – Nekoliko novih ulomaka grčkog natpisa iz Lumbarde, *Vjesnik arheološkog muzeja u Zagrebu* III.s. 4, Zagreb, 31-44.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1989. – Antički Grci na našem Jadranu i neka pitanja naseljavanja priobalja Manijskog zaljeva, *Adrias* 2, Split, 5-19.
- SANADER, M., 2001. – *Antički gradovi u Hrvatskoj*, Zagreb.
- SUIĆ, M., 1960. –Pravni položaj grčkih gradova u Manijskom zaljevu za rimske vladavine, *Diadora* 1, Zadar, 147-174.
- SUIĆ, M., 1973. – Marginalije uz isejsko poslanstvo Cezaru, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 68, Split, 181-194.
- ZANINOVIĆ, M., 1993. – Heraclea Pharia, *Vjesnik arheološkog muzeja u Zagrebu* III.s. 24-25, Zagreb, 35-48.

WOODHEAD, G., 1970. – The Adriatic Empire of Dyonisius I of Syracusa, <i>Klio</i> , 52, Berlin, 503-512.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: KOLONIZACIJA ANTIČKOG ILIRIKA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija: II.	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac		Semestar: III.
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:		Izborni	
OPIS KOLEGIJA:			
<p>Predmet se odnosi na prostor rimskog Ilirika, odnosno provincija Dalmacije, Panonije, Mezije i susjednih Norika i Dacije. Proučavaju se literarni izvori i arheološka građa (natpisi, arhitektura, nadgrobni spomenici i tzv. sitni artefakti).</p> <p>Pregled vojno-političke situacije u doba kasne Republike i ranog Principata. II. punski rat i osvajanje Hispanije, sukob s Makedonijom i stvaranje grčkih provincija, prodor u Malu Aziju, III. punski rat i stvaranje Prokonzularne Afrike. Republikanska cenzitivna vojska, Marijeve reforme (nov ustroj legije, profesionalizacija), oprema i naoružanje republikanskih vojnika. Pompejeva osvajanje u Maloj Aziji i Siriji. I. trijumvirat i građanski rat između Cezara i Pompeja. II. trijumvirat i rat između Oktavijana o Marka Antonija. Augustove reforme države i društva. Ustrojavanje carske vojske (legije i auksilijarne postrojbe, flote).</p> <p>Topografija i etnografija italčkog poluotoka i podunavsko – jadranskog prostora u predrimsko vrijeme. Grčka naselja na Jadranu, materijalni ostaci civilizacije. Penetracija rimske vojske u Ilirik; sukobi s Ilirima i propast Gencijeve države; osnivanje Akvileje i ratovi s Histrima; rast Delmata na političkoj pozornici i prvi ratovi s Rimljanima; iliričke epizode građanskog rata između Pompeja i Cezara, conventi civium Romanorum. Oktavijanova osvajanja Ilirika 35.-33- pr. Kr., osvajanje Segestike i prodor na Dunav; Panonski rat 13.-9. pr. Kr.; Panonsko-delmatski rat 6.-9. Augustova reorganizacija provincije i uvođenje institucija. Podizanje delmatskog limesa, utvrde i postrojbe. Klaudijevo stvaranje Norika. Organizacija dunavskog limesa. Stanovništvo rimskog Ilirika, stvaranje kolonija. Dedukcija i limitacija agera.</p>			
CILJEVI KOLEGIJA:			
Cilj je studentima predočiti povijesnu sliku podunavsko jadranskog prostora od kraja 3. st. pr. Kr. do 1. st. n. e., kroz analizu povijesno-arheoloških izvora; objasniti proces kolonizacije, mehanizme i institucije kojima se ona provodi; prikazati na koji je način autohtono stanovništvo podvrgnuto rimskoj državi i objasniti ulogu vojnih i političkih sredstava tog procesa. Osim usvajanja navedenih znanja cilj je razviti u studenta vještinu rada s povijesno arheološkim izvorima, naučiti ih primjeni osnovnih istraživačkih metoda i upotrebi kritičkog aparata u pisanju tekstova seminarskih radnji.			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	predavanja	1	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	
	vježbe		
	mentorski rad		

Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
<p>Nastava će se dijelom izvoditi putem preglednih izlaganja (opći historijski okvir), a dijelom egzemplarno i problemski, da bi se stekao uvid u znanstveno-istraživačke postupke kojima se došlo do određenih spoznaja. U interakciji sa studentima prakticirat će se rad na literarnim i epigrafičkim izvorima i ostaloj arheološkoj građi. Predavanja i seminari odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama u Zadru i tijekom obilaska rimskog Jadera (na arheološkom lokalitetu). Od didaktičkih pomagala koristi se prvenstveno kompjuter i LCD projektor, radi prikazivanja prezentacija, video projekcija i rada na web stranicama; literatura. Ispit je usmeni, a završna ocjena formira se na temelju odgovora (40%), izrade i obrane seminarskog rada (40 %) i aktivnosti tijekom nastave (20%). Ako je student dobio negativnu ocjenu u jednoj od komponenti usmenog odgovora ili seminarskog rada, dobiva negativnu ocjenu na ispitu ili mu uopće ne može pristupiti.</p>					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	terensko istraživanje	
NASTAVNA POMAGALA:					
Literatura (članci, knjige, web stranice)	Kompjuter, LCD projektor, ppt prezentacije, internet		Muzeološki izložci, arheološki artefakti		
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza: pohađanje nastave, izrada i izlaganje seminarskog rada, položen ispit					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
usmeni ispit (40% ocjene, za prolaznost cijelog ispita potrebna pozitivna ocjena i iz seminarskog rada)	seminarski rad (40% ocjene, za prolaznost cijelog ispita potrebna i pozitivna ocjena na usmenom ispitu)		aktivnost na nastavi: analiza spomenika, terenska predavanja (20% ocjene)		
LITERATURA:					
Obvezna:					
<p><i>Antički Grci na tlu Hrvatske</i>, [radovi „Pregled povijesti jadranskih Grka“, (str. 63-72, „Isa“, „Far u svjetlu novih arheoloških istraživanja“ i „Grčke podjele zemljišta na otocima Hvaru, Visu i Korčuli“ (str. 125-138), „Natpisi“ (str. 73-90), Zagreb, 2010.</p> <p>N. CAMBI, <i>Antika</i>, [poglavlje „Grčka civilizacija“ (str. 10-46)], Zagreb 2002.</p> <p>N. CAMBI - M. GLAVIČIĆ - D. MARŠIĆ - Željko MILETIĆ - J. ZANINOVIĆ, <i>Rimska vojska u Burnumu. L'Esercito Romano a Burnum</i>, [Katalozi i monografije Burnum 2], Drniš – Šibenik – Zadar, 2007.</p> <p>B. GABRIČEVIĆ, Bilješke uz prvi ilirski rat, <i>RFFZd</i> 12(5), Zadar 1974, 5-26.</p> <p>A. MOCSY, <i>Pannonia and Upper Moesia</i>, [poglavlje 2 „Conquest of the Danube region and Augustan frontier policy“ (str. 31-52) i 4 „The Danube frontier from Vespasian to Marcus Aurelius“ (str. 80-111)], London 1974.</p> <p><i>Povijest</i>: Biblioteka Jutarnjeg lista, knj. 4. Rimsko Carstvo, [poglavlje „Doba građanskih ratova“ 59-140], 2007.</p> <p>M. SUIĆ, Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali, <i>Zbornik Instituta za historijske nauke u Zadru</i> 1, 1-36.</p> <p>M. SUIĆ, Pravni položaj grčkih gradova u Manijskom zalivu za rimske vladavine, <i>Diadora</i> 1, Zadar 1960, 147-174.</p> <p>J. J. WILKES, <i>Dalmatia</i>, London 1969, [poglavlja 1-5 (str. 1-77), poglavlje 7.I-II «The Roman Army in Dalmatia», (88-104), poglavlje 8 (153-191).]</p> <p>M. ZANINOVIĆ, Vojni značaj Tilurija u antici, <i>Cetinska krajina od prehistorije do dolaska Turaka</i>, Sinj 1980, Izdanja HAD-a 8, Split 1984, 65-75.</p> <p>M. ZANINOVIĆ, <i>Liburnia militaris, Opuscula archaeologica</i>, 13, Zagreb 1988, 43-67.</p>					
Dopunska:					
(Služi prvenstveno za izradu seminarskih radova i proširivanje znanja studenata o temi)					
G. ALFÖLDY, <i>Noricum</i> , London 1974.					
I. BOJANOVSKI, <i>Bosna i Hercegovina u antičko doba</i> , <i>Djela ANUBiH</i> 66, CBI knj. 2, Sarajevo 1974.					
B. KIRIGIN, <i>Greeks in Dalmatia – Some New Evidence, Greek Colonists and Native Populations. Proceedings</i>					

<i>of the First Australian Congress of Classical Archaeology Held in Honour of Emeritus Professor A. D. Trendall</i> , Canberra – Oxford, 1990.	
E. PAŠALIĆ, Period rimske vladavine do kraja III vijeka naše ere, <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine</i> , Sarajevo 1984, 191-308.	
M. ŠAŠEL KOS, <i>Caesar, Illyricum, and the Hinterland of Aquileia, L'ultimo Cesare</i> , Cividale del Friuli, 2000.	
Z. VISY, <i>Der pannonische Limes in Ungarn</i> , Budapest 1988.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: UVOD U PODVODNU ARHEOLOGIJU					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski	Godina studija:			
NASTAVNIK:	prof. dr. sc. Zdenko Brusić / doc. dr. sc. Irena Radić Rossi		2.		
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		Semestar: III.		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni X		Izborni za druge studij. grupe	
OPIS KOLEGIJA: Kolegij uvodi studente u specifičnu znanstvenu disciplinu koja se bavi istraživanjem arheoloških nalazišta u moru i u unutrašnjim vodama. Nakon kratke povijesti ronjenja i zanimanja čovjeka za potonule starine, predstavljaju se vrste podvodnih arheoloških nalazišta, skupine najčešćih podvodnih nalaza te osnove metode i tehnike podvodnih arheoloških istraživanja.					
CILJEVI KOLEGIJA: Cilj je kolegija upoznati studente s istraživanjima koja se odvijaju u specifičnom vodenom ambijentu te zbog toga zahtijevaju određena specifična znanja i vještine. Njime se nastoji potaknuti zanimanje studenata za tu specifičnu arheološku disciplinu te ih zainteresirati za aktivno bavljenje istraživanjem i interpretacijom podvodnih arheoloških nalaza.					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	1			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	15			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
DA	DA				
NASTAVNA POMAGALA:					

udžbenici DA	članci DA	knjige DA	.ppt prezentacije DA	internet DA	Ostalo:
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih): redovito pohađanje nastave, aktivnost na nastavi, seminarski rad			Položen ispit DA		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit DA	seminarski rad DA	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>LITERATURA:</p> <p>Obvezna: Arheologija i more, autorizirana skripta. Zadar: Sveučilište u Zadru. 2010. Bowens, A. (ed.). 2009. <i>Underwater Archaeology: the NAS Guide to Principles and Practice (2nd edition, with major revisions)</i>. Oxford: Blackwell Publishing. Radić Rossi, I. 2009. Razvitak i postignuća podvodne arheologije u Hrvatskoj. U: J. Balen & B. Čečuk (ur.), <i>Hrvatska arheologija u XX. stoljeću</i>. Matica hrvatska, Zagreb: 91-134.</p> <p>Dopunska: Bass, G. F. (ed.) 2005 <i>Beneath the Seven Seas: Adventures with the Institute of Nautical Archaeology</i>. London: Thames and Hudson. Brusić, Z. 1970. Problemi plovidbe Jadranom u prethistoriji i antici. <i>Pomorski zbornik</i> 8: 549-568. Brusić, Z. 1977. Prethistorijski podmorski nalazi na području južne Liburnije. <i>Radovi Centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru</i> 24: 53-60. Brusić, Z. 1978. Rezultati najnovijih istraživanja i vađenje starohrvatskih brodova na ulazu u ninsku luku. <i>Adriatica Maritima</i> 2: 5-14. Brusić, Z. 1993. Starokršćanski sakralni objekti uz plovidbenu rutu istočnom obalom Jadrana. <i>Diadora</i> 15: 223-236. Vrsalović, Dasen. 1974. <i>Istraživanje i zaštita podmorskih arheoloških spomenika u SR Hrvatskoj</i>. Zagreb: Republički zavod za zaštitu spomenika kulture.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: DA			Registracija za ispit: DA		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: upisan III. semestar preddiplomskog studija arheologije					
OPAŽANJA:					

Naziv kolegija: OČUVANJE I ZAŠTITA SPOMENIKA KULTURE					
Opće obavijesti:					
Odjel / katedra:	Odjel za arheologiju				
Studij:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
Nastavnik:	Doc. dr. sc. Karla Gusar / Silvia Bekavac, prof.			Druga	
Ustanova:	Sveučilište u Zadru				
Status kolegija:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Treći

<ul style="list-style-type: none"> Opis kolegija: Kolegij uvodi studente u valoriziranje, očuvanje i zaštitu spomeničke baštine proučavanjem pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara. Kolegij upoznaje studente s različitim vrstama kulturnih dobara, kao i uzrocima i vrstama njihova propadanja. Obrađuje i povijest ljudskih akcija usmjerenih na njihovu zaštitu i očuvanje i različite metode koje su se koristile kroz povijest. Također se proučavaju najnovije znanstvene metode sa različitim konkretnim primjerima očuvanja pokretne i nepokretne građe da bi se danas što uspješnije pristupilo toj aktualnoj problematici. 					
<ul style="list-style-type: none"> Ciljevi kolegija: Na osnovi ovog kolegija studenti se trebaju osposobiti da razumiju pojam kulturnog naslijeđa i da razlikuju njegove osnovne vrste, da poznaju pojmove vrijednosti naslijeđa i njihovu podjelu po osobinama, razumiju glavne probleme ugroženosti baštine i uzroke njezina propadanja s praktičnim primjerima, poznaju povijesnu periodizaciju s primjerima za svaki period, poznaju i razumiju razne znanstvene metode zaštite (restauracija, konzervacija, adaptacija, revitalizacija, rekonstrukcija, rekompozicija, interpolacija, dislokacija, nova izgradnja, replike i muzeji na otvorenom) te načine njihove primjene, da se upoznaju s djelovanjem najvažnijih konzervatora u svijetu i kod nas (Viollet le Duc, Riegl, Hauser, Andrić, Bilinić) te s primjerima najvažnijih zaštitnih zahvata u pojedinim gradovima (Zagreb, Zadar, Split, Šibenik, Trogir), zatim da na pojedinim primjerima raspoznaju način i metode korištene za zaštitu ugrožene baštine i da poznaju najznačajnije pravne i normativne akte o zaštiti (zakoni, deklaracije, povelje) i ustanove zadužene za njihovo provođenje. 					
Vodič:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
Ects - studentsko opterećenje:		4 ECTS			
Tjedana po semestru:		15			
Sati tjedno:	predavanja	1			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	15			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
Nastavne metode:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
Nastavna pomagala:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
Uvjet za priznavanje bodova:					
Način polaganja ispita:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> Literatura: Obvezna: T. Marasović, <i>Graditeljsko nasljeđe</i>, Zagreb-Split 1983. T. Marasović, <i>Aktivni pristup graditeljskom nasljeđu</i>, Split 1985. D. Kečkemet, <i>Vicko Andrić</i>, Split 1993. S. Piplović, <i>Alois Hauser u Dalmaciji</i>, Split 2004. B. M. Fielden, <i>Uvod u konzerviranje</i>, Zagreb 1981. 					
Dopunska:					
J. Antolović, <i>Ekonomsko vrednovanje graditeljske baštine</i> , Zagreb 1998.					

<i>Zakon o zaštiti kulturnih dobara Hrvatske, Zagreb 1999.</i>	
<i>Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske (časopis), pojedini brojevi, Zagreb.</i>	
Uvjeti:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
Preduvjeti za upis kolegija:	
<ul style="list-style-type: none"> Opazanja: 	

NAZIV KOLEGIJA: ŽELJEZNO DOBA EUROPE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Sineva Kukoč / Martina Čelhar, prof.		Druga
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe
Semestar: Četvrti			
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>Objašnjava se osnovna slika postanka, periodizacije, kronologije, strukture (od tehnologije/ekonomije do kulta) svih kultura s našeg prostora, ali u širokom kontekstu tzv kulturnih krugova: halštatskog, podunavskog, balkanskog ili sredozemnog (i egejskog). Time se prezentira i osnovna problematika tih krugova. Konkretno, istočnojadranske kulture (od Liburna i Delmata do Albanije) zatim, notranjska, svetolucijska kultura i japodska, u Italiji posebno zapadni Jadran (od Veneta, Picena do Dauna), ali i sjeverni prostor (Gallasecca) te «villanova» krug –Lacij,Toskana, Emilia-Romagna, pojam Italica, općenito skica osnovne kulturne dinamike Apeninskog poluotoka (glavne regionalne kronologijee, periodizacije, kulturne strukture); u bosanskom zaleđu Glasinac, Pod/Bugojno i dr., zatim središnji Balkan, u sjevernoj Hrvatskoj: Dalj (i bosutski utjecaj), te strukture (kulture?) Kaptol/Požega, Goričan/Međimurje, Martijanec/Podravina, Budinjak/Žumberak u dodiru s «istočnoalpskim halštatskim svijetom» - od Dolenjske i Štajerske do Dunava, točnije u odnosu prema slovenskoj Štajerskoj (Poštele, Rifnik, Ptujaska gora), austrijskoj Štajerskoj (Klein Glein i dr. nalazišta u dolini Solbe), prema kalendeberger kulturi (Donja Austrija, Gradišće, Slovačka), te nalazištima u južnoj Panoniji (Pecs -Jakabhegy, Csonge, Janoshaza). Uporedo se ističu i prate, u prostoru Alpe-Dunav-Sredozemlje/Egeja, ali i na razini cijele željeznodobe Europe, za epohu sve bitne i konvergentne pojave i posebni oblici kulturne interakcije: širenje željeza, važnost metalurgije, novac, jantar, situle/toreutika, likovni stilovi, ritmovi društvene diferencijacije (ratnici i «aristokracija») primarno odraženi u kultu mrtvih, stratifikacija sredozemno-podunavskog (posebno jadranskog) importa, važnost grčkog civilizacijskog kruga (Grčka-skica kulture do 7/6.st., Magna Graecija, jadranske kolonije i emporiji - Adria, Spina, Numana i dr.), uloga Etruščana, osebujni problemi (kronologija, periodizacija,kontinuitet/diskontinuitet) mlađeg željeznog doba na razini Europe, primarno u srednjeeuropskom , balkanskom krugu, posebno na Jadranu: Kelti, helenizam. Rim.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Polazeći od bitnosti pojedinačnih kultura u prostoru između Alpa, Podunavlja, Balkana i Sredozemlja/Egeja, predočiti zgusnutu, «mozaičnu» sliku kulturne dinamike ovog dijela Europe. Također, kroz pojedinačne kulture, ali i (europske) «reprezentativne» kulturne elemente, primarno procese, objasniti duh epohe. Istaknuti sve glavne probleme, kao pretpostavku novim istraživanjima.</p>			
VODIČ:	Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			6 ECTS
TJEDANA PO SEMESTRU:			15

Sati tjedno:	Predavanja				2
	Seminari				1
	Vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	Predavanja				30
	Seminari				15
	Vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	Članci Da	knjDige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Pohađanje nastave (70%) i seminarski rad					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p><i>PRAISTORIJA JUGOSLAVENSKIH ZEMALJA, V, ŽELJEZNO DOBA</i>, 1987.</p> <p><i>RATNICI NA RAZMEĐU ISTOKA I ZAPADA</i>, Starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj, Zagreb 2004.</p> <p><i>ZAKLADI TISOČ LET, ZGODOVINA SLOVENIJE OD NEANDERTALCOV DO SLOVANOV</i>, J.Dular-D. Božić, Železno doba, Ljubljana 1999.</p> <p>HENSEL B., Beiträge zur regionalen und chronologischen Gliederung der alteren Hallstattzeit an der unteren Donau, <i>Beit. z. ur-und fruhegesch. Arch. D. Mittelmeer – Kulturraumes</i> 16-17, Bonn 1976.</p> <p><i>ITALIA OMNIUM TERRARUM ALUMNA</i>, Milano 1988 (sinteze: M. Landolfi, A. M. Chieco Bianchi, E. De Juliis, G. Colonna, G. Pugliese Carattelli, R. De Marinis, V. Kruta, F. Roncalli).</p> <p><i>ITALIA OMNIUM TERRARUM PARENS</i>, Milano 1989 (R. Peroni, A. La Regina, B. D' Agostino),</p> <p><i>ANTICHE GENTI D ITALIA</i>, Katalog izložbe, Rimini, Roma 1994.</p> <p>BATOVIĆ Š., Le relazioni culturali tra le sponde adriatiche nell eta del ferro, Dubrovnik 1972, Zagreb 1976.</p> <p>GOLDSTREAM J. N., <i>Geometric Greece</i>, 1977.</p> <p><i>DIE HALLSTATTKLUR</i>, Frühform europaischer Einheit, Katalog izložbe i Symposium Steyr 1980 (1981).</p> <p>METZNER-NEBELSICK C., Die Urnefelder-und Hallstattzeit in Sudospannien-eine Region in Spannungsfeld zwischen Osthallstattkreis karpatenlandisch-balkanischer Eisenzeit und Steppenkultur, <i>Die Osthallstattkultur-Akten des Internationale Symposium Sopron 1994</i>, Archaeolingua 7, Budapest 1996</p> <p>PARE C. F. Beiträge zum ubergang von der Bronze-zur Eisenzeit in Mitteleuropa, <i>Jahrbuch RGZM</i> 45/1 1998, 46/1 1999, 47/2000.</p> <p>PATEK E., Die nordosttransdanubische Hallstattgruppe: Ein Uberlick. <i>Mitt. Arch.Inst.Ung. Akad. Wiss.</i> 12-13 1982-83 (1984)</p> <p>TERŽAN, B., Starejša železna doba na Slovenskem Štajerkom, <i>KiM</i>, Ljubljana 1990.</p> <p>ISTI, Auswirkungen des skytische gepragten Kulturkreises auf die hallstattzeitlichen Kulturgruppen Pannoniens und des Ostalpenraumes, <i>PAS</i> 12, Munchen – Rahden, 511 – 560, 1998.</p> <p>ISTI, Bronzezeit und altere Eisenzeit in o. Mitteleuropa, Beziehungen zum Mittelmeergebiet, <i>Reallexikon der Germanischen, Alteetunkunde</i>, Bd. 8/ Leif. 5/6, Berlin 444 – 456, 1994.</p> <p>ISTI, Handel und Soziale Oberschichte im fruheisenzeitlichen Sudoseuropa Schriften Bd. 17. <i>PAS</i> 11, Munchen – Berlin 81 – 159, 1995.</p> <p>FILIP J, Enzyklopadisches Hanbuch zur Ur- und Frugeschichte Europas- <i>Manuel Encyclopedique de Preistoire et Protohistoire Europeens</i> 1, Prag 1966, II, 1969.</p>					

Dopunska:

- BOUZEK J., Caucasus and Europe and the Cimmerian Problem, *Sbornik Narod. muzea v Praze* A 37/4, 1983.
CIVILTA DEL LAZIO PRIMITIVO, Katalog izložbe, Roma 1975.
 DE MARINIS R., Le tombe di guerriero di Sesto Calende..., *Archeologia, Scritti in onore di A. Neppi Modona*, 1975.
 DESBOROUGH V.R.d A., *The Greek Dark Ages*, 1972.
 DOBIAT C., Das hallstattzeitliche Graberfeld von KleinKlein und Sein Keramik, *Schild von Steir*, Beihfelt 1, Graz 1980.
 DULAR J, *Halštatske nekropole Dolenjske*, Ljubljana 2003.
 EIBNER PERSY A., Hallstattzeitliche Grabhugel von Sopron (Odenburg), *Wiss.Arb. Burgeland* 62, 1980.
GLI ETRUSCHI, Katalog izložbe, Venezia 2000.
GREEK CIVILIZATION-MACEDONIA, Montreal 1993.
HALLSTATT KOLLOQUIUM VESZPREM, 1984, Budapest 1986, (B.Teržan i dr.).
 HANSEL B (ed), Handel, Tausch und Verkehr im bronze-und fruheisenzeitlichen Sudosteuropa, *Sudosteuropa-Schriften* 17, Munchen-Berlin 1995.
I CELTI, Katalog izložbe, Milano 1991.
 KILIAN K., Trachtzubehor der Eisenzeit zwischen Agais und Adria, *PZ* 50, 1975.
 MARAZ B., Zur Fruhhallstattzeit in Sud -Panonien, *A Janus Pannonius Muzeum evkonyve*, 23 1978.
 ISTI, Pecs-Jakabhegy, *Arch. Ert* 106/1 1979
 MULLER KARPE H., Beitrage zur Chronologiie der Urnenfelderzeit nordlich und sudlich der Alpen, Berlin *RGF* 22, 1959.
 PALAVESTRA A., *Kneževski grobovi starijeg gvozdenog doba na centralnom Balkanu*, Beograd 1984.
 PARE C.,F., Chronology in Central Europe at the end of the Bronze Age, *Absolute Chronology; Archaeological Europe 2500-500 BC, Acta archaeologica* 67, Kobenhaven 1996.
 PARE, C. F. E., *Wagon and Wagon – Graves of Early Iron Age in Central Europe*, Monograph 53, Oxford, 1992.
 PARZINGER H., Chronologie der Spatthallstatt- und Fruhlatenezeit, Studien zu Fundgruppen zwischen Mosel und Save, Weinheim 1988.
 PATEK, E., Die Beziehungen zwischen Transdanubien und dem Jugoslawischen Danaugebeit in der Fruhenisenzeit, *Materijali* 19, 1981
 ISTI, Recent excavations at the Hallstatt and La Tene hill-fort of Sopron – Varhely (Burgstall) and the predecessors of Halstatt kulture in Hungary, *BAR Int. Ser.* 144, 1982, 1 – 56
 PITTIONI R., *Urzeit.Geschichte Osterreichs I/1-2*, 1980
 PICHLEROVA M. Nove Košariska, Kniežacie mohyly zo staršej doby železnej, 1969
 PRENDI F., Die Bronzezeit und der Beginn der Eisenzeit in Albanien, *Sudosteuropa zwischen 1600 und 1000v. Chr*, *Prahist. Arch. in Sudosteuropa I* 1982
 RADT W., Die fruheisenzeit Hugelgrabernekropole bei Vergina in Macedonia, *PBF* 20/1 1974
 STIPČEVIĆ A. *Iliri*, Zagreb 1991
 SIEGFRIED WEIS A., Der Ostalpenraum in der Hallstattzeit und seine Beziehungen zum Mittelmeergebiet, *Hamb. Beit. Arch* 6, 1979
 VASIĆ R. The chronology of the Early Iron Age, *BAR ,Int.S* , London 1977.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- OPAŽANJA:

NAZIV KOLEGIJA: LATINSKI JEZIK I

OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:		Odjel za arheologiju /katedra za antičku arheologiju			
STUDIJ:		Preddiplomski studij arheologije		Godina studija:	
NASTAVNIK:		Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić		Druga	
USTANOVA:		Sveučilište u Zadru			
STATUS KOLEGIJA:		Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: Četvrti
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Postanak i razvoj latinskog jezika, pismo, dioba glasova, izgovor (klasični i tradicionalni), naglasak, glasovne promjene. Vrste riječi. Imenice: deklinacije (prva ili a-deklinacija, druga ili o-deklinacija, treća deklinacija: konsonantske osnove i osnove na –i, četvrta ili u-deklinacija, peta ili e-deklinacija), deklinacija grčkih imenica, osobitosti u deklinacijama. Pridjevi: deklinacija i komparacija. Glagoli: konjugacije, prezentska osnova. Čitanje, analiza i prevođenje Cezarova <i>Galskog rata</i> (1. knjiga).</p>					
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Znanje osnova latinskog jezika prijeko je potrebno za studij arheologije i ima opće kulturno značenje. Nastava na predavanjima odvija se na dvije razine. Studenti koji započinju s učenjem latinskog jezika stječu osnovna znanja iz latinske gramatike u vidu tečaja, a studenti koji posjeduju odgovarajuće predznanje ponavljaju ranije naučeno gradivo. Stečena znanja produbljuivat će se na seminarima i vježbama čitanjem jednostavnijih tekstova antičkih pisaca.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS – STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				5 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:		predavanja		1	
		seminari		1	
		vježbe		1	
		mentorski rad			
Ukupno sati:		predavanja		15	
		seminari		15	
		vježbe		15	
		mentorski rad			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit Da	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>D. Salopek - Z. Šešelj - D. Škiljan, <i>Orbis Romanus</i>, I, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>M. Žepić, <i>Rječnik latinskoga i hrvatskoga jezika</i>, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>C. Iulius Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> (sva izdanja)</p>					

Dopunska: V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Latinska gramatika</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1982. I. Bekavac, J - Marević - F. Međeral, <i>Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski školski rječnik s kratkom gramatikom</i> , Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja) M. Divković, <i>Latinsko-hrvatski rječnik za škole</i> , Zagreb (sva izdanja)	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA RIMSKE ITALIJE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru		
STUDIJ:	Prediplomski studij arheologije		Godina studija: 2
NASTAVNIK:	Doc. dr. Igor Borzić		Semestar: IV
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe
OPIS KOLEGIJA: Kolegij obrađuje razvoj rimske civilizacije od trenutka njezina nastanka na matičnom lacijskom prostoru do kasnoantičkih promjena koje su zahvatile čitav mediteranski svijet, s tim da je fokus interesa ograničen na prostor Italije. U njemu se obrađuju razni aspekti nastanka i razvoja rimske civilizacije, kako oni povijesni koji ukazuju na način na koji je ona zagospodarila Apeninskim poluotokom i okolnim područjem, tako i oni civilizacijski vezani uz društvo, religiju i materijalnu kulturu. Prateći kronološki slijed razvoja rimske civilizacije kolegij obrađuje teme iz organizacije prostora, urbanizma, arhitekture, slikarstva, kiparstva, sitne umjetnosti i svih drugih aspekata svakodnevnog života stanovnika rimske Italije.			
CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija jest razvijanje znanja o nastanku i razvoju rimske civilizacije na njezinom matičnom italjskom prostoru kao preduvjet razumjevanju stvari na teritorijima na koje se ona vremenom širila. Namjera je upoznati studente s detaljnim prostorno-vremenskim analizama najznačajnijih arheoloških lokaliteta rimske Italije.			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			5
TJEDANA PO SEMESTRU:			15
Sati tjedno:	predavanja		2
	seminari		1
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupno sati:	predavanja		30
	seminari		15
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			

predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	članci Da	knjige Da	.ppt prezentacije Da	internet Da	Ostalo:
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza: Redovno pohađanje nastave (70 %) Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna: BOETHIUS, A., 1978. - <i>Etruscan and early roman architecture</i>, London. BROWN, F. E., 1976. - <i>Roman Architecture</i>, New York. ENCICLOPEDIA CLASSICA, 1959. - <i>Archeologiae storia dell' arte classica</i>, vol.XII/I, Torino. HAFNER, G., 1970. – <i>Atena i Rim</i>, Rijeka. (prijevod s njemačkog) KANLIF, B., 1980. – <i>Rimsko carstvo. Narodi i civilizacija</i>, Beograd. (prijevod s engleskog) KELER, H., 1970. – <i>Rimsko carstvo</i>, Novi Sad. (prijevod s njemačkog) KLEINER, F. S., 2010. – <i>A History of Roman Art</i>, Wadsworth. LIBERATI, A.M. – BOURBON, F., 2000. - <i>Drevni Rim. Povijest civilizacije koja je vladala svijetom</i>, Zagreb. LISIČAR, P., 1971. - <i>Grci i Rimljani</i>, Zagreb. MILIĆ, B., <i>Razvoj grada kroz stoljeća I</i>, Školska knjiga, Zagreb. MÜLLER W. – VOGEL, G., 1999. - <i>Atlas arhitekture</i>, Zagreb. PEROWNE, S., 1986. – <i>Rimska mitologija</i>, Opatija. STRONG, D., 1995. - <i>Roman Art</i>, New Haven-London. VITURVIJE - <i>Deset knjiga o arhitekturi</i>, Zagreb. ZAJDER, R., 1976. - <i>Rimsko slikarstvo</i>, Beograd. WARD-PERKINS, J.B., 1981. – <i>Roman Imperial Architecture</i>, Yale. WHEELER, M., 2005. - <i>Roman art and architecture</i>, London.</p> <p>Dopunska: ADAMS, J.-P., 1994. – <i>Roman buildings. Materials and techniques</i>, New York – London. BIANCHI BANDINELLI, R., 1976. - <i>Roma. L' arte romana nel centro del pottere</i>, Milano. BIANCHI BANDINELLI, R., 1976. - <i>Roma. La fine dell' arte antica</i>, Roma. BOATWRIGHT, M.T. – GARGOLA; D.J. – TALBERT, R.J.A., 2004. – <i>The Romans – from Village to Empire</i>, New York. COARELLI, F., 2002. - <i>Guide archeologiche – Roma</i>, Milano. CORNELL T. J. 2006. - <i>The beginnings of Rome</i>, New York. HENIG, M., 1995. - <i>A Handbook of Roman Art. A Survey of the Visual Arts of the Roman World</i>, London. KLEINER, D. E. E., 1992. – <i>Roman Sculpture</i>, Yale. POTTER, D., 2006. – <i>A Companion to the Roman Empire</i>, Blackwell. GRIMAL, P., <i>Rimska civilizacija</i>, Beograd. MACDONALD W., L., 1986. - <i>The Architecture of the Roman Empire</i>. Yale University Press. MCKEAY, G.A., 1975. - <i>Houses, Villas and Palaces in the Roman world</i>, Baltimore – London 1975. TOYNBEE, M.C., 1971. - <i>Death and Burial in the Roman world</i>, London.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					

OPAŽANJA:

OPAŽANJA:					
NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA SEOBE NARODA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šučur, prof.			Druga	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe Da	Semestar: Četvrti	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Osnovna tipološka i tehnološka obilježja kasnoantičke materijalne kulture, poglavito nakita: tehnike izrade, radionice i nosioci. Problemi etničkih struktura u kasnoantičkim provincijama na području Ilirika, te njihov odraz u grobnoj ostravštini s posebnim obzirom na autohtoni etnikon. Huni i Germani od Ponta do Podunavlja. Istočni Goti, Gepidi i Alamani. Langobardi u Podunavlju i Italiji. Avari. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Upoznati studente s osnovnim pojmovima o sitnoj materijalnoj kulturi kasne antike, posebice s tehnikama izrade nakita i radioničkim središtima. Dati pregled arheološke baštine barbarskih naroda na prostorima od Ponta do Podunavlja i Jadrana te u Italiji: Huna, Istočnih Gota, Gepida, Alamana, Langobarda i Avara. 					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			6 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					

pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: 					
<p>Obvezna:</p> <p>V. BIERBRAUER, <i>Die Ostgotischen Grab- und Schatzfunde in Italien</i>, Spoleto 1975.</p> <p>D. CSALÁNY, <i>Achäologische Denkmäler der Gepiden in Mitteldonaubecken (454-568)</i>, Budapest 1961.</p> <p>R. CHRISTLEIN, <i>Die Alamanen. Archäologie eines lebendigen Volkes</i>, Stuttgart 1978.</p> <p><i>Germanen, Hunnen und Awaren</i>, Nürnberg 1987.</p> <p><i>I Goti</i>, Milano 1994.</p> <p>J. KOVAČEVIĆ, <i>Avarski kaganat</i>, Beograd 1977.</p> <p><i>La necropoli altomedievale di Castel Trosino. Bizantini e Longobardi nelle Marche</i>, Ancona 1995.</p> <p><i>I Longobardi</i>, Milano 1990.</p> <p><i>Magistra barbaritas. I Barbari in Italia</i>, Milano 1984.</p> <p>M. NAGY, Die Gepidische Adlerschnallen und ihre Beziehungen, <i>Budapest Régiségei</i>, 36, Budapest 2002.</p> <p><i>Reitervölker aus dem Osten. Hunnen + Awaren</i>, Eisenstadt 1996.</p> <p>A. UGLEŠIĆ, <i>Nazčnost Istočnih Gota u jugoistočnoj Europi u svjetlu arheološke i povijesne izvorne građe</i>. Disertacija. Zadar 1996.</p> <p>J. WERNER, <i>Beiträge zur Archäologie des Attila-Reiches</i>, München 1962.</p> <p>Dopunska:</p> <p>D. DIMITRIJEVIĆ – J. KOVAČEVIĆ – Z. VINSKI, <i>Seoba naroda – arheološki nalazi jugoslovenskog Podunavlja</i>, Zemun 1962.</p> <p>J. HAMPEL, <i>Alterthümer des frühen Mittelalters in Ungarn</i>, 1-3, Braunschweig 1905.</p> <p>J. KOVAČEVIĆ, <i>Varvarska kolonizacija južnoslovenskih oblasti</i>, Novi Sad 1960.</p> <p><i>Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini</i>, Novi sad 1978.</p> <p>Z. VINSKI, Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3.s, 5, Zagreb 1971.</p> <p>Z. VINSKI, Epoha seobe naroda, <i>Umetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek</i>, Beograd – Zagreb – Mostar 1986.</p> <p>J. WERNER, <i>Die Langobarden in Pannonien</i>, München 1962.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: UPISAN IV. SEMESTAR					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: ROMANIZACIJA ANTIČKOG ILIRIKA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija: II.	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Željko Miletić / Silvia Bekavac			Semestar:	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			IV.	
STATUS KOLEGIJA:		Izborni			
<p>OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Romanizacija, uzroci i načini njenog provođenja. Integracija Ilirika u rimski svijet. Organizacija i razvoj sustava uprave u provincijama. Gradska uprava i predrimske retencije u municipalnoj organizaciji autohtonih zajednica; značenje naslova <i>princeps</i> i <i>praepositus</i>. Sudstvo i financije. Teritorijalna organizacija autohtonih zajednica u rimsko doba. Limitacija agera. Razvoj rimske agrarne i manufakturne proizvodnje. Primjena shema rimsko-helenističke kastrametacije u urbanističkoj rekonstrukciji domaćih naselja i kod osnivanja novih (osobito na primjerima Pole, Emone, Akve Jasa, Karnunta, Akvinka, Sirmija, Senije, Jadera, Aserije, Burnuma, Salone, Narone i Dokleje). Nove građevinske tehnike. Municipalizacija provincija, stjecanje civilnog statusa, uvođenje rimskog onomastika. Latinski jezik i latinično pismo na natpisima. Munificijencije, počasni i javni natpisi, vojničke diplome, nadgrobni i votivni spomenici. Prodor rimske religije u autohtone sredine u prvim stoljećima Carstva.</p>					

CILJEVI KOLEGIJA:					
Cilj je studentima predočiti romanizaciju podunavsko jadranskog prostora od kraja 1. st. pr. Kr. do severskog perioda, kroz analizu povijesno-arheoloških izvora; objasniti procese romanizacije, akulturacije i municipalizacije, mehanizme i institucije kojima se provode; prikazati na koji je način autohtono stanovništvo postalo rimskim građanima, prihvatilo religiju i običaje rimske države. Osim usvajanja navedenih znanja cilj je razviti u studenta vještinu rada s povijesno arheološkim izvorima, naučiti ih primjeni osnovnih istraživačkih metoda i upotrebi kritičkog aparata u pisanju tekstova seminarskih radnji.					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:					
TJEDANA PO SEMESTRU:					
Sati tjedno:	predavanja	15			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Nastava će se dijelom izvoditi putem preglednih izlaganja (opći historijski okvir), a dijelom egzemplarno i problemski, da bi se stekao uvid u znanstveno-istraživačke postupke kojima se došlo do određenih spoznaja. U interakciji sa studentima prakticirat će se rad na literarnim i epigrafičkim izvorima i ostaloj arheološkoj građi. Predavanja i seminari odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama u Zadru i tijekom obilaska rimskog Jadera (na arheološkom lokalitetu). Od didaktičkih pomagala koristi se prvenstveno kompjuter i LCD projektor, radi prikazivanja prezentacija, video projekcija i rada na web stranicama; literatura. Ispit je usmeni, a završna ocjena formira se na temelju odgovora (40%), izrade i obrane seminarskog rada (40 %) i aktivnosti tijekom nastave (20%). Ako je student dobio negativnu ocjenu u jednoj od komponenti usmenog odgovora ili seminarskog rada, dobiva negativnu ocjenu na ispitu ili mu uopće ne može pristupiti.					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	terensko istraživanje	
NASTAVNA POMAGALA:					
Literatura (članci, knjige, web stranice)		Kompjuter, LCD projektor, ppt prezentacije, internet	Muzeološki izlošci, arheološki artefakti		
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza: pohađanje nastave, izrada i izlaganje seminarskog rada, položen ispit					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
usmeni ispit (40% ocjene, za prolaznost cijelog ispita potrebna pozitivna ocjena i iz seminarskog rada)		seminarski rad (40% ocjene, za prolaznost cijelog ispita potrebna i pozitivna ocjena na usmenom ispitu)		aktivnost na nastavi: analiza spomenika, terenska predavanja (20% ocjene)	
LITERATURA:					
Obvezna:					
N. CAMBI, <i>Antika</i> , [poglavlja: «Urbanizam» (52-61), «Arhitektura» (62-84), «Javna skulptura» (86-93) i «Nadgrobna skulptura» (149-172)], Zagreb 2002.					
Kroatien in der Antike (ed. M. Sanader), [poglavlje Die Römische Zeit (str. 61-120)], Mainz am Rhein, 2007.					
S. J de LAET, Portorium. Étude sur l'organisation douanière chez les Romains, surtout à l'époque du Haut-Empire, 1949, Brugge, (poglavlje IX Publicum Portorii Illyrici) 175-245.					
J. MEDINI, Epigrafički podaci o munificijencijama i ostalim javnim gradnjama iz antičke Liburnije, <i>RFFZd</i> , 6(3), 1969, 45-74.					
J. MEDINI, Ordines decurionum Liburniae, <i>RFFZd</i> 12(5), Zadar 1974, 27-56.					

<p>J. MEDINI, Autohtoni kultovi u razvoju antičkih religija u rimskoj provinciji Dalmaciji, <i>Dometi</i> 17, 1984, 7-32. A. MOCSY, <i>Pannonia and Upper Moesia</i>, [poglavlje 5 „The first age of prosperity“ 112-182], London 1974. D. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, <i>Iliri i antički svijet</i>, Split 1990 A. STARAC, <i>Rimsko vladanje u Istriji i Liburniji</i> I, [poglavlja „Provincijalna uprava“ i „Istrija u principatu“, str. 17-106] Pula 1999; II, [poglavlja Liburnija u principatu“ i „Provincijalna uprava“, str. 21-74], Pula 2000. F. VITTINGHOFF, Zur römischen Municipalisierung des lateinischen Donau-Balkanraumes. Metodische Bemerkungen, <i>ANRW</i> II.6, Berlin – New York 1977, 3-51. J. J. WILKES, <i>Dalmatia</i>, London 1969, [poglavlje 6 (str. 78-87), poglavlje 12 (str. 262-296)]. M: ZANINOVIĆ, <i>Od Helena do Hrvata</i>, Zagreb 1996. (odgovarajući članci) M. ZANINOVIĆ, The Economy of Roman Dalmatia, <i>ANRW</i> II.6, Berlin - New York, 1977, 767-809.</p> <p>Dopunska: (Služi prvenstveno za izradu seminarskih radova i proširivanje znanja studenata o temi) I. BOJANOVSKI, <i>Bosna i Hercegovina u antičko doba</i>, <i>Djela ANUBiH</i> 66, CBI knj. 2, Sarajevo 1974. M. GLAVIČIĆ, <i>Gradski dužnosnici na natpisima obalnog područja rimske provincije Dalmacije</i>, (disertacija – rukopis), Zadar 2001, poglavlja A. KURILIĆ, Pučanstvo Liburnije od 1. do 3. st. po Kristu: antroponimija, društvena struktura, etničke promjene, gospodarske uloge, [disertacija], Zadar 1999. M. SUIĆ, <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i>, Zagreb 2003².</p>	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: POSTANAK I RAZVOJ KRŠĆANSTVA				
OPĆE OBAVIJESTI:				
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju			
STUDIJ:	Prediplomski studij arheologije		Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Dražen Maršić / mr. sc. Josipa Baraka		Druga	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: Četvrti
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij obrađuje povijesne početke kršćanstva od najstarijih vremena (od rođenja Krista, njegova trogodišnjeg javnog djelovanja i smrti), preko apostolskog vremena, poslijepostolskog i otačkog razdoblja, razvoja u Palestini, širenja u i izvan rimskog carstva, progona kršćana, prvih arheoloških potvrda, priznanja iz godina 311. i 313., Konstantinova favoriziranja kršćanstva i Teodozijeva uzdizanja na rang državne religije godine 392., kršćanskog obračuna s poganstvom, razvitka kršćanske civilizacije do oko 600. godine poslije Krista, tj. do početaka ranog srednjeg vijeka. U tom razdoblju nastaju i konflikti između poganstva i kršćanstva, a zatim i obrnuto te sukobi unutar kršćanske zajednice. Sukladno tomu zbivaju se i rasejepi najčešće u svezi s tri božje te dvije Kristove naravi. Posebna pozornost poklonja se razvitku kršćanstva na području Ilirika, također od početaka do oko 600. godine. Dolje navedena literatura je početno čitanje za temeljno poznavanje pitanja navedenih u programu. Literatura je zasnovana na naslovima objavljenim na hrvatskom jeziku i knjigama koje se mogu dobiti u Hrvatskoj. 				
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Razvijanje znanja o povijesnim počecima kršćanstva, njegovu širenju i uzdizanju na rang državne rimske religije, te 				

sukobima unutar kršćanstva ili prema drugim religijama.					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			5 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Redovno pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi			Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>a) <i>opće</i></p> <p>Biblija (Stari i Novi Zavjet, prijevod u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb – bilo koje izdanje).</p> <p>Biblijski priručnik. Mala enciklopedija, Zagreb 1989.</p> <p>Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1979.</p> <p>Religije svijeta, Zagreb 1991 (mitraizam, stare religije Grčke i Rima, kršćanstvo)</p> <p>Rječnik biblijske teologije, Zagreb 1969.</p> <p>b) <i>povijest</i></p> <p>W. Burkert, <i>Antichi culti misterici</i>, Roma-Bari 1991 (engleski original Ancient Mystery Cults)</p> <p>Eusebije Cezarejski, <i>Crkvena povijest</i>, Split 2004. (prijevod Marijan Mandac)</p> <p>A. Demandt, <i>Die Spätantike. Römische Geschichte von Diocletian bis Justinian 284-565 n. Chr.</i>, München 1989.</p> <p>E. Dodds, <i>Pogani i kršćani u epohi tjeskobe. Aspekti religioznog iskustva od Marka Aurelija do Konstantina</i>, Split 1999.</p> <p>H. Jedin, <i>Velika povijest crkve</i>, sv. I, Zagreb 1972.</p> <p>A.H.M. Jones, <i>Constantine and the Conversion of Europe</i>, Toronto, Buffalo, London 2001 (rep.)</p> <p>B. Jozić, <i>Problemi religijske ne/tolerancije</i>, Split 1995.</p> <p>W. Keller, <i>Povijest Židova od biblijskih vremena do stvaranja Izraela</i>, Zagreb 1997. (do str. 121).</p> <p>F. Kolb, <i>Herrscherideologie in der Spätantike</i>, Berlin 2001.</p> <p>G. Mordillat-J. Prieur, <i>Corpus Christi</i>, Zagreb 2001.</p> <p>D. Rohrbacher, <i>The Historians of Late Antiquity</i>, London-New York 2002.</p> <p>F. Ruggiero, <i>La folia dei cristiani; Su un aspetto della "reazione pagana" tra I e V secolo</i>, Milano 1992.</p> <p>Dopunska:</p> <p><i>Costantino il Grande. Dall'Antichità all'Umanesimo. Colloquio sul Cristianesimo nel mondo antico</i> (Macerata 1990),</p>					

Macerata 1992.	
<i>I Cristiani e l' Impero nel IV secolo</i> . Colloquio sul Cristianesimo nel mondo antico, Macerata 1988 (a cura di Giorgio Bonamente e Aldo Nestori).	
M. Grant, <i>Jesus</i> , London 1999.	
M. Grant, <i>The Jews in the Roman World</i> , London 1999.	
<i>Il Conflitto tra paganesimo e cristianesimo nel secolo IV</i> , Torino 1975. (zbornik)	
M. Harding, <i>Early Christian Life and Thought in Social Context</i> , London-New York 2003.	
R. Ross Holloway, <i>Constantine and Rome</i> , New Haven and London 2004.	
T. J. Šagi-Bunić, <i>Povijest kršćanske literature</i> , Zagreb 1976.	
d) <i>Enciklopedijska izdanja</i>	
Cabrol-Leclercq, <i>Dictionnaire d' archeologie chrétienne et de liturgie</i> , Paris 1908-1953.	
<i>Dizionario patristico e di antichità cristiane</i> , Casale Monferato 1983.	
<i>Reallexicon für Antike und Christentum</i> , Stuttgart.	
<i>Suvremena katolička enciklopedija</i> , Split 1998.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
• OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: MUZEOLOGIJA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	doc. dr. sc. Irena Radić Rossi		2.
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni X	Izborni za druge studij. grupe
Semestar: IV.			
OPIS KOLEGIJA:			
Kolegijem se tumači definicija muzeja, muzejskog predmeta, muzeologije, muzeografije i ostalih pojmova nužnih za razumijevanje današnje organizacije i funkcije muzejskih ustanova. Studentima se putem predavanja, terenskih obilazaka i prakse objašnjava struktura muzejskog prostora, sastav muzejskog osoblja, vrste izložbi koje se u muzeju priređuju, te proces inventiranja i katalogiziranja muzejske građe. Kolegij također obrađuje nastanak i povijesni razvoj muzeja.			
CILJEVI KOLEGIJA:			
Cilj kolegija jest upoznati studente s osnovnim principima i načelima muzeologije kao znanstvene discipline informacijskih znanosti, te muzeografije kao njezinoga praktičnog dijela. Obilaskom muzejskih ustanova, od općih prema usko specijaliziranim, te organiziranom muzejskom praksom nastoji se kod studenata stvoriti jasna predočba organizacije muzeja te sadržaja svakodnevnoga posla kustosa i ostalih muzejskih djelatnika.			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			4
TJEDANA PO SEMESTRU:			15
Sati tjedno:	predavanja		1
	seminari		
	vježbe		1
	mentorski rad		
Ukupno sati:	predavanja		15
	seminari		
	vježbe		15
	mentorski rad		

Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
DA				DA	
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	članci	knjige	.ppt prezentacije	internet	Ostalo:
DA	DA	DA	DA	DA	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih): redovito pohađanje nastave, aktivnost na nastavi, seminarski rad			Položen ispit		
			DA		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
	DA				
LITERATURA:					
Obvezna:					
Edson, G. & D. Dean. 1994. <i>The Handbook for Museums</i> . London & New York: Routledge.					
Koščević, Ž. 1977. Muzej u prošlosti i sadašnjosti. <i>Muzeologija</i> 21: 13-74.					
Muzeologija, autorizirana skripta. Sveučilište u Zadru. 2010.					
Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (NN 108/02).					
Dopunska:					
Babić, D. 2009. O muzeologiji, novoj muzeologiji i znanosti o baštini. U: Ž. Vujić – M. Špikić, <i>Ivi Maroeviću baštinici u spomen</i> . Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 43-60.					
Edson, G. (1997) <i>Museum Ethics</i> . London & New York: Routledge.					
Maroević, I. 1993. <i>Uvod u muzeologiju</i> . Zagreb: Zvod za informacijske studije Filozofskog fakulteta u Zagrebu.					
Šola, T. 2011. Uloga baštinskih institucija u građenju nacionalnog identiteta. U. R. Horvat (ur.), <i>Hrvatski identitet</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 255-285.					
Šulc, B. 1978. Zbirke umjetnina u antičko doba. <i>Muzeologija</i> 22: 3-24.					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: DA			Registracija za ispit: DA		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA: upisan IV. semestar preddiplomskog studija arheologije					
OPAŽANJA:					

NAZIV KOLEGIJA: LATINSKI JEZIK II		
OPĆE OBAVIJESTI:		
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju	
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić	Treća

USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			Semestar: Peti	
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Zamjenice: vrste i deklinacije. Brojevi: vrste i deklinacije. Glagoli: perfektna i participska osnova, nepravilni i nepotpuni glagoli. Prilozi (tvorba priloga načina). Prijedlozi. Veznici. Uzvici. Čitanje, analiza i prevodenje Cezarova <i>Galskog rata</i> (1. knjiga). 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Na predavanjima se nastavlja sa sustavnim usvajanjem osnova latinske gramatike, a studenti se na seminarima i vježbama osposobljavaju da uz pomoć latinskih rječnika, gramatike i udžbenika čitaju i prevode latinske tekstove antičkih pisaca. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari		1		
	vježbe		1		
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe		15		
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit Da	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: Obvezna: V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja) D. Salopek - Z. Šešelj - D. Škiljan, <i>Orbis Romanus</i>, I, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja) M. Žepić, <i>Rječnik latinskoga i hrvatskoga jezika</i>, Zagreb (sva izdanja) C. Iulius Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> (sva izdanja) Dopunska: V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Latinska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1982. I. Bekavac, J - Marević - F. Međeral, <i>Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski školski rječnik s kratkom gramatikom</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja) M. Divković, <i>Latinsko-hrvatski rječnik za škole</i>, Zagreb (sva izdanja) 					

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none">• OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: STAROKRŠĆANSKA ARHEOLOGIJA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Ante Uglešić / mr. sc. Josipa Baraka			Treća	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			Semestar: Peti	
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij obrađuje razvoj starokršćanske arheologije kao samostalne discipline od XVI. st. nadalje (reformacija i protureformacija). Kršćanski se materijalni ostaci mogu pratiti na arheološkom materijalu tek od sredine II. st. pa nadalje. Kršćanstvo, naime, živi unutar rimskog društva i do početka IV. st., ono sporo i postupno manifestira svoju ikonografiju, kiparstvo, arhitekturu i sitne umjetničke predmete. Od IV. pa do početka VII. st. kršćanstvo je vodeća religija u carstvu i diktira odvijanje procesa antičke uljudbe. Civilizacijski razvitak moguće je cjelovito pratiti u najvećim centrima carstva, kao što su Rim, Italija, sjeverna Afrika, Egipat, Sirija i Grčka. Kolegij ima za cilj pokazati razvitak i sve ono što kršćanstvo čini posebnim u odnosu na druge religije toga doba. Posebna pozornost poklanja se razvitku kršćanstva na području Ilirika, također od početaka pa do oko 600. godine, s naglaskom na najvažnije centre kao što su Salona, Naron, Jader, Pula i Poreč, te na procese kristijanizacije u ruralnim ambijentima. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Razvijanje znanja o dostignućima starokršćanske arheologije i razvitku kršćanske kulture kao poveznice antičke i srednjovjekovne europske kulture, posebice na priobalnom području Ilirika. Razvijanje vještine prepoznavanja ostataka starokršćanske materijalne kulture. 					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	6 ECTS				
TJEDANA PO SEMESTRU:	15				
Sati tjedno:	predavanja	2			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje Da
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Redovno pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi			Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					

pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>a) <i>opće</i> <i>Biblija</i> (Stari i Novi Zavjet, prijevod u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb – bilo koje izdanje). <i>Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva</i>, Zagreb 1979.</p> <p>b) <i>povijest</i> H. Jedin, <i>Velika povijest crkve</i>, sv. I, Zagreb 1972.</p> <p>c) <i>arheologija</i> Fr. Gerke, <i>Kasna antika i rano hrišćanstvo</i>, Novi Sad 1973. P. Verzone, <i>Od Teodorika do Karla Velikog</i>, Novi Sad 1973. (do str. 185). S. Kochav, <i>Izrael sveta zemlja i njezin sjaj</i>, Zagreb 2000. (prijevod s engleskog) D. Talbot Rice, <i>Bizantska umjetnost</i>, Rijeka 1970. G. Koch, <i>Frühchristliche Kunst</i>, Stuttgart, Berlin, Köln 1995. <i>Antička Salona</i>, Split 1991. (članci M. Abramića, B. Gabričevića, D. Rendić-Miočevića, N. Duval, G. De Angelis D' Ossat). Đ. Basler, <i>Arhitektura kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 1972. V. Begović Dvoržak-M. Pavlečić, <i>La basilica di S. Maria (Brijuni), Radovi XIII. Kongresa za starokršćansku arheologiju</i>, Split-Città di Vaticano 1997., str. 37-57. J. Belamarić, R. Bužančić, D. Domančić, J. Jeličić Radonić, V. Kovačić, <i>Ranokršćanski spomenici otoka Brača</i>, Split 1994. J. Belošević, <i>Il complesso dell'architettura paleocristiana a Crkvine di Galovac nei pressi di Zadar, XIII. Internacionalni kongres za starokršćansku arheologiju</i> Split-Città di Vaticano 1997., str. 69-88. F. Bulić-J. Bervaldi, <i>Kronotaksa solinskih biskupa uz dodatak spljetskih nadbiskupa</i>. Prilog uz <i>Bulletino di archeologia e storia dalmata</i> 1912. ili separat. F. Bulić, <i>Izabrani spisi</i>, Split 1984. (ur. Nenad Cambi). Članci o solinskim mučenicima i papi Grguru Velikom. N. Cambi, <i>Antika</i>. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj II, Zagreb 2002., str. 205-366. N. Cambi, A. Gamulin, S. Tonković, <i>Starokršćanska bazilika u Zmijavcima</i>, Split-Zmijavci 1999. N. Cambi, <i>L'âge de Justinien en Dalmatie et au Istrie, Radovi XIII Međunarodog kongresa za starokršćansku arheologiju II</i>, Città del Vaticano-Split 1998, str. 933-954. N. Cambi, <i>Sarkofag Dobrog pastira i njegova grupa</i>, Split 1994. N. Cambi, Područje šibenske biskupije u starokršćansko doba, <i>Sedam stoljeća Šibenske biskupije</i>, Zbornik radova sa znanstvenog skupa Šibenska biskupija od 1298. do 1998., Šibenik 2001., str. 9-21. N. Cambi, <i>Sarcofagi con la croce nel centro della cassa, Akten des Symposiums "Frühchristliche Sarkophage"</i>, Marburg 30. 06. – 4. 7. 1999., <i>Sarkophag-Studien</i> 2, Mainz 2002., str. 47- 56. P. Chevalier, <i>Salona II, Ecclesiae Dalmatiae</i>, <i>Recherches archéologiques franco-croates</i>, sv. I-II, Rome 1996. E. Dyggve, <i>Povijest salonitanskog kršćanstva</i>, Split 1996. (prijevod na hrvatski uz pogovor N. Cambija). I. Fadić, <i>Novaljski relikvijari, Diadora XV.</i>, 1993., str. 157-173. I. Fisković, <i>O ranokršćanskim spomenicima naronitanskog područja, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 5</i>. Skup "Dolina rijeke Neretve od prehistorije do ranog srednjeg vijeka", Split 1980., str. 213-256. B. Ilakovac, <i>Ranokršćanski relikvijari Kesenske (Cissa) biskupije iz Novalje na otoku Pagu, Vjesnik Arheološkog muzeja Zagreb XXVI-XXVII.</i>, 1993-94., str. 47-65. J. Jeličić Radonić, <i>Gata. Crkva Justinijanova doba</i>, Split 1994. J. Jeličić Radonić, <i>Ranokršćanske dvojne crkve u Starom gradu na Hvaru</i>, Split 1994. H. Kähler, <i>Die Frühe Kirche. Kult und Kultraum</i>, Frankfurt. Berlin, Wien 1982. E. Marin, <i>Narona – basilique et baptistère paléochrétiens de Sv. Vid, XIII. Internacionalni kongres za starokršćansku arheologiju</i>, Split-Città di Vaticano 1997., str. 475-57. B. Marušić, <i>Kasnoantička i bizantska Pula</i>, Pula 1967. B. Migotti, <i>Ranokršćanska topografija na području između Krke i Cetine</i>, Zagreb 1990. B. Migotti, <i>Vrste i namjene ranokršćanskih zdanja u Dalmaciji, Radovi Filozofskog fakulteta Zadar 34, Razdio povijesnih znanosti 22</i>, str 123-144.</p>					

- B. Migotti, *Evidence for Christianity in Roman Southern Pannonia (Northern Croatia). A Catalogue of Finds and Sites*, BAR Int. Ser. 684, Oxford 1997.
- B. Migotti, *Two Gold Glasses from Štrbinci (Đakovo, Northern Croatia)*, Zagreb 2002.
- A. Mohorovičić, Problemi tipološke klasifikacije objekata ranosrednjovjekovne arhitekture na području Istre i Kvarnera, *Ljetopis JAZU* 62, 1957.
- N. Novak, Starokršćanska Tarsatica, *Diadora* XV., 1993., str. 175-204.
- Od nepobjedivog sunca do Sunca pravde*. Katalog izložbe, Zagreb 1994. (ed. B. Migotti).
- I. Petricioli, Fragmenti skulpture od VI. do VIII. stoljeća iz Zadra, *Diadora* I., 1959., str. 175-195.
- M. Prelog, *Poreč. Grad i spomenici*, Beograd 1958.
- M. Prelog, *Eufrazijeva bazilika*, Poreč-Zagreb 1986.
- D. Rendić-Miočević, O jednom posebnom tipu u ranokršćanskom crkvenom graditeljstvu noričko-iliričkog graditeljstva, *Kulturhistorische und archäologische Probleme des Südostalpenraumes in der Spätantike*, Referate des Symposions an der Universität Klagenfurt vom 24. bis 26 September 1981., Wien, Graz, Köln 1985., str. 113-118.
- D. Rendić Miočević, Anastasio "Aquileiese" martire a Salona, e il cimitero che da lui prende il nome, *Antichità Altoadiatiche* XXVI, II, Udine 1985., str. 315-329.
- E. Russo, *Sculture del complesso Eufraziano di Parenzo*, Napoli 1991.
- Salona III*, Recherches archéologiques franco-croates à Salone. Manastirine. Établissement préromaine, nécropole et basilique paléochrétienne à Salone, Rome-Split 2000.
- J. Stošić, Prikaz nalaza ispod katedrale i Buničeve poljane u Dubrovniku, *Arheološka istraživanja u Dubrovniku i dubrovačkom području*, znanstveni skup Dubrovnik 1-4. X. 1984., Zagreb 1988., str. 15-38.
- M. Suić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb 1976., od str. 227 do kraja. Ili novo izdanje, Zagreb 2003.
- M. Suić, Cissa Pullaria – Baphium Cissense – episcopus Cessensis, *Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske*. Opera selecta, Zadar 1996, str. 689-724.
- M. Suić Episcopus Cessensis – iterum, *Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske*, Zadar 1996, str. 725-749.
- M. Suić, Hijeroni Stridonjanin – građanin Tarsatike, *Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske*, Zadar 1996, str. 751-816.
- A. Šonje, *Predeufrazijevske bazilike u Poreču*, Poreč 1971.
- A. Šonje, *Crkvena arhitektura zapadne Istre*, Zagreb 1982.
- A. Uglešić, *Ranokršćanska arhitektura na području današnje zadarske nadbiskupije*, Zadar 2002.
- Ž. Ujčić, "Stucco" dekoracija južne kapele bazilike Sv. Marije Formose u Puli, *Diadora* 15, 1994., str. 237-256.
- P. Vežić, Starokršćanski sloj katedrale u Zadru, *Diadora* 10, 1988. str. 165-181.
- P. Vežić, Starokršćanska bazilika Sv. Stjepana (crkva Sv. Šime) u Zadru, *Diadora* 11, 1989. str. 323-345.
- P. Vežić, Prezbitarij katedrale u Zadru, *Prilozi povijesti umjetnosti Dalmacije* 30, 1990, str. 49-68.
- P. Vežić, Zadar na pragu kršćanstva, *Diadora* 15, 1993, str. 29-50.

Dopunska:

- V. Bitrakova-Grozdanova, *Starohristijanski spomenici vo Ohridsko*, Ohrid 1975.
- R. Bratož, *Kršćanstvo v Ogleju in na vshodnem vplivnem območju oglejske cerkve od začetov do nastopa verske svobode*, Ljubljana 1986.
- J. Brønsted, Fr. Weilbach, E. Dyggve, *Recherches à Salone I*, Kopenhagen 1928.
- Salona Christiana*, Split 1994.
- N. Cambi, Krist i njegova simbolika u starokršćanskoj umjetnosti Dalmacije, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* LXX-LXXI, 1968-69 (Split 1977), str. 55-115.
- F.W. Deichmann, *Einführung in die christliche Archäologie*, München 1983.
- N. Duval-V. Popović, *Caričin Grad*, Beograd 1978.
- E. Dyggve-R. Egger, *Forschungen in Salona III*, Wien 1939.
- A. Effenberger, *Frühchristliche Kunst und Kultur*, Leipzig 1986.
- R. Egger, *Frühchristliche Bauten in südlichen Noricum*, Wien 1916.
- R. Egger, *Forschungen in Salona II*, Wien 1926.
- J. Elsner, *Imperial Rome and Christian Triumph. The Art of the Roman Empire AD 100-450.*, Oxford-New York 1998.

<p>W. Gerber, <i>Forchungen in Salona I</i>, Wien 1917. W. Gerber, <i>Altchristliche Kultbauten Istriens und Dalmatiens</i>, Dresden 1912. G. Koch, <i>Frühchristliche Sarkophage. Handbuch der Archäologie</i>, München 2000. V. Kondić-V. Popović, <i>Caričin Grad</i>, Beograd 1978. R. Krautheimer, <i>Early Christian and Byzantine Architecture</i>, Harmondsworth (bilo koje izdanje). E. Marin, <i>Starokršćanska Salona</i>, Zagreb 1988. R. Milburn, <i>Early Christian Art and Architecture</i>, Berkley and Los Angeles 1988. W. Oakeshot, <i>Mozaici Rima</i>, Beograd 1977. (do str. 188) P. Petru-Th. Ulbert, <i>Vranje pri Sevnici. Starokršćanske crkve na Ajdovskem gradcu</i>, Ljubljana 1975. <i>Salona I</i>, Recherches archéologiques franco-croates à Salone, Catalogue de la sculpture architecturale paléochrétienne de Salone, Rome-Split 1994. T.J. Šagi Bunić, <i>Povijest kršćanske literature I</i>, Zagreb 1976. P. Testini, <i>Archeologia Cristiana</i>, Bari 1980. (sec. ed.) G. Tomašević, <i>Herakleja III</i>, 1963. <i>Villes et peuplement dans l' Illyricum protobyzantin</i>, Rome 1984. J. Wiseman, <i>Vodič kroz antički grad Stobi</i>, Beograd 1973. J. Zeiller, <i>Les origines chrétiens dans la province romaine de Dalmatie</i>, Paris 1906. J. Zeiller, <i>Les origines chrétiens dans la province dannubiens de l' empire romain</i>, Paris 1918. Enciklopedijska izdanja: Cabrol-Leclercq, <i>Dictionnaire d' archeologie chrétienne et de liturgie</i>, Paris 1908-1953. <i>Dizionario patristico e di antichità cristiane</i>, Casale Monferato 1983. <i>Reallexicon für Antike und Christentum</i>, Stuttgart. <i>Suvremena katolička enciklopedija</i>, Split 1998.</p>	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: NACIONALNA ARHEOLOGIJA RANOGA SREDNJEG VIJEKA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju /katedra za srednjovjekovnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šućur, prof.		Treća
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni Da	Izborni	Izborni za druge studij. grupe Da
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Dalmatinsko-hrvatska kultura. Nekropole i značajke grobnog oblikovanja, novac u grobovima, tipologija nakita, oružja, keramike i ostalog kulturnog grobnog inventara. Sakralna arhitektura i njezine glavne značajke i usporedbe s arhitektonskim spomenicima toga vremena u drugim zemljama. Teorije o podrijetlu, morfološka zastupljenost, stilske karakteristike i rasprostranjenost. Problemi profane arhitekture, naselja i fortifikacija. Predromanička kamena plastika i skulptura (crkveni namještaj i arhitektonska dekoracija). Stilske osobine, teorije o podrijetlu i datiranju. 			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Upoznati studente s osnovnim podacima o nacionalnoj arheološkoj baštini: dati pregled nalaza i nalazišta Dalmatinsko-hrvatske kulture, 			

dati pregled profane i sakralne arhitekture na prostorima Dalmacije te nalaza crkvenog kamenog namještaja (kamene plastike i skulpture).					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			6 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje Da
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>J. BELOŠEVIĆ, <i>Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća</i>, Zagreb 1980.</p> <p>J. BELOŠEVIĆ, Die erstenslawischen Urnengräber auf dem Gebiete Jugoslawiens aus dem Dorfe Kašić bei Zadar, <i>Balkanoslavica</i>, 1, Beograd 1972.</p> <p>J. BELOŠEVIĆ Počeci kršćanstva kod Hrvata u svjetlu arheološke građe, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru., Razdio povijesnih znanosti</i>, 36(23), Zadar 1998.</p> <p><i>Bribir u srednjem vijeku</i>, Split 1987.</p> <p>Ž. CETINIĆ, <i>Stranče Gorica. Starohrvatsko groblje</i>. Rijeka 1998.</p> <p>V. DELONGA, <i>Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj</i>, Split 1996.</p> <p>S. GUNJAČA, <i>Ispravci i dopune starijoj hrvatskoj historiji</i>, 1-3, Zagreb 1973., 1975. i 1977.</p> <p><i>Hrvati i Karolinzi</i>, Split, 2000.</p> <p><i>Kulturno-povijesni vodiči</i>, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split.</p> <p>D. JELOVINA, <i>Starohrvatske nekropole</i>, Split 1976.</p> <p>T. MARASOVIĆ, <i>Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji</i>, Split 1994.</p> <p>B. MARUŠIĆ, <i>Starohrvatska nekropola u Žminju</i>, pos. izd. Histrie archeologicae, sv. 1, Pula 1987.</p> <p>B. MARUŠIĆ, Materijalna kultura Istre od 9. do 12. st., <i>Izdanja Hrvatskog arheološkog društva</i>, 11, Pula 1987.</p> <p>I. PETRICIOLI, <i>Od Donata do Radovana</i>, Split 1990.</p> <p>Ž. RAPANIĆ, <i>Predromaničko doba u Dalmaciji</i>, Split 1987.</p> <p><i>Starohrvatski Solin</i> (rad skupine autora), Split 1992.</p> <p>Z. VINSKI, Novi karolinški nalazi u Jugoslaviji, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3.s, 10-11, Zagreb 1977/78.</p> <p>Z. VINSKI, Razmatranja o poslijekarolinškim mačevima 10. i 11. st. u Jugoslaviji, <i>Starohrvatska prosvjeta</i>, 3.s., 13, Split 1981.</p> <p>Z. VINSKI Ponovo o karolinškim mačevima u Jugoslaviji, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3.s., 17-18,</p>					

Zagreb 1983/84.	
Dopunska:	
Arheološka istraživanja u Kninu i kninskoj krajini, <i>Izdanja Hrvatskog arheološkog društva</i> , 15., Zagreb 1992.	
J. BELOŠEVIĆ, Osvrt na konačne ishode istraživanja položaja Crkvine u selu Galovcu kod Zadra, <i>Diadora</i> , 18-19, Zadar 1997.	
J. BELOŠEVIĆ, Slavenska naseobinska keramika otkrivena u okolišu crkve Sv. Križa u Ninu, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti</i> , 38(25), Zadar 2000.	
T. BURIC – S. ČAČE – I. FADIĆ, <i>Sv. Juraj od Putalja</i> , Split 2001.	
S. GUNJAČA, radovi u časopisu <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , 3.s., sv. 1-10.	
Lj. KARAMAN, <i>Iz kolijevke hrvatske prošlosti</i> , Zagreb 1930.	
Lj. KARAMAN, <i>Starohrvatsko groblje na "Majdanu" kod Solina</i> , Split 1936.	
Lj. KARAMAN, <i>Iskopine društva "Bihać" u Mravincima i starohrvatska groblja</i> , Zagreb 1940.	
Ž. KRŃEVIĆ, Novija istraživanja srednjovjekovnih arheoloških lokaliteta šibenskog kraja, <i>Sedam stoljeća Šibenske biskupije</i> , Šibenik 1998.	
<i>Od Nina do Knina</i> (katalog izložbe), Zagreb 1992.	
<i>Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture</i> (skupina autora), Split 1978.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: IKONOGRAFIJA GRČKO-RIMSKOG PANTEONA				
OPĆE OBAVIJESTI				
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru			
STUDIJ	Preddiplomski studij arheologije			
USMJERENJE				Godina studija
NASTAVNIK	Doc. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan			3.
USTANOVA	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju			Semestar: V.
STATUS KOLEGIJA	Obvezni	Izborni da	Izborni za druge studij. grupe	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>Kolegij će dati prikaz vrhovnih božanstava grčko-rimskog panteona, pri čemu će se obratiti pažnja na poistovjećivanje grčkih bogova sa rimskim (npr. Zeus-Jupiter, Hera-Junona, Apolon-Feb, Atena-Minerva Artemida-Dijana, Hestija-Vesta ...). Također će se pružiti detaljan pregled njihovih ikonografskih prikaza sa različitim tipovima (<i>Jupiter Dolichenski</i>, <i>Jupiter-Amon</i>), koji su nastali pod utjecajem božanstava orijentalnog ili nekog drugog podrijetla. Na isti način biti će prikazana i božanstva nižeg ranga (božanstva-zaštitnici domova: Lari, Penati, Geniji), različite personifikacije (<i>Nika-Victoria</i>, <i>Fortuna</i>, <i>Salus</i>, <i>Providentia</i>...), polubožanstva (Heraklo, Dioniz..), heroji i pojedini likovi iz antičke mitologije (Dedal, Ikar, Kentauri, Amazonke...) koje vrlo često susrećemo kao motiv na sepulkralnoj plastici (sarkofazi, are, cipusi), te različitim reljefnim kompozicijama. Nadalje, pružit će se ikonografski prikaz autohtonih božanstva kroz „<i>interpretatio Romana</i>“ sa područja provincije Dalmacije (Silvan, Venera Anzotika, Bindu-Neptun...)</p>				
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Ciljevi kolegija su osposobljavanje studenata za bolje razumijevanje i znanstveno proučavanje antičke religije kroz proučavanje ikonografije grčko-rimske mitologije.</p>				
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	4			
TJEDANA PO SEMESTRU:	15			
Sati tjedno:	predavanja		1	

	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan kolegij					
NAČIN POLAGANJA ISPITA: USMENO					
LITERATURA:					
Obvezna:					
V. Zamarovský, <i>Bogovi i junaci antičkih mitova - Leksikon grčke i rimske mitologije</i> , Zagreb 2004.					
P. Olalla, <i>Mitološki atlas Grčke</i> , Zagreb 2007.					
N. Hathaway, <i>Vodič kroz mitologiju - Čudesni svijet bogova čudovišta i heroja</i> , Zagreb 2006.					
S. Perowne, <i>Rimska mitologija</i> , Opatija, 1990.					
A. Zamurović, <i>Mitologija Grka i Rimljana</i> , Beograd, 2003.					
E. Simon, <i>Die Götter der Römer</i> , München 1990.					
Dopunska:					
D. Rendić-Miočević, <i>Silvan i njegova kulna zajednica u mitologiji Ilira - Ikonografska studija o spomenicima s teritorija Delmata</i> , Iliri i antički svijet, Split 1989., str. 461-506.					
Kultovi i vjerovanja kroz povijesna razdoblja (zbornik s priopćenjima održanim na istoimenom znanstvenom skupu), <i>Histria antiqua</i> 13, Pula 2005.					
G. Schwab, <i>Naljepše priče klasične starine</i> , I. i II. dio, Zagreb, 2005.					
<i>Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC) I-VIII, Zürich 1981.-1997.; LIMC - Indices 1-2, Düsseldorf 1999.</i>					
Registracija za slušanje kolegija: DA			Registracija za ispit: DA		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
• OPAŽANJA:					

NAZIV KOLEGIJA: ARTES MINORES I					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija: Treća	
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić			Semestar: Peti	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		
OPIS KOLEGIJA:					

<p><i>Artes minores I</i> obuhvaća problematiku vezanu uz antičku sitnu arheološku građu od raznovrsnih kovina. Riječ je o tipologiji, kronologiji, razvoju, funkciji, proizvodnim središtima itd. Osobita pozornost pridaje se vrstama koje imaju visoku databilnu vrijednost, kao što su npr. mnogobrojne i raznovrsne fibule. S obzirom na to da je riječ o pretežno obrtničko-trgovačkim proizvodima, ta arheološka građa prikazuje se u sklopu šireg područja Sredozemlja i dijela unutrašnjosti Europe s kojima je naš prostor bio povezan kulturno, prometno ili politički.</p>					
<p>CILJEVI KOLEGIJA: upoznati studente s raznovrsnom sitnom arheološko građom koja se najčešće pronalazi u sklopu arheoloških istraživanja na antičkim lokalitetima, kao što su raznovrsne fibule, mnogobrojni oblici nakita i različiti figuralni prikazi. Također, cilj je i upoznati studente s vrstama koje su dosad slabo poznate, kao što su plombe, kapsule, žetoni, strigili, vage, utezi i medicinski instrumenti. Očekuje se da studenti prepoznaju navedene vrste, kao i njezinu užu tipologiju te odrede namjenu, vrijeme i moguće podrijetlo pojedine sitne arheološke građe.</p>					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	1			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja	15			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	članci Da	knjige Da	.ppt prezentacije Da	internet Da	Ostalo: Da
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih)			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA:					
Obvezna:					
Z. Buljević, S. Ivčević, J. Mardešić, E. Višić-Ljubić, <i>Artes minores Salonae Christiana, Salona Christiana</i> , Split, 1994.					
I. Fadić, Novaljski relikvijar, <i>Diadora</i> 15, Zadar, 1993.					
M. Ilkić, Antičke plombe iz Sotina (<i>Cornacum</i>), <i>Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru</i> 48, Zagreb – Zadar, 2006.					
M. Ilkić, Figuralni prikazi na rimskim limenim predmetima iz Sotina – Cornacum, <i>Histria antiqua</i> 19, Pula 2010.					
I. Iskra-Janošić, Rimske votivne pločice od olova u Jugoslaviji-Prilog tipologiji i rasprostranjenosti, <i>OA VI</i> , Zagreb 1966.					
S. Ivčević, Fibule, u: <i>Longae Salonae</i> , Split, 2002.					
S. Ivčević, Lukovičaste fibule iz Salone u Arheološkom muzeju u Splitu, <i>VAHD</i> 92, Split, 2000.					
R. Košćević, <i>Antičke fibule s područja Siska</i> , Zagreb, 1980.					

R. Košćević, <i>Antička bronca iz Siska</i> , Zagreb, 1991.	
R. Košćević, Metalni i koštani nalazi, u: <i>PAX ET BONUM FF – AM. Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju</i> , Sinj, 2008.	
Dopunska:	
D. Bojović, <i>Rimske fibule Singidunuma</i> , Beograd, 1983.	
J. Brunšmid, Antikni figuralni bronsani predmeti u Hrvatskom narodnom muzeju u Zagrebu, <i>VHAD XIII</i> , Zagreb, 1914.	
F. Buškariol, Nakit ukrašen tehnikom cloissoné iz Arheološkog muzeja u Splitu, <i>VHAD 78</i> , Split, 1985.	
M. Ilkić, Arheološki tragovi turnirskih igara rimske vojne posade u Kornakumu, <i>Histria antiqua 16</i> , Pula, 2008.	
M. Ilkić, Rimske zoomorfne fibule iz Sotina (<i>Cornacum</i>), <i>Histria antiqua 18</i> , Pula, 2009.	
M. Ilkić, I. Ćurković, Prilog poznavanju spona s korpusom u obliku slova S, <i>Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku 101</i> , Split, 2008.	
S. Ivčević, Emaljirani predmeti iz Arheološkog muzeja u Splitu, <i>Diadora 18-19</i> , Zadar 1997.	
S. Ivčević, Metalno prstenje, u: <i>Longae Saloniae</i> , Split, 2002.	
S. Ivčević, Nekoliko ranocaraskih fibula iz Salone, <i>VAPD 98</i> , Split, 2005.	
S. Ivčević, Neobjavljeni privjesci rimske konjske orme iz Salone, <i>VAPD 102</i> , Split, 2009.	
S. Ivčević, Neobjavljene fibule iz Aserije u Arheološkom muzeju Split, <i>Asseria 7</i> , Zadar, 2009.	
W. Jobst, <i>Die römischen Fibeln aus Lauriacum</i> , Linz 1975.	
A. Jovanović, <i>Nakit u rimskoj Dardaniji</i> , Beograd 1978	
J. Jovanović, Rimsko brončano posuđe iz Arheološkog muzeja u Splitu, <i>VAPD 103</i> , Split, 1010.	
R. Košćević, Rimsko-provincijalni predmeti-prilog poznavanja oblika, <i>Prilozi 9</i> , Zagreb 1992.	
I. Marović, Aucissa fibule s natpisom u arheološkim muzejima u Zagrebu, Zadru i Splitu, <i>VAPD 99</i> , Split, 2006.	
J. Medini, Rimski brončana plastika u arheološkom muzeju u Zadru, <i>Diadora 4</i> , Zadar 1968.	
H. Menzel, <i>Die römischen Bronzen aus Deutschland</i> , Mainz am Rhein 1966.	
B. Migotti, M. Šlaus, Z. Dukat, Lj. Perinić, <i>Accede ad Certissieam: antički i ranokršćanski horizont arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova</i> , Zagreb, 1998.	
<i>Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj</i> , Zagreb, 2010.	
<i>Od nepobjedivog sunca do sunca pravde: rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj</i> , Zagreb, 1994.	
Lj. Tadin, <i>Sitna rimska bronzana plastika u jugoistočnom delu provincije Panonije</i> , Beograd 1979.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: OSNOVE TERENSKOG ISTRAŽIVANJA I			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK/SURADNICI:	Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Doc. dr. sc. Dario Vujević		Treća
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	obvezni	izborni Da	Semestar: Peti
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Na kolegiju se stječu osnovna praktična znanja o arheološkim nalazištima, načinima njihova dokumentiranja i 			

kartiranja, te arheološkom instrumentariju.					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija je praktično osposobljavanje studenata za sudjelovanje u osnovnim oblicima terenskog rada pri identificiranju i registriranju arheoloških nalazišta u svojstvu tehničkih suradnika. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		4 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe		8		
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe		120		
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:		10			
NASTAVNE METODE:					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit	esej	praktičan rad Da	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: Obvezna: Kevin Greene, <i>Archaeology, An Introduction</i>, London, 2001. Dopunska: 					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit:		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

Naziv kolegija: GRADITELJSTVO I URBANIZAM ANTIČKOG ILIRIKA	
Opće obavijesti:	
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije Godina studija:

NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Ivana Jadrić		Treća
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Izborni		Semestar:
	Da		Šesti
OPIS KOLEGIJA:			
<p>Predmetom je obuhvaćen prostor sjeveroistočne Italije i rimskih provincija Dalmacije, Panonije i Norika. Kronološki počinje s grčkom kolonizacijom srednjeg Jadrana, glavna tema vezana je uz rimsku penetraciju i dominaciju, a završava s početkom snažne kristijanizacije u IV. st., što znači da o starokršćanskim spomenicima uglavnom neće biti riječi.</p> <p>Grčki gradovi uveli su urbanistička načela i uveli graditeljske inovacije – gradsko planiranje, snažne fortifikacije, javne zgrade, odnos akropola/agora, katastarsku podjelu zemljišta, nekropole, kvalitetnu obradu kamena, žbuku, nove arhitektonske elemente - što je sve znatno utjecalo na izgled ilirskih naselja (Ošanići, Varvaria, Naron). Prati se zamah rimske urbanizacije, koji na istočnoj jadranskoj obali počeo u 1. st. pr. Kr., postupno se širi u kontinent, da bi podunavski limes u Panoniji zahvatio krajem 1. st. n. e. Rimsko – helenistička kastrametacija primjenjuje se pri podizanju vojnih utvrđenja i rekonstrukciji ili podizanju novih naselja za italske koloniste. Iz tih središta ona se širi i na naselja autohtonog stanovništva koja postižu municipalni rang.</p> <p>Uz urbanizam je vezano i katastarsko uređenje provincija, limitacija agera i cestogradnja. Prapovijesni pejzaž transformira se u urbani mediteranski krajolik. Poleogenetski procesi uključuju i zadržavanje nekih starih tehnika, oblika i institucija, ali u najvećoj mjeri primjenjuju se nove građevinske strukture, usvaja rimsko arhitektonsko oblikovanje i konstituira rimska gradska uprava. U kasnoj antici uvode se brojna nova načela izgradnje, rezultat turbulentnih unutrašnjih i vanjskih okolnosti, što je dovelo do «kastrizacije» naselja, te do odbacivanja starih, poganskih i formiranja novih, kršćanskih središta okupljanja i dnevnog života.</p> <p>Opisuju se građevinske strukture poznate na području Dalmacije, Panonije, Norika i X. italske regije, sve u kontekstu mediteranskog svijeta. Vojne utvrde (legijske i augzilijarne), gradske fortifikacije (bedemi, gradska vrata, slavoluci), Akvedukti i vodne instalacije komunalije i javne građevine (ulice, kanalizacije, forumi, teatri, amfiteatri, terme, kurije, bazilike, portici, taberne, hramovi), stambeni objekti, lučki uređaji i žitnice, agrarni objekti (vile s torkularima, mlinovima, bazenima, vivarijima, skladištima) i ceste.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Cilj je studentima prikazati razvoj graditeljstva i urbanizma na podunavsko jadranskom prostoru od 4. st. pr. Kr. do 4. st. n. e., kroz analizu povijesno-arheoloških izvora; naučiti ih prepoznavati i razlikovati različite građevinske strukture, objekte i objasniti procese poleogeneze i urbaniziranja autohtonih naselja i osnivanja novih po helenističko rimskim hipodamskim načelima. Osim usvajanja navedenih znanja cilj je razviti u studenta vještinu rada s povijesno arheološkim izvorima, naučiti ih primjeni osnovnih istraživačkih metoda i upotrebi kritičkog aparata u pisanju tekstova seminarskih radnji.</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			5 ECTS
TJEDANA PO SEMESTRU:			15
Sati tjedno:	predavanja		1
	seminari		1
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupno sati:	predavanja		15
	seminari		15
	vježbe		
	mentorski rad		
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			

Predavanja Da	Seminari Da				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušao predavanja.			Izradio seminarski pisani rad.		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
	usmeni ispit Da				
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p><i>Antička Salona</i>, [ed. N. CAMBI], Split, 1991.</p> <p>Đ. BASLER, Rimski metalurški pogon i naselje u dolini Japre, <i>GZM</i> 30/31, Sarajevo 1977, 121-171.</p> <p>I. BOJANOVSKI, <i>Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji</i>, Sarajevo, 1974.</p> <p>I. BOJANOVSKI, <i>Bosna i Hercegovina u antičko doba</i>, Sarajevo, 1988.</p> <p>F. BULIĆ, <i>Po ruševinama stare Salone</i>, Split, 1986.</p> <p>N. CAMBI, Antička Naron – urbanistička topografija i kulturni profil grada, <i>Dolina rijeke Neretve od prehistorije do ranog srednjeg vijeka. Znanstveni skup, Metković 4.-7. listopada 1977</i>, [=Izdanja HAD 5], Split, 1980.</p> <p>N. CAMBI, Arheološki pogled na probleme istraživanja, konzervacije, rekonstrukcije i prezentacije ilirskog naselja na Ošanićima, <i>RFFZd</i>, 32(19), Zadar, 1993.</p> <p>N. CAMBI, <i>Antika</i>, Zagreb 2002.</p> <p>S. FRANZOT, <i>Aquileia e altri porti romani</i>, Monfalcone 1999.</p> <p>B. GABRIČEVIĆ, Pristupna razmatranja o urbanizmu grčkih naseobina na istočnoj obali Jadrana, <i>Vjesnik za historiju i arheologiju dalmatinsku</i>, 68, Split, 1966.</p> <p>B. ILAKOVAC, <i>Rimski akvedukti na području sjeverne Dalmacije</i>, Zagreb 1982.</p> <p>J. i T. MARASOVIĆ, <i>Dioklecijanova palača</i>, Zagreb 1970.</p> <p>R. MATIJAŠIĆ – K. BURŠIĆ-MATIJAŠIĆ, <i>Antička Pula: s okolicom</i>, Pula 1996.</p> <p>J. MEDINI, Epigrafički podaci o munificijencijama i ostalim javnim gradnjama iz antičke Liburnije, <i>RFFZd</i>, 6(3), 1969, 45-74.</p> <p>Š. MLAKAR, <i>Istra u antici</i>, Pula 1966.</p> <p>A. MOCSY, <i>Pannonia and Upper Moesia</i>, London 1974.</p> <p>C. PATSCH, <i>Povijest i topografija Narone</i>, Metković 1996 (prijevod s njemačkoga: Wien, 1907).</p> <p>W. RADIMSKY, Rimski grad Domavia u Gradini kod Srebrenice u Bosni i tamošnji iskopi, <i>GZM</i> 3, 1891, 1-19.</p> <p>H. STIERLIN, <i>The Roman Empire - From the Etruscans to the Decline of the Roman Empire</i>, Köln, 2002.</p> <p>M. SUIĆ, Prolegomena urbanizmu antičke Liburnije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru</i>, 2, Zadar, 1961.</p> <p>M. SUIĆ, Autohtoni elementi u urbanizmu antičkih gradova našeg primorja, <i>Godišnjak ANUBiH</i>, 3, Sarajevo, 1965.</p> <p>M. SUIĆ, <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i>, Zagreb, 1976¹, 2003².</p> <p>M. SUIĆ, <i>Zadar u starom vijeku</i>, [<i>Prošlost Zadra</i>, 1], Zadar, 1981, 82-94.</p> <p>B. VIKIĆ-BELANČIĆ – M. GORENC, <i>Varaždinske toplice – Aquae Iasae u antičko doba</i>, Varaždinske Toplice, 1980.</p> <p>Z. VISY, <i>Der pannonische Limes in Ungarn</i>, Budapest 1988.</p> <p>Dopunska:</p> <p>W. ALZINGER, Das Municipium Claudium Aguntum. Vom keltischen Oppidum zum frühchristlichen Bischofssitz, <i>ANRW</i> II 6, Berlin – New York 1977, 380-413.</p> <p><i>Asseria</i>, 1, Zadar 2003.</p> <p>M. BUZOV, <i>Topografija antičke Siscije na temelju arheološke baštine</i>, [disertacija], Zadar 2000.</p> <p>R. CHEVALIER, Cité et territoire. Solutions aux problemes de l'organisation de l'espace. Problematique 1948-1973, <i>Aufstieg und Niedergang der römischen Welt</i>, II,1, Berlin – New-York.</p> <p>G. FISCHER, <i>Das römische Pola. Eine archäologische Stadtgeschichte</i>, München, 1996.</p> <p>B. GABRIČEVIĆ, Antički spomenici otoka Visa, <i>PPUD</i>, 17, Split 1968, 5-60.</p> <p>M. GLAVIČIĆ, Prilozi proučavanju poleogeneze i urbanističkog razvoja Senije, <i>RFFZd</i>, 32(19), 79-104.</p>					

Z. GREGL, *Rimljani u Zagrebu*, Zagreb 1991.
 Z. GUNJAČA, Kasnoantička fortifikaciona arhitektura na istočnojadranskom priobalju i otocima, *Materijali* 22, 1986.
 E. HUDECZEK, Flavia Solva, *ANRW* II 6, Berlin – New York 1977, 414-471.
Međunarodni kolokvij Utvrđena ilirska naselja, Mostar 24-26. oktobra 1974, [Posebna izdanja Centra za balkanološka ispitivanja, 6], Sarajevo, 1975.
 A. G. McKAY, *Römische Häuser, Villen und Paläste*, Feldmeilen 1980.
 B. MILIĆ, *Razvoj grada kroz stoljeća. Prapovijest-antika*, Zagreb, 1990.
 Š. MLAKAR, *Antička Pula*, Pula 1958.
 L. MUMFORD, *Grad u historiji*, Zagreb, 1968.
 G. NOVAK, Topografija i etnografija rimske provincije Dalmacije, *Bulletino di archeologia e storia Dalmata* [suppl.], 39, Split, 1916.
 G. NOVAK, Povijest Dubrovnika od najranijih vremena do početka VII. stoljeća (do propasti Epidauruma), *Anali Historijskog instituta JAZU* [Prilog], 10-11, Dubrovnik, 1966.
 D. PINTEROVIĆ, *Mursa i njeno područje u antičko doba*, Osijek 1978.
 Ž. RAPANIĆ, Il patrimonio dell' antichità nella poleogenesi dell' Adriatico orientale nell' alto medioevo, *Hortus artium medievalium*, 1, Zagreb – Motovun, 1995.
 M. SANADER, *Antički gradovi u Hrvatskoj*, Zagreb 2001.
 H. STIGLITZ – M. KANDLER – W. JOBST, Carnuntum, *ANRW* II 6, Berlin – New York 1977, 583-730.
 M. SUIĆ, Antički Nin (Aenona) i njegovi spomenici, *Povijest grada Nina*, Zadar 1969, 61-104.
 J. SZILÁGYI, *Aquincum*, Budapest 1956.
 H. VETTERS, Virunum, *ANRW* II 6, Berlin – New York 1977, 302-354.
 H. VETTERS, Lauriacum, *ANRW* II 6, Berlin – New York 1977, 355-379.
 M. ZANINOVIĆ, Greek Land Division at Pharos, *AI* 20-21, 1980-81, 91-95.
 M. ZANINOVIĆ, Naselja i teritorij u antici Hrvatskog primorja, *Arheološka istraživanja na otocima Krku, Rabu i Pagu i u Hrvatskom primorju*, [=Izdanja HAD-a 13], Zagreb 1989, 9-17.

UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: <p>Nastava će se izvoditi putem preglednih izlaganja, ali i egzemplarno i problemski da bi se stekao uvid u znanstveno-istraživačke postupke. U velikoj mjeri prakticirat će se terenska demonstracija i rad na epigrafičkim izvorima. Studenti su obavezni izraditi pisanu seminarsku radnju. Predavanja i vježbe odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama i na terenu (na arheološkim lokalitetima). Od didaktičkih pomagala koristi se episkop, grafoskop, dijaprojektor, video, DVD, kompjuter i LCD projektor.</p>	

NAZIV KOLEGIJA: NACIONALNA ARHEOLOGIJA RAZVIJENOG I KASNOG SREDNJEG VIJEKA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija: 3.	
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Karla Gusar		Semestar: VI.
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe
OPIS KOLEGIJA:			
Kolegij obrađuje osnovne pojmove vezane uz razdoblja razvijenog i kasnog srednjeg vijeka na prostoru Hrvatske. S obzirom da su navedena razdoblja do sada bila gotovo potpuno zanemarena u hrvatskoj arheologiji, kolegij će obrađivati njihove glavne karakteristike te ukazati na njihove posebnosti u okviru nacionalne arheologije.			
CILJEVI KOLEGIJA:			
Ciljevi kolegija su osposobljavanje studenata za osnovno razumijevanje i prepoznavanje razdoblja razvijenog i			

kasnog srednjeg vijeka kroz proučavanje ostataka materijalne kulture na tlu Hrvatske. Posebna pozornost usmjeriti će se na proučavanje različitih vrsta lokaliteta (naselja, sakralna arhitektura, fortifikacije, groblja) kao i sitnog arheološkog materijala (kuhinjsko i stolno posuđe, predmeti svakodnevne upotrebe, oružje, grobni nalazi).					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			5		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	članci Da	knjige Da	.ppt prezentacije Da	internet Da	Ostalo:
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih): - Redovito pohađanje nastave - Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada			Položen ispit Da		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij Da
LITERATURA:					
Obvezna:					
BOJČIĆ, Z. , RADIĆ, M., <i>Srednjovjekovni grad Ružica</i> , Osijek, 2004.					
BRIBIR U SREDNJEM VIJEKU, Split, 1996.					
BURIĆ, T., ČAČE, S., FADIĆ, I., <i>Sv. Juraj od Putalja</i> , Split, 2001.					
DOBRONIĆ, LJ., <i>Templari i ivanovci u Hrvatskoj</i> , Zagreb, 2002.					
GUDELJ, LJ., <i>Utvrda Čačvina, SHP, 27</i> , Split, 2000.					
GUSAR, K., ČURKOVIĆ, M., <i>Utvrda Kličevica – rezultati arheoloških istraživanja 1990. godine</i> , Benkovac, 2011.					
IVANČEVIĆ, R., <i>Umjetničko blago Hrvatske</i> , Zagreb, 1993.					
JAKŠIĆ, N., PETRINEC, M., <i>Kasnosrednjovjekovno groblje kod crkve Sv. Spasa u Vrh Rici, SHP, 23</i> , Split, 1996.					
JELOVINA, D., <i>Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine</i> , Split, 1976.					
JELOVINA, D., VRŠALOVIĆ, D., <i>Srednjovjekovno groblje na Begovači u selu Biljanima Donjim kod Zadra, SHP, 11</i> , Split, 1981.					
LAZAR, I., <i>Srednjeveško steklo iz Celja</i> , u: <i>Srednjeveško Celje, Archaeologia Historica Slovenica, 3</i> , Ljubljana, 2001.					
POVIJEST VRANE, <i>Radovi JAZU u Zadru 18</i> , Zadar, 1971.					
SOKAČ-ŠTIMAC, D., <i>Rudina: benediktinska opatija sv. Mihovila</i> , Požega, 1997.					
ŠANJEK, F., (ur.), <i>Povijest Hrvata, knj. 1, Srednji vijek</i> , Zagreb, 2003.					
ŠERCER, M., <i>Oružje u prošlosti</i> , Zagreb, 1980.					
TKALČEC, T., <i>Burg Vrbovec u Klenovcu Humskom, deset sezona arheoloških istraživanja</i> , Zagreb, 2010.					
TOMIČIĆ, Ž., JELINČIĆ, K., <i>Suhopolje – Kliškovac. Od mjestopisa do arheološke spoznaje</i> , Zagreb, 2011.					

VEŽIĆ, P., Rezultati istraživanja na prostoru Citadele u Zadru, <i>Godišnjak ZSKH 16</i> , Zagreb, 1990.	
ZGLAV-MARTINAC, H., <i>Ulomak do ulomka...Prilog proučavanju keramike XIII.- XVIII. stoljeća iz Dioklecijanove palače u Splitu</i> , Split, 2004.	
Dopunska:	
DEMO, Ž., <i>Opatovina – tragovi povijesti izgubljeni u sadašnjosti</i> , Zagreb, 2007.	
FEHRING, G. P., <i>Arheologija srednjeg vijeka – uvod</i> , Zagreb, 2004.	
GUŠTIN, M., (ur.) <i>SREDNJI VEK/MITTELALTER</i> , Ljubljana, 2008.	
JAKŠIĆ, N., Nakit 14. stoljeća u Hrvatskoj i Bosni, <i>RFFZd</i> , 23, Zadar, 1984.	
JURIĆ, R., Srednjovjekovni nakit Istre i Dalmacije, <i>Izdanja HAD-a</i> , sv. 11/12, Pula, 1987.	
KLAIĆ, N., PETRICIOLI, I., <i>Zadar u srednjem vijeku, Prošlost Zadra II</i> , Zadar, 1976.	
KOVAČ, M., <i>Mačevi, bodeži i oružja na motki u Istri, Primorju i Dalmaciji od IX. do kraja XVIII. stoljeća</i> , Pula, 2005.	
PITEŠA, A., <i>Katalog nalaza iz vremena seobe naroda, srednjeg i novog vijeka u Arheološkom muzeju u Splitu</i> , Split, 2009.	
PREDOVAN, J., ČURKOVIĆ, M., JURJEVIĆ, M., <i>Bukovica i Ravni kotari / vodič kroz kulturnu baštinu</i> , Zagreb, 2010.	
RAUKAR, T., <i>Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje</i> , Zagreb, 1997.	
SEoba NARODA I SREDNJI VIJEK. <i>Vodič kroz stalni postav</i> , Arheološki muzej Osijek, Osijek, 2009.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
OPAŽANJA:	

NAZIV KOLEGIJA: LATINSKI JEZIK III			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju /katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Miroslav Glavičić		Treća
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		Semestar:
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe Šesti
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Sintaksa glagolskih imena: akuzativ s infinitivom, nominativ s infinitivom, perifrastična konjugacija aktivna, perifrastična konjugacija pasivna, gerund gerundiv, zamjenjivanje gerunda gerundivom, supin, ablativ apsolutni. <i>Consecutio temporum</i>. Sintaksa padeža. Sintaksa rečenice. Čitanje, analiza i prevođenje odabranih tekstova klasične baštine i povijesnih vrela (Salustije, Tit Livije, Kornelije Tacit, Plinije Stariji, Vitruvije...). 			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Na predavanjima i vježbama studenti proširuju znanja o latinskoj gramatici, a čitanjem i prevođenjem odabranih poglavlja upoznaju se s antičkim piscima i njihovim djelima historiografskog karaktera. 			
VODIČ:	Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		5 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	predavanja		1
	seminari		

	vježbe				1
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				15
	seminari				
	vježbe				15
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit Da	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>D. Salopek - Z. Šešelj - D. Škiljan, <i>Orbis Romanus</i>, I, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>M. Žepić, <i>Rječnik latinskoga i hrvatskoga jezika</i>, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>D. Smičiklas – B. Žganjer, <i>Chrestomathia Latina za III. i IV. razred klasične gimnazije</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>D. Salopek - Z. Šešelj - D. Škiljan, <i>Orbis Romanus</i>, 2, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja)</p> <p>Dopunska:</p> <p>V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Latinska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1982.</p> <p>I. Bekavac, J - Marević - F. Mederal, <i>Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski školski rječnik s kratkom gramatikom</i>, Školska knjiga, Zagreb (više izdanja)</p> <p>M. Divković, <i>Latinsko-hrvatski rječnik za škole</i>, Zagreb (više izdanja)</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: ARTES MINORES II					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija: 3.	
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić			Semestar: VI	
USTANOVA:					
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		
OPIS KOLEGIJA: <i>Artes minores II</i> tematizira antičku sitnu arheološku građu od stakla, kamena, keramike, jantara, gagata. Dakle, kolegij obuhvaća sve sitne artefakte koji nisu izrađeni od kovina. Riječ je ponajviše o različitim nakitnim premetima poput ogrlica, narukvica, prstenja, privjesaka itd. Također ovaj kolegij obuhvaća terakote, finu keramiku, lucerne. Slijede koštane ukosnice, žetoni, kocke. <i>Artes minores II</i> obrađuje, među inim, i mnogobrojno i raznovrsno staklo.					
CILJEVI KOLEGIJA: Upoznati studente s tipologijom i kronologijom raznovrsnih sitnih artefakata iz antičkog razdoblja, i to od stakla, kosti, kamena, jantara, gagata i keramike. Naglasak je i na namjeni, simbolici, proizvodnim središtima, tehnici izrade.					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				4	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja				1
	seminari				1
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				15
	seminari				15
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti Da	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	članci Da	knjige Da	.ppt prezentacije Da	internet Da	Ostalo: Da
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza (navesti kojih)			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA: Obvezna: I. Borzić, Čaša Aristeja Cipranina iz Burna, <i>VAPD</i> 104, Split, 2011. I. Borzić, Sarius šalice iz Burnuma, <i>Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008.</i> , Crikvenica 2011.					

- V. Bubić, Kasnoantičke svjetiljke s ranokršćanskim prikazima iz Arheološkog muzeja u Splitu, *VAPD* 104, Split, 2011.
- Z. Buljević, Kasnoantičke narukvice od stakla i gagata u zbirci Arheološkog muzeja u Splitu, *VAHD* 92, Split, 2000.
- N. Cambi, Neki kasnoantički predmeti od stakla s figuralnim prikazom u Arheološkom muzeju u Splitu, *Arheološki vestnik*, XXV, Ljubljana 1976.
- A. Eterović, ΚΑΤΑΧΑΙΡΕ ΚΑΙ ΕΥΦΡΑΙΝΟΥ, *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008.*, Crikvenica 2011.
- I. Fadić, Kolekcija antičkog stakla, u: *PAX ET BONUM FF – AM. Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju*, Sinj, 2008.
- I. Jadrić, Staklene rebraste zdjelice iz Burnuma, *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008.*, Crikvenica 2011.
- K. Jelinčić, Kasnoantičke narukvice od staklene paste s lokaliteta Virovitica-Kiškorija jug, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 24, Zagreb, 2007.
- K. Jelinčić, Rimske staklene narukvice kao prilog poznavanju antičkog Orešca, *Opuscula archaeologica* 33, Zagreb, 2009.
- J. Mardešić, Keramičke svjetiljke, u: *Longae Salonae*, Split, 2002, 349-364.
- J. Mardešić, Neki oblici istočnomediterranske reljefne keramike iz Arheološkoga muzeja u Splitu, *VAPD* 102, Split, 2009.
- B. Nardelli, Gemme, u: *Longae Salonae*, Split, 2002, 203-216.
- B. Nardelli, O gemama iz Splita: od prostora do Muzeja, *VAPD* 100, Split 2007.

Dopunska:

- Z. Buljević, Staklena kameja s Livijinim portretom, *Augusteum Narone. Splitska siesta naronskih careva*, Split 2004.
- Z. Buljević, Kasnoantičke narukvice od stakla i gagata u zbirci Arheološkog muzeja u Splitu, *VAPD* 92, Split, 2000.
- Z. Buljević, Tragovi staklara u rimskoj provinciji Dalmaciji, *VAPD* 98, Split, 2005.
- I. Fadić, *Antičko staklo Argyruntuma*, Zadar, 1986.
- I. Fadić, Čaša s lotosovim pupoljcima iz Aserije, *Asseria* 3, Zadar 2005.
- I. Fadić, Pseudo Merkur bočice s područja Liburnije – proizvodi lokalne staklarske radionice, *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008.*, Crikvenica 2011.
- M. Ilkić, T. Leleković, Distribucija tere sigilate kao prilog poznavanju rimskog lokaliteta Cornacum, *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008.*, Crikvenica 2011.
- R. Košćević, Nekoliko primjeraka staklene bižuterije iz rimskog razdoblja, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 10, Zagreb 1996.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

OPAŽANJA:

NAZIV KOLEGIJA: OPĆA SLAVENSKA ARHEOLOGIJA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić / Jure Šućur, prof.			Treća	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
		Da			
Semestar: Šesti					
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>Predmet se bavi upoznavanjem temeljnih arheoloških svjedočanstava u svezi sa genezom, tj. oblikovanjem slavenskog identiteta, povijesnim vrelima o ranim Slavenima, potom ekspanzijom i asimilacijom Slavena, konsolidacijom i društvenim promjenama, dnevnim životom (nastambe, naselja, gradišta, materijalna kultura), društvenim ustrojem, ratovanjem, proizvodnjom i razmjenom, ritusom pokopavanja, poganskom ideologijom, putem prema kršćanskoj Europi, oblikovanjem država zapadnih, istočnih i južnih Slavena. Predmet obrade su analize arheoloških istraživanja posebice na području Hrvatske, odnosno općenito na području Europe (Mađarska, Slovačka, Češka, Rumunjska, Bugarska, Moldavija, Ukrajina, Poljska, Njemačka, Rusija i dr.). Posebna pozornost dana je upoznavanju glavnih slavenskih središta u Velikoj Moravskoj, Transdanubiji, međuriječju Drave, Dunava i Save, odnosno na području ranosrednjovjekovne kneževine Hrvata.</p>					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Poznavanje temeljnih činitelja materijalne kulture Slavena na povijesnim prostorima Hrvata i diljem Europe. Očekuje se da polaznici steknu temeljne spoznaje o razvojnom putu ranoslavenskih materijalnih kultura i njihovih nositelja iz dalekih istočnoeuropskih ishodišta do istočne obale Jadrana i njegova zaleđa na kojem se trajno naseljavaju.</p>					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			5 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje

NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna: BELOŠEVIĆ, JANKO, 1980: <i>Materijalna kultura Hrvata 7.-9. stoljeća</i>, Zagreb. BARFORD, P. M., 2001: <i>The Early Slavs Culture and Society in Early medieval Eastern Europe</i>, London. CURTA, FLORIN, 2001: <i>The Making of the Slavs. History and Archaeology of the Lower Danube Region c. 500-700</i>. Cambridge Studies in Medieval Life and Thought Fourth Series, Cambridge. FUSEK, GABRIEL, 1994: <i>Slovensko ve včasnoslovanskom obdobju</i>. Nitra. OBOLENSKY, DIMITRI, 2000: <i>The Byzantine Commonwealth. Eastern Europe 500-1453</i>. History of civilisation, Phoenix press. PARCZEWSKI, MIHAEL, 1993: <i>Die Anfänge der frühslawischen Kultur in Polen</i>. Beč. TOMIČIĆ, ŽELJKO, 2002: KERAMIKA IZ (PONEKIH) RANOSREDNJOVJEKOVNIH GROBALJA KONTINENTALNOG DIJELA HRVATSKE. ZGODNJI SLOVANI/DIE FRUEHEN SLAWEN, 2002., Guštin, Mitja (ur.), Narodni muzej Slovenije, Ljubljana.</p> <p>Dopunska: SÓS, AGNES, 1973: <i>Slawische Bevölkerung Westungarns im 9. Jahrhundert</i>, München. Relevantni naslovi u svezi sa Velikom Moravskom i kulturom Köttlach.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: SREDNJOVJEKOVNA NUMIZMATIKA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić			Treća	
USTANOVA:	Svučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Šesti

<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>U kolegiju <i>Srednjovjekovna numizmatika</i> dao bi se pregled novčanoga gospodarstva od vremena seobe naroda do završetka srednjeg vijeka. S obzirom na to da su na povijesnom tlu Hrvatske u tome razdoblju bili u uporabi različiti monetarni sustavi, kolegij bi obuhvatio problematiku vezanu uz bizantski, ugarski te novac Venecije, Akvileje i drugih talijanskih gradova. Osobita pozornost pridala bi se nacionalnoj numizmatici. Uz novac Dubrovačke republike te gradova Splita, Šibenika i Zadra, prikazali bi se i hrvatski frizatici, slavonski banovci te kovanice pojedinih hrvatskih velikaša. Osim mnogobrojnih pojedinačnih nalaza, u kolegiju bi se analizirale i ostave, kao i povijesne okolnosti u kojima su one nastajale.</p>					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Osnovni je cilj kolegija upoznati studente sa složenim monetarnim sustavima koji su bili u uporabi na povijesnom tlu Hrvatske u srednjovjekovnom razdoblju. Očekuje se da studenti prepoznaju nominalne vrijednosti pojedinih monetarnih sustava, kao i ikonografiju novca koji ih tvori. Također, očekuje se da odrede precizno vrijeme nastanka pojedinih ostava, kao i pojedinačnih numizmatičkih nalaza u zatvorenim arheološkim cjelinama te uoče veliki značaj novac kao arheološke građe koja ima visoku databilnu vrijednost.</p>					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				5 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja				1
	seminari				1
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja				15
	seminari				15
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna: S. Bakota, «Bizantska ratna kovnica u Saloni», <i>Numizmatičke vijesti</i> XXI, br. 32, Zagreb, 1974, 13-20. Ž. Demo, «The Mint in Salona: Nepos and Ovida (475-481/2)», <i>Situla</i> 26, Ljubljana 1988, 247-270. Ž. Demo, «Ostrogothic Coinage from Collections in Croatia, Slovenia and Bosna & Hercegovina», <i>Situla</i> 32, Ljubljana 1994.</p>					

<p>I. Dolenc, <i>Hrvatska Numizmatika</i>, Zagreb, 1993. Š. Ljubić, <i>Opis Jugoslavenskih novaca</i>, Zagreb, 1875. B. Mimica, <i>Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske</i>, Rijeka, 1992. B. Mimica, <i>Numizmatička povijest Dubrovnika</i>, Rijeka, 1994. L. Réthy, G. Probszt, <i>Corpus nummorum Hungariae</i>, Graz 1958. I. Rengjeo, <i>Prvi hrvatski novci</i>, Napredak, Sarajevo 1937. (Pretisak o Obolu br. 27, Zagreb 1975.). I. Rengjeo, <i>Corpus der mittelalterlichen Münzen von Kroatien, Slavonien, Dalmatien und Bosnien</i>, Graz 1959. Ć. Truhelka, <i>Slavonski banovci</i>, Sarajevo 1897.</p> <p>Dopunska:</p> <p>G. Bernardi, <i>Monetazione de patriarcato di Aquileia</i>, Trieste, 1975. Ž. Demo, «Novac germanskih vladara druge pol. 5. do u drugu po. 6. st. u numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu», <i>Arheološki vestnik</i> 32, 1981, 454-481. L. Korčmaroš, «Kratak pregled historiografije slavonskih banovaca», <i>Zbornik radova 2. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj</i>, Opatija 2000. I. Marović, «Depot bizantskog novca iz Slatine (otok Čiovo) i novac solinske kovnice u Arheološkom muzeju u Splitu», <i>VAHD</i> 79/1986, Split, 1989, 285-308. I. Marović, «O pretpostavljenoj kovnici novca u VI. st. u Saloni», <i>Salona Christiana</i>, 1994, 315-320. R. Matijašić, «Zbirka bizantskog novca u Arheološkom muzeju Istre u Puli», <i>Starohrvatska prosvjeta</i> 13, Split, 1983, 217-224. I. Mirnik, «Skupni nalaz bizantskog novca 6. stoljeća iz Kaštel Starog», <i>VAMZ</i> IX, 1975, 161-166.</p>	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOŠKA ANTROPOLOGIJA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL:	Odjel za arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije	Godina studija: Treća Semestar: Šesti	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Mario Šlaus		
USTANOVA:	Odsjek za arheologiju HAZU, Zagreb		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe Da
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Arheološka antropologija je dio antropološke znanosti koji se bavi proučavanjem skeletiziranih ljudskih ostataka prikupljenih na arheološkim lokalitetima. Kako je osnova za ova proučavanja ljudski osteološki materijal, studenti koji pohađaju kolegij biti će ponajprije upoznati s osnovama ljudske osteologije. Studenti će također biti upoznati s metodama koje se koriste za razlikovanje životinjskih od ljudskih ostataka, za razlikovanje između postmortalnih i antemortalnih povreda i za razlikovanje između arheoloških i suvremenih ljudskih ostataka. Rad sa studentima odvijat će se kroz predavanja i seminare. 			

<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija je upoznati studente s najsuvremenijim metodama koje se koriste za rekonstrukciju specifičnih uvijeta, osobina i načina života arheoloških populacija. Ove analize donose spoznaje o populacijskoj strukturi, homogenosti odnosno heterogenosti proučavane populacije, o mortalitetu, demografskim karakteristikama, zdravstvenom stanju i načinu na koji se specifični kulturni sustavi suočavaju s promjenama u ekološkom sustavu. Na kraju kolegija studenti će biti u stanju odrediti spol, starost u trenutku smrti, visinu i prisutnost patoloških promjena na analiziranim ostacima s arheoloških nalazišta. 					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			4 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: Obvezna: Ortner, D. J. i Putschar, W. G. (1981) <i>Identification of pathological conditions in human skeletal remains</i>. Smithsonian Contributions to Anthropology, No. 28. Krogman, W. M. i Iscan, M. Y. (1986) <i>The human skeleton in forensic medicine</i>. Charles C. Thomas, Springfield Illinois. Šlaus, M. (2004) <i>Sudska antropologija (u Zečević i suradnici "Sudska medicina i deontologija")</i>, Medicinska naklada, Zagreb, 190-209. Šlaus, M. (2002) <i>The Bioarchaeology of Continental Croatia. An analysis of human skeletal remains from the prehistoric to post-medieval periods</i>. Archaeopress, BAR International Series 1021, Oxford. Dopunska: Bass, W. M. (1987) <i>Human Osteology: A laboratory and field manual</i>. Missouri Archaeological Society, Columbia, Missouri. Ubelaker, D. H. (1989) <i>Human skeletal remains: Excavation, analysis, interpretation</i>. Taraxacum, Washington. Mann, R. W. i Murphy, S. P. (1990) <i>Regional atlas of bone disease: A guide to pathologic and normal variation in</i> 					

the human skeleton. Charles C. Thomas, Springfield, Illinois. Ortner, D. J. i Aufderheide, A. C. (1991) Human paleopathology; Current synthesis and future options. Smithsonian Institution Press, Washington D. C.	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: OSNOVE TERENSKOG ISTRAŽIVANJA II				
OPĆE OBAVIJESTI:				
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju			
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije		Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNICI:	Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović / Doc. dr. sc. Dario Vujević		Treća	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru			
STATUS KOLEGIJA:	obvezni	izborni Da	Izborni za druge studij. grupe	Semestar: Šesti
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>Na kolegiju se stječu osnovna praktična znanja o oblicima terenske dokumentacije i metodama njihovog vođenja, te postupanja s primarnim i sekundarnim arheološkim nalazima prikupljenim tijekom iskopavanja. Nastava se provodi u arheološkom praktikumu i na terenu.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Cilj kolegija je praktično osposobljavanje studenata za sudjelovanje u osnovnim oblicima terenskog rada u svojstvu tehničkih suradnika.</p>				
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			4 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:			15	
Sati tjedno:	predavanja			
	seminari			
	vježbe		8	
	mentorski rad			
Ukupno sati:	predavanja			
	seminari			
	vježbe		120	
	mentorski rad			
Ukupan broj dana terenske nastave:			10	
NASTAVNE METODE:				

predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit	esej	praktičan rad Da	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna: Phillip Barker, <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i>, Split 2000.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit:		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

3.2.2. Diplomski studij arheologije:

NAZIV KOLEGIJA: METODOLOGIJA ARHEOLOŠKIH ISKOPAVANJA I					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. Brunislav Marijanović			Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
	Da				
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Na kolegiju se obrađuju temeljna teorijska znanja o vrstama i tipovima arheoloških nalazišta, načinima njihovog prepoznavanja, metodama i tehnikama otkivanja (konvencionalne, ekstenzivne i intenzivne), oblici i metode dokumentiranja i kartiranja, te teorijske osnove geofizičkih metoda, razlozi i načini njihove primjene. U obveznom terenskom dijelu nastave na arheološkim nalazištima usvojena teorijska znanja praktično se primjenjuju. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Cilj kolegija je temeljito teorijsko i praktično osposobljavanje studenata za identificiranje i registriranje arheoloških nalazišta, te njihovo preliminarno vremensko, kulturno i znanstveno valoriziranje. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari				
	vježbe		4		
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari				
	vježbe		60		
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:		10			
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe Da	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka

UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>Phillip Barker, Tehnike arheološkog iskopavanja, Split, 2000. Dena Dincauze, Environmental Archaeology, Cambridge 2000. Kevin Greene, Archaeology, An Introduction, London, 2001. E. Harris, Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. Gavin Lucas, Critical Approaches to Fieldwork, London, 2001. Clive Orton, Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. Colin Renfrew – Paul Bahn, Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. Steve Roskams, Excavation, Cambridge, 2001. Ulrich Leute, Archaeometry, New York, 1987.</p> <p>Dopunska:</p> <p>G. Lucas, Critical Approaches to Fieldwork, London, 2001. C. Gosden, Anthropology & Archaeology, London, 1999. Journal of Archaeological Method ad Theory (odabrani članci)</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: NEOLITIK ISTOČNOG JADRANA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Prof. dr. Brunislav Marijanović		Četvrta
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Semestar: Sedmi
		Da	
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Kolegij daje specijalistički pregled neolitika na istočnoj jadranskoj obali kroz tri tematske cjeline koje odgovaraju užim vremenskim odsjecima neolitika (stariji, srednji i mlađi) i pripadajućim kulturama (impresso, danilska i hvarska), njegov razvoj, povezanost jadranskog neolitika s općim povijesnim procesima, kulturološki položaj u širim prostornim okvirima, te regionalne razvojne posebnosti uvjetovane geomorfološkim i klimatološkim svojstvima, prirodnim potencijalima i resursima, komunikacijskim pravcima i sl.. Kroz ilustrativnu i autentičnu arheološku građu obradit će se naseobinski i privredni aspekti života neolitičkih zajednica, te njihova materijalna i duhovna kultura.</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Kolegij ima dva cilja. Prvi je temeljito osposobljavanje studenata za prepoznavanje arheološke građe karakteristične za neolitik i njezinu distinkciju od drugih vrsta prapovijesnih nalaza, razlikovanje nalaza prema funkcionalnim, tehnološkim, tipološkim i stilskim svojstvima, te prepoznavanje njihovih promjena na prostornoj i vremenskoj razini. Drugi cilj je razumijevanje neolitika kao posebnog prapovijesnog razdoblja, s obzirom na njegov sadržaj i uzročno-posljedičnu povezanost razvoja proizvodne privrede (razvoj stočarstva i zemljoradnje) sa svim aspektima realnog života (način života i stanovanja, razvoj novih sredstva za proizvodnju i novih privredno-društvenih odnosa, umjetnosti, kolektivne svijesti i religioznosti i sl.).</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad	1	
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	
	vježbe		
	mentorski rad	15	
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			

predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>Grupa autora, Praistorija jugoslavenskih zemalja, II (Neolit), Sarajevo, 1979. Š. Batović, Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966. B. Marijanović, Prilozi za prapovijest u zaleđu jadranske obale, Zadar, 2000. B. Marijanović, Prilog daljnjem poznavanju starijeg neolitika u Dalmaciji, Radovi, 39 (26), Zadar, 2001. S. Dimitrijević – N. Majnarić–Pandžić – T. Težak-Gregl, Prapovijest, Zagreb, 1998. B. Marijanović, Ravlića pećina, GZM 35-36, Sarajevo 1981. B. Čović, Od Butmira do Ilira (poglavlje o neolitiku), Sarajevo, 1976.</p> <p>Dopunska:</p> <p>A. Benac, Studije o kamenom i bakarnom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964. B. Čečuk, D. Radić, Vela špilja – preliminarni rezultati dosadašnjih istraživanja, Izdanja HAD-a, 20, Zagreb, 2001. B. Čečuk, Markova špilja, Hvar-višeslojno prehistorijsko nalazište, AP, 12, Beograd, 1970. J. Korošec, Neolitska neseobina u Danilu-Bitinju, Zagreb, 1958. M. Mengušić, Neolitička naselja na šibensko-drniškom području, Izdanja HAD-a, 19, Zagreb, 1998. G. Novak, Prehistorijski Hvar, Grapčeva spilja, Zagreb, 1955.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> • OPAŽANJA: 					

Naziv kolegija: BRONČANO DOBA ISTOČNOG JADRANA			
Opće obavijesti:			
Odjel / katedra:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
Studij:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
Nastavnik:	Doc. dr. Boško Marijan		Četvrta
Ustanova:	Sveučilište u Zadru		
Status kolegija:	Obvezni	Izborni	Semestar:
		Da	
<p>• Opis kolegija:</p> <p>Kolegij daje pregled najvažnijih pitanja vezanih uz razvitak duhovne i materijalne kulture brončanoga doba na istočnojadranskom području kao već zadatome okviru u zemljopisnom smislu. Kolegij podrazumijeva općeprihvaćenu podjelu brončanoga doba na starije (rano), srednje i kasno, a u okviru svakoga od njih predstaviti će se vodeći oblici materijalnoga i duhovnoga stvaralaštva pojedinih kulturnih skupina od definiranja njihova životnoga prostora, odnosno regije koju zauzimaju, načina stanovanja, predmeta svakodnevnog uporabe i obrednih predmeta do načina pokapanja. U širem smislu kolegijem će biti obuhvaćeni neki opći procesi koji su obilježili tijek brončanoga doba, od sve veće uporabe metala (bronce), raslojavanja društva, organizacije naselja i gospodarstva do pokretanja značajnih preseljavanja stanovništva (osobito u kasno brončano doba) te umjetničkih stremljenja, vjerovanja i poznatih religijskih oblika. Kolegij će osobitu pozornost dati odnosima kultura brončanoga doba istočnoga Jadrana prema susjednim područjima, srednjoeuropskom kulturnom krugu te kulturama Apeninskoga poluotoka, ali i središnjega Balkana te egejskoga prostora.</p>			
<p>• Ciljevi kolegija:</p> <p>Upoznati studente s osnovama kulturnoga razvitka u brončano doba po kojima će moći prepoznavati različite kulturne skupine prema njihovu pokretnom ili, pak, nepokretnom inventaru. Uz to, vrlo je važno da studenti prepoznaju i druge najbitnije procese razvitka društva, oblike gospodarstva, umjetnosti ili vjerovanja kod brončanodobnoga stanovništva, da na temelju materijalnih ostataka shvate procese kontaktiranja, prožimanja ili utjecaja različitih kulturnih i etnokulturnih zajednica na prostoru od srednje Europe do Jadrana.</p>			
Vodič:		Zimski semestar	Ljetni semestar
Ects - studentsko opterećenje:		6 ECTS	
Tjedana po semestru:		15	
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		

	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
Nastavne metode:					
predavanja	seminari	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
Da	Da				
Nastavna pomagala:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	webCT zbirka
	Da	Da	Da		
Uvjet za priznavanje bodova:					
Način polaganja ispita:					
pismeni ispit	usmeni ispit	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
	Da				
<ul style="list-style-type: none"> Literatura: <p>Obvezna:</p> <p>PJZ 4, Sarajevo 1983. Š. Batović, Osvrt na područje Dubrovnika u prapovijesti. - <i>Izdanja HAD</i> 12, 1988, 51-77. A. Benac – B. Čović, Glasinac 1. – Zemaljski muzej, Sarajevo 1956. V. Bianco-Peroni, <i>Die Schwerter in Italien</i>. – <i>Praehistorische Bronzefunde</i> 4/1, 1970. B. Čović, Vodeći arheološki tipovi kasnog bronzanog doba na području Dalmata. - <i>Godišnjak CBI</i> 8/6, Sarajevo 1970, 67-97. B. Čović, “Schnur” i “Litzen” keramika na području Neretve, <i>Izdanja HAD</i> 5, Split, 35-43. B. Čović, Posuška kultura. – <i>GZM (A)</i> 44, Sarajevo 1989. S. Dimitrijević, Die Frühe Vinkovci-Kultur und ihre Beziehungen zum Vučedoler-Substrat im Lichte der Ausgrabungen in Vinkovci (1977/78). – <i>Opusc. Arch</i>, 7, Zagreb, 7-36. I. Fisković, Pelješac u protopovijesti i antici. – <i>Pelješki zbornik</i>, Zagreb 1976,15-81. M. Garašanin, <i>Praistorija na tlu Srbije</i>. - Beograd 1973. B. Govedarica, <i>Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana</i>. – Djela ANUBiH 67/7, Sarajevo 1989. A. Harding, <i>Die Schwerter im ehemaligen Jugoslawien</i>. - <i>Praehistorische Bronzefunde</i> 4/14, 1995. W. Kimmig, Seevolkerbewegung und Urnenfelderkultur. - <i>Studien aus Alteuropa</i> 1, 1964, 220-281. D. G. Lollini, Sintesi della civiltà Picena. – U: <i>Jadranska obala u protohistoriji</i>, Zagreb 1976, 117-153. F. Lo Schiavo, Il gruppo liburnico-japodico. - <i>Atti della Accademia Nazionale dei Lincei</i>, 8-14/6, Roma 1970, 363-525. N. Majnarić-Pandžić, Brončano i željezno doba. - <i>Povijest umjetnosti u Hrvatskoj</i>, knjiga 1 (Prapovijest),</p>					

Zagreb, 160-369.

B. Marijanović, *Prilozi za prapovijest u zaleđu jadranske obale*. – Zadar 2000.

Z. Marković, *Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba*. - Muzej Grada Koprivnice, Koprivnica.

K. Mihovilić, Pregled prapovijesti Istre od starijeg neolotika do početka romanizacije. – *Izdanja HAD-a 11/1*, Zagreb 1987, 49-63.

K. Minichreiter, Brončanodobne nekropole s paljevinskim grobovima grupe Gređani u Slavoniji. - *Izdanja HAD 9*, Zagreb, 91-106.

H. Müller-Karpe, *Handbuch der Vorgeschichte 4, Bronzezeit*. - München 1980.

P. Schauer, *Die Schwerter in Süddeutschland, Österreich und der Schweiz*. – Praehistorische Bronzefunde 4/2, München 1971.

J. Šimić, *Kulturne skupine s inkrustiranom keramikom*. - Biblioteka Slavonije i Baranje, 2, Zagreb – Osijek 2000.

B. Teržan, *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem*, - Katalogi in monografije 29-30, 1995-1996.

Z. Vinski, O oružju ranog brončanog doba u Jugoslaviji. – *VAMZ ser. 3/II*, Zagreb 1961, 207-237.

K. Vinski-Gasparini, *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*. – Monografije 1, Zadar 1973.

Dopunska:

N. Åberg, *Bronzezeitliche und Früheisenzeitliche Chronologie V*. – Stockholm 1935.

Z. Benkovsky-Pivovarová, Zur Problematik der Litzengeramik in Österreich. - *PZ 47/2*, Berlin, 198-212.

Z. Brusić, Gradinska utvrđenja u šibenskom kraju. - *MatSADJ 12*, Zadar 1976, 113-130.

B. Čečuk – D. Radić, *Vela špilja. Protovijest otoka Korčule* (katalog izložbe u Dubrovniku, rujan-listopad 1995.), Centar za kulturu – Vela Luka 1995.

B. Čović, Rezultati sondiranja na preistorijskom naselju u Gornjoj Tuzli, *GZM 15-16*, Sarajevo, 79-139.

B. Čović, *Od Butmira do Ilira*, Veselin Masleša, Sarajevo 1976.

B. Čović, Barice – nekropola kasnog bronzanog doba kod Gračanice. - *GZM 13*, Sarajevo, 19-27.

B. Čović, Bronzano doba u Hercegovini. - *Tribunia 4*, Trebinje 1978, 133-147.

B. Čović, Uvod u stratigrafiju i hronologiju praistorijskih gradina u Bosni, *GZM 20*, Sarajevo 1964, 27-145.

B. Čović, Sjeverna Bosna i Karpatski bazen u rano i srednje bronzano doba, *Zbornik ADBH 1*, Sarajevo, 65-70.

B. Čović, Mostarsko područje u prahistorijsko doba. - *Hercegovina 4-5(12-13)*, Mostar 1999, 7-37.

B. Jubani, Aperçu sur civilisation tumulaire de l' Albanie du Nord-Est. - *Iliria 2*, Tirana 1972, 203-215.

P. Korošec, Keramika z licensko ornamentiko (Litzengeramik) na Ljubljanskem barju, *AV 8/1*, Ljubljana, 9-25.

G. Kossack, *Studien zum Symbolgut der Urnenfelder- und Hallstattzeit Mitteleuropa*. - RGF 20, 1954.

N. Majnarić-Pandžić, Prilog problematici licenske keramike u sjevernoj Jugoslaviji. – *Arh. vestnik 27* (1976), Ljubljana 1976, 68-81.

N. Majnarić-Pandžić, O porijeklu srednjobrončanodobne antropomorfne plastike u jugoslavenskom Podunavlju. - *OA 7*, Zagreb 1982, 47-60.

N. Majnarić-Pandžić, Srednje brončano doba u istočnoj Slavoniji. - *Izdanja HAD 9*, Zagreb 1984, 63-90.

N. Majnarić-Pandžić, Prilog poznavanju naselja i naseljenosti Brodskoga Posavlja u kasno brončano doba, *Izdanja HAD 16*, Zagreb 2000, 149-161.

Z. Marić, Prahistorijska i protohistorijska utvrđenja na području Daorsa. - *Posebna izdanja CBI 24/6*, Sarajevo 1975, 103-111.

B. Marijanović, Ravlića pećina (Peć Mlini). - *GZM 35-36*, Sarajevo, 1-97.

Z. Marković, O nekim kronološkim pitanjima eneolitičkih i brončanodobnih kultura južne Dalmacije i njezina zaleđa. - *Izdanja HAD 12*, Zagreb, 79-88.

I. Marović, Rezultati dosadašnjih istraživanja kamenih gomila oko vrela Cetine u god. 1953., 1954., 1958., 1966. i 1968. – *Materijali SADJ 12*, Zadar 1976, 55-73.

I. Marović, Sinjska regija u prahistoriji. - *Izdanja HAD 8*, Zagreb 1984, 27-63.

H. Müller-Karpe, Zur spätbronzezeitlichen Bewaffnung im Mitteleuropa und Griechenland. - *Germania 40*, 1962, 256-284.

H. Müller-Karpe, *Beiträge zur Chronologie der Urnenfelderzeit nördlich und südlich der Alpen*. - RGF 22, Berlin 1959.

N. Tasić, Poznoeneolitski, bronzanodobski i sloj starijeg gvozdenog doba na Gomolavi. – *Rad Vojvodanskih muzeja 14*, Novi Sad, 177-228.

Ć. Truhelka, Jedan odličan nalaz bronzane dobe iz Velikog Mošunja (Lašva). - *GZM 25*, Sarajevo 1913, 325-335.

Z. Vinski, O prehistorijskim zlatnim nalazima u Jugoslaviji. – <i>ARR 1</i> , Zagreb 1959, 207-237. K. Vinski-Gasparini, Fibule u obliku violonskog gudača u Jugoslaviji. - <i>VAMZ 3/8</i> , Zagreb 1974, 1-28.	
Uvjeti:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
Preduvjeti za upis kolegija:	
<ul style="list-style-type: none">• Opažanja:	

NAZIV KOLEGIJA: ŽELJEZNO DOBA NA SJEVERNOM JADRANU			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Doc. dr. Sineva Kukoč		Četvrta
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. Grupe
		Da (F)	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA <p>Obrađuje se histarska kultura u Istri, zatim venetska u sjevernoj Italiji, ali i ona japodska (primarno u Lici) zbog raznolikih kulturnih dodira Japoda i zapadnog svijeta.</p> <p>I HISTARSKA KULTURA</p> <p>Iscrpno se obrazlaže histarski prostor: problem granica, posebno zapadne (Kras – škocjanska nalazišta, Brežac i dr.); Histri u pisanim izvorima općenito; ; tijek i razvoj kulture (različite kronologije i periodizacije); naseobine – «kašteljeri», groblja (planimetrija, grobne cjeline, tragovi rituala), posebno Limska gradina, Nezakcij, Picugi, Pula, Beram, Rovinj; kult mrtvih u cjelini, ukrasni i simbolički sustavi (spirala i meandar i dr.), monumentalna plastika, histarska božanstva u rimskoj interpretaciji, društvena stratifikacija, pitanje «rexa», «ratnički» grobovi; stratifikacija importa, histarska kultura u kontekstu Caput Adrije, (primarno : odnosi s Venetima), Jadrana u cjelini te u dodiru s prialpskim i alpskim svijetom.</p> <p>II VENETSKA KULTURA</p> <p>Sažeto se predočavaju njezini temeljni problemi : postanak, tijek i kronologija, naseobinski uzorci, kult mrtvih, (posebno nekropole Este, Padove), religija u cjelini, venetsko sudjelovanje u kulturnoj dinamici Jadrana ali i prialpsko/alpskog svijeta, uloga Adrije, pojava Kelta ,odnosno, zadnja stoljeća paleovenetske kulture.</p> <p>III JAPODSKA KULTURA</p> <p>Prostor (granice) prema arheološkim i pisanim izvorima (problem Bele Krajine, zatim sjeverne granice); tijek kulture (kronologija, periodizacija); naseobinski uzorci; kult mrtvih (posebno Kampolje, Prozor, Vrebac, Smiljan, tumuli, biritualnost), dolina Une (i ukrašene urne), pravila grobnog rituala i simboli,; simboličke japodske kombinacije (cjeline) općenito; društvena diferencijacija (ratnik, «princeps»); japodska božanstva u rimskoj interpretaciji (Bindus); Japodi između Jadrana (Histri, Liburni), prialpsko/alpskog svijeta i Bosne: razmjena robe i ideja.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Koristi se pristup/model prema kojemu je (arheološka) kultura sustav artefakata/procesa i ideja (simbola, vjerovanja, institucija), koji funkcionira u skladu s drugim kulturnim sustavom i paleookolinom. Predočavanjem temeljnih problema ovih triju kultura , ponuditi pretpostavke/teze njihovog daljnjeg istraživanja.</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE: 6		6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:15		15	
Sati tjedno:	Predavanja	2	
	Seminari	1	
	Vježbe		

	Mentorski rad	1			
Ukupno sati:	Predavanja	30			
	Seminari	15			
	Vježbe				
	Mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT		Terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	Knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Pohađanje nastave (70%) i izrada seminarskog rada					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	Kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>I.</p> <p>BATOVIĆ, Š., Istarska kultura željeznog doba, RFF u Zadru 26(13), 1987.</p> <p>ČAČE, S., Prilozi proučavanju političkog uređenja naroda sjeverozapadnog Iirika, RFF 18, 1979.</p> <p>FISCHER, J., Die vorromische Skulpturen von Nesactium Hamburger Beitrage zur Archäologie, Hamburg 1984.</p> <p>GABROVEC S.- MIHOVILIĆ K., Istarska grupa, PJZ V, 1987.</p> <p>KUKOČ, S., Histarska plastika u u kontekstu umjetnosti japodranskog područja od 7. do 5.st.p.n.e, RFF u Zadru 26(13), 1986-87.</p> <p>LONZA, B., Appunti sui castellieri dell Istria e della provincia di Trieste, Trieste 1977.</p> <p>MIHOVILIĆ K, Nekropola Gradine iznad Limskog kanala, HA 3/2 1972.</p> <p>MIHOVILIĆ, K. ,Nezaklij, nalaz grobnice 1981, MK 6, Pula 1996.</p> <p>MIHOVILIĆ, K., L Istria dal IV al I sec. A.C., Preistoria e protostoria del Alto Adriatico, Antichita Altoadriatiche 37, Udine 1991.</p> <p>MIHOVILIĆ, K. Nesactium, M K 11, Pula 2001.</p> <p>SUIĆ, M., Zapadne granice Ilira u svjetlu historijskih izvora, Odabrani radovi, Zadar 1996.</p> <p>PREISTORIA DEL CAPUT ADRIAIE, katalog izložbe, Trieste 1983.</p> <p>KUČAR, V., Prahistorijska nekropola Beram, IA 120/1, 1979.</p> <p>VITRI, S., Fondo Gombac, Necropoli di Brežec, Monographie di Preistoria I, Trieste 1977.</p> <p>II.</p> <p>CHIECO BIANCHI A.M., I Veneti, Italia omnium terraum alumna, Milano 1988.</p> <p>IL VENETO NELL ANTICHITA, PREISTORIA E PROTOSTORIA II, ETA DEL FERRO, Verona 1984. (radovi E.Bianchin Citton, L. Calzavara Capuis, A.M. Chieco Bianchi, G. Fogolari i.dr.).</p> <p>ESTE ANTICA DALLA PREISTORIA ALL ETA ROMANA, Padova 1999 (radovi L. Bracessi, C.Balista-A.R.Serafini, L.Capuis i dr.).</p> <p>FOGOLARI G.-. SCARFI G. Adria, 1970.</p> <p>III</p> <p>BAKARIĆ, L., Rezultati novih istraživanja u Smiljanu, VAMZ 3/19, 1986.</p> <p>BALEN LETUNIĆ D., Revizijska iskapanja tumula starijeg željeznog doba u Dugoj Gori, Izdanja Had-a 17/ 1996.</p>					

ČAČE, S., Prilozi proučavanju političkog uređenja RFF u Zadru, 18, 1979.
DRECHLER-BIŽIĆ R., Japodska grupa, PJZ V, 1987.
KUKOČ S., Žrtva u japodskom kultu mrtvih.
MARIĆ Z., Japodske nekropole u dolini Une, GZM 23, 1968.
OLUJIĆ B., Japodi, Ratnici na razmeđu istoka i zapada, Katalog izložbe, Zagreb 2004.
RAUNIG B., Japodski kameni sepulkralni i sakralni spomenici, Starinar, N.S. 23, 1974.

Dopunska:

I.

GATTI P.- PETTITI, S. , Apunti di cronologia e aspetti rituali nelle necropoli istriane del bronzo finale e dell'eta del ferro, Archeologia, materiali e problemi 1, Bari 1980.

GLOGOVIĆ, Nalazi geometrijske keramike iz Daunije na području Istre, Histria Archaeologica, 10/1 1979.

ISTI, Protogeometrijska apulska keramika iz Nezakcija, Histria Antiqua 2, 1996.

MIHOVILIĆ K., Histri i Etruščani, MK 5 1988.

II.

BERGONZI G.-BOIARDI A, -PASCUCCI P.- RENZI T. 1981, Corredi funebri e gruppi sociali ad Este S.Lucia, Necropoli e usi funerari nell'eta del ferro, Bari 1981.

FOGOLARI G.-PROSDOCIMI A.L., I Veneti antichi, Lingua e cultura, Padova 1987.

III.

DRECHSLER-BIŽIĆ R., Sahranjivanje na centralnoj japodskoj teritoriji, Naučni skup Beograd, 1979.

ISTI, Nasebinski objekti na nekim gradinama Like, VAMZ 37, 1986.

LO SCHIAVO F., Il gruppo liburnico-japodico, Atti della Accademia naz. Dei Lincei 8/14. (CCCLXVII), 1970.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **OPAŽANJA:**

godina			
NAZIV KOLEGIJA: ISTOČNI JADRAN U ŽELJEZNO DOBA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Doc. dr. Sineva Kukoč		Četvrta
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA	Obvezni	Izborni	Semestar: Sedmi
		Da	
<p>• OPIS KOLEGIJA</p> <p>Obrađuju se svi temeljni problemi liburnske i delmatske kulture, te problemi južnog Jadrana («južnoprimorska» kultura), gdje, međutim, još nije definiran stupanj kulturne (i etničke) homogenosti, odnosno, heterogenosti tijekom I tis.p.K.</p> <p>I. LIBURNSKA KULTURA Liburni u pisanim izvorima; postanak i razvoj kulture ; naseobinski uzorci (posebno stratificirani: Radovin, Nin, Zadar, Nadin, Bribir); kult mrtvih i religijski ostaci u cijelosti, društvena stratifikacija i klimaks kulture; stratifikacija importa; dinamika odnosa s Apeninskim poluotokom (Picenum, Apulija); liburnska kultura u općejadranskom kontekstu tijekom I tis.; Liburni u zadnjim stoljećima I tis. pr.K. (kulturne posebnosti,; nalazi tipa Baška, Jagodnja, Nadin-groblje i dr.).</p> <p>II. DELMATSKA KULTURA Prostor i stanovništvo delmatske kulture prema arheološkim i pisanim izvorima; kronologija i periodizacija (različiti pristupi); naselja (posebno na Duvanjskom, Glamočkom, Livanjskom, Sinjskom polju); problemi pokopa – ravna groblja i tumuli, kult mrtvih u cjelini, druga mjesta kulta (Gorica, Mandina Greda); društvo: (ratnik, «princeps»); srednjodalmatinski prostor i zaleđe (Glasinac i dr.; ,delmatska k. u jadranskom kulturnom kontekstu (razmjena dobara, ideja, novac, import, posebno -istočnogrički" i dr.); interakcija s grčkim svijetom, primarno kolonijalnim: Issa, Pharos, Tragurion).</p> <p>III. JUŽNI JADRAN Prostor od Neretva do Albanije s hercegovačkim zaleđem u grčko-rimskim izvorima; preliminarne (različite) teze o njegovoj kulturnoj (i etničkoj) strukturi: homogenosti, odnosno heterogenosti; (različite) skicozne kronologije i periodizacije; stanje glavnih arheoloških izvora: naselja (gradine: Prenj/Stolac, Hrgud/Trebinje, Grad, Nakovana/ Pelješac, te Ošanići, Ulcinj, Risan, Medun) i groblja (tumuli, na ravnome: Ljubomir/Trebinje, nekropola iz Budve i Gostilja, Ston, Cavtat, Kačanj/Bileća i dr.); južnojadranski svijet i balkanska unutrašnjost (Glasinac) osobito u prvim stoljećima željeznog doba; odnos s Liburnima, Delmatima i Jadranom u cjelini; važnost grčkog civilizacijskog kruga tijekom I. tisućljeća, posebno u helenizmu; položaj južnojadranske regije u jadranskoj kulturnoj dinamici (import, domaći artefakti: naoružanje, nakit); tragovi društvene stratifikacije (ratnički grobovi); tragovi religije: mitovi, rituali, kultovi (Nakovana/Pelješac).</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Predočiti temeljne probleme svih kultura istočnog Jadrana tijekom I tis. p.K. i ponuditi metodologiju njihova daljnog istraživanja. Za južni Jadran također pokušati definirati kriterije za kulturnu (i etničku) valorizaciju : postaviti teze za daljnju arheološku obradu (studijsku, terensku).</p>			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE: 6	6 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:	15		

Sati tjedno:	Predavanja	2			
	Seminari	1			
	Vježbe				
	mentorski rad	1			
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Pohađanje nastave (70%) i izrada seminarskog rada					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	Seminarski rad Da	Mentorski rad Da	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>I LIBURNSKA KULTURA</p> <p>BATOVIĆ, Š., Liburnska grupa, PJZ V, 1987 ISTI, Nin u prapovijesti, Zadar, 1979 ISTI, Istraživanje ilirskog naselja u Radovinu, Diadora 4/1969 ISTI, Ostava iz Jagodnje Gornje u okviru zadnje faze liburnske kulture, Diadora 7/1974 ISTI, Istraživanje prapovijesti Bribira, Diadora 9/1980 ISTI, La relazioni tra la Daunia e la sponda orientale dell Adriatico nell eta del ferro, Civiltà preistoriche e protostoriche della Daunia, Atti del Colloq, internazionale, Foggia 1973, Firenze 1975 ISTI, Le relazioni culturali tra le sponde adriatiche nell eta del ferro, Jadranska obala u protopovijesti, Dubrovnik 1972, Zagreb 1976 ISTI, Problemes de l age du fer dans la region balkano-adriatique, L Adriatico tra Mediterraneo e penisola balcanica nell antichità, Atti Con. di Studi del Sud-Est europeo, Taranto 1983 BRUSIĆ, Z., Helenistička reljefna keramika u Liburniji, Diadora 10/1988 ISTI, Hellenistic and Roman Pottery in Liburnia, BAR Int.S. 817 Oxford 1999 CHAPMAN, J. – SHIEL, R. – BATOVIĆ, Š., The Changing Face of Dalmatia, London, 1996 ČAČE S. Liburnske zajednice, Dometi 15/12., ISTI, Rim, Liburnijsa i istočni Jadran u 2.st.p.n.e., Diadora 13/ 1991, Zadar GLOGOVIĆ, D., Prilozi poznavanju željeznog doba na sjevernom Jadranu, Monografije I, Zagreb 1989 KOZLIČIĆ, M., Geografija istočnog Jadrana u starom vijeku, Split 1990 SUIĆ, M., Istočna jadranska obala u Pseudo-Skilakovu Periplu, Odabrani radovi, Zadar 1996</p> <p>II DELMATSKA KULTURA</p> <p>BATOVIĆ, Š., Dalmatska kultura željeznog doba, R FF 25(12) 1986 BENAC, A., Utvrđena ilirska naselja I, Djela ANUBiH, 0, CBI 4, 1984</p>					

ČAČE, S., Prilozi proučavanju političkog uređenja naroda sjeverozilirika, RFF u Zadru 18 1979
ČOVIĆ, B., Srednjodalmatinska grupa, PJZ V 1987
ISTI, Importation of Bronze Vessels in the Western Balkans (7 th to 5 th C.), L Adriatico tra Mediterraneo e penisola. Balcanica nell antichità, Taranto 1983
GAFFNEY V- KIRIGIN B.- PETRIĆ M –VUJNOVIĆ N., Arheološka baština otoka Hvara, Hrvatska, Projekt Jadranski otoci, sv. 1, BAR Inter. S. 660, London 1997
KIRIGIN B., Zapažanja o helenističkoj nekropoli Isse, Materijali 20 (Sahranjivanje pokojnika sa aspekta ekonomskog i društvenog kretanja u praistoriji i antici), Beograd 1985
ISTI, The Greeks in Central Dalmatia, Greek Colonists and Native Populations, Proceedings of the First Australian Cong. Classic Archaeology in honour of A.D. Trendall, Canberra-Oxford 1990
MAROVIĆ, I., Željeznodobni grobovi u Žaganj docu (Brač), VAHD 65-66, 1961/62, 1971
MAROVIĆ I- NIKOLANCI M, Četiri groba iz nekropole u Vičoj Luci, (Brač), VAHD 70-71 (1968-1969), 1971
NIKOLANCI M, Arhajski import u Dalmaciji, VAHD, 68/1966, 1973
RENDIĆ-MIOČEVIĆ D., Iliri i antički svijet (Les Illyriens et le monde antique), Split 1989
STANČIĆ Z- VUJNOVIĆ N.- KIRIGIN B.- ČAČE S.- PODOBNIKAR T.- BURMAZ J., The Archaeological Heritage of the Island of Brač, Croatia, BAR Intern. S. 803, 1999
ZANINOVIĆ, M., Ilirsko pleme Delmati, Godišnjak CBI 4/2 1966 i 5/3 1967

III JUŽNI JADRAN

BATOVIĆ, Š., Pregled željeznog doba na istočnoj jadranskoj obali, VAHD 58, (1966)/1973
ISTI, Osvrt na područje Dubrovnika u prapovijesti, Izdanja HAD-a, sv. 12, Zagreb 1988
ISTI, Konavle u Prapovijesti, Konavoski zbornik, 2, 1988
MARIJAN, B., Željezno doba na južnojadranskom području (Istočna Hercegovina, južna Dalmacija), VAHD 93/ 2000
SUIĆ, M., Illyri proprie dicti, Odabrani radovi iz stare povijesti Hrvatske, Zadar 1996
MAROVIĆ, I., L, Elmo greco-illirico, Jadranska obala u protohistoriji, Dubrovnik 1972, Zagreb 1976
KATIČIĆ, R., Enheleji, Illyricum mytologicum, Zagreb 1995

Dopunska:

I.

BATOVIĆ Š. Caracteristique des agglomeration fortifiees dans la region des Liburniens, GCBI 15/13 1977
ISTI, Prapovijesni ostaci na zadarskom otočju, Zbornik «Zadarsko otočje», Zadar 1974
DE JULIIS E., L Origine delle genti Iapigie e la civiltà dei Dauni, Italia omnium terrarum allumna, Milano 1989
LANDOLFI, I Piceni, Italia omnium terrarum alumna, Milano 1989
LOLLINI D., La civiltà picena, PCIA 5, Roma 1976
SUIĆ, M., Granice Liburnije kroz stoljeća, Odabrani radovi, Zadar 1996

II.

ČOVIĆ B., Grobnica željeznog doba iz Crvenice kod Duvna VAHD 63/64 1969
ISTI, Nalaz praistorijskog nakita iz Otoka (Vitina), GZM 26/ 1971
ISTI, Vodeći arheološki tipovi kasnog bronzanog doba na području Dalmata, GCBI 8/6 1970
LISIČAR P., Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu, Skopje 1951
MIRNIK, Opticaj novca uzduž jadranske obale kroz stoljeća, Dometi 15/2 Rijeka 1982
NIKOLANCI M, Maloazijski import u istočnom Jadranu, Jadranska obala u protohistoriji, Dubrovnik 1972, 1976
ZANINOVIĆ, M., Heraclea Pharia, VAMZ, 24-25, 1991-1992
SUIĆ, M., Korkyra he Melaina Odabrani radovi, Zadar, 1996

III.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., Zlatni nakit iz helenističko-ilirske nekropole u Budvi, OA IV, 1959
BASLER, Đ., Nekropola na Velim Ledinama u Gostilju, GZM N. S. 24, 1969
GARAŠANIN, D. – GARAŠANIN, M., Praistorija Crne Gore, 1967
PAPAZOGLU F., Poreklo i razvoj ilirske države GCBI V(3), 1967.
ATANACKOVIĆ- SALČIĆ, V., Prethodni izvještaj sa istraživanja praistorijskih tumula u Ljubomiru, Tribunia 3, 1977
FABER A., Epidaurum, Cavtat, Arheološki pregled 24, 1985
MARIĆ, Z., Daorsi, Ime, teritorija i etnička pripadnost plemena Daorsi, Godišnjak CBI 10/8, 1973

ISTI, 1977 Arheološka istraživanja ilirskog grada Daorsa na Gradini u Ošanićima kod Stoca, GZM, 30-31, 1977
ISTI, Helenistički utjecaji na ilirsko pleme Daorse, Godišnjak CBI, 31/29, Sarajevo 2000

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **OPAŽANJA:**

NAZIV KOLEGIJA: KERAMIČKI IMPORT NA JADRANU U ANTICI					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za prapovijesnu arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	prof.dr.sc.Zdenko Brusić			Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Sedmi
		Da			
OPIS KOLEGIJA: Obraditi autohtonu keramičku proizvodnju na istočnoj obali Jadrana u predantičkom vremenu. Naznačiti prve keramičke importe, oblasti odakle je keramika stizala, njen oblik kao i obim tog importa. Grčka kolonizacija i promjene koje su se događale u vezi keramičkog importa te pojava novih keramičkih radionica na Jadranu. Helenistička keramička proizvodnja na prostoru istočnog Sredozemlja i import te keramike na istočnu obalu Jadrana. Helenističke keramičke radionice na istočnoj obali Jadrana i distribucija keramike iz ovih radionica. Promjena u importu keramike nakon učvršćenja rimske vlasti, vrste keramičkog importa, radionički centri iz kojih je taj import dolazio, način distribucije keramike, oblici, vrste i etničke skupine koje su je nabavljale. Novi radionički centri i promjene u produkciji, oblicima i importu keramike koje su se događale u vremenu od kasne antike do ranog srednjeg vijeka.					
CILJEVI KOLEGIJA: Obraditi keramičku produkciju autohtonog stanovništva istočne obale Jadrana u vremenu prije grčke kolonizacije. Nadalje pratiti rani keramički import na ovo područje kao i početke keramičke proizvodnje tijekom grčke kolonizacije. Pratiti keramički import, oblasti i radionočke centre odakle je on stizao, keramičke oblike, način transporta i korisnike te keramike tijekom rimske dominacije i kasnije do ranog srednjeg vijeka.					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	2			
	seminari	1			
	mježbe				
	mentorski rad	1			
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					

Udžbenici Da	bilješke .pp Da	Članci Da	Knjige Da	Internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obaveza, polaganje ispita					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA: Obvezna: ATLANTE , Atlante delle forme ceramiche, I I II, Ceramica fine romana nel bacino del Mediterraneo, Rim 1985. J.W.HAYES , Late Roman Pottery, London 1972. Z. BRUSIĆ , Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia, BAR International Series 817, Oxford 1999. Više autora : Conspectus formarum Terrae Sigillate italico modo confecte, Mater. RGK, 10. Bonn 1990. A.OXE- H.COMFORT , Corpus Vasorum Arettinorum, A Catalogue of the Signatures, Shapes and Cronology of Italian Sigillata, Bonn 1968. S.I.ROTHOFF , Hellenistic pottery, Athenian and imported moldmade bowls, The Athenian Agora 22, Princeton 1982. G.R.EDWARDS , Corinth, Corinthian Hellenistic Pottery, vol. VII/3, Princeton 1975. A. HOCHULI-GYSEL , Klainasiatische glasierte Reliefkeramik, Acta Bernesia 7, Bern 1977- Z. BRUSIĆ , Byzantine Amphorae (9th to 12th century) from eastern Adriatic underwater sites, Archaeologia Jugoslavica 17, Beograd 1976, 37-49. Z. BRUSIĆ , The Importation of Greek and Roman Relief Pottery into the Territory of Southern Liburnia, Rei Cretariae Romanae Fautorum, Acta 17-18, Augusta 1977, 85-95. Z. BRUSIĆ , Helenistička reljefna keramika u Liburniji, DIADORA 10, Zadar 1988, 19-61. Z. BRUSIĆ , Reljefna sjevernoitalska terra sigillata iz Liburnije, DIADORA 11, Zadar 1989, 93-158. Z. BRUSIĆ , Italska terra sigillata iz Liburnije, DIADORA 12, Zadar 1990. 79-105. Dopunska: R.MAKJANIĆ , Reljefne šalice tipa «Sarius» iz Osora, Vjesnik arh. muzeja u Zagrebu 3/14, Zagreb 1981,50-55. Z. BRUSIĆ , Knidska reljefna keramika na jadranskim nalazištima, Opuscula archaeologica 23-24, 2000, 83-93. Z. BRUSIĆ , Vinske amfore i posude za posluživanje vina s hrvatske obale Jadrana, ANNALES 22, Koper 2000. 531 – 542. Z. BRUSIĆ , Vrste importa helenističke i rimske keramike u Liburniju, Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije, Rijeka 1993, 81-90. N. CAMBI , Spanish amphorae found near Split, Arheološki vestnik 26, Ljubljana 1976, 115-124. B. ILAKOVAC , Keramika iz antičkog broda potonulog kod Paklenih otoka, Diadora 4, Zadar 1968, 183-200. Ž. RAPANIĆ , Antički brod s teretom keramike kod Vignja, Zbornik otoka Korčule 2, Zagreb 1972, 29-90. Z. BRUSIĆ , Late antique and Byzantine underwater finds along the eastern coast of the Adriatic, Balcanoslavica 5, Beograd 1976, 31-39. Razne periodike a posebno: -Rei Cretariae Romanae Fautorum, Acta -I problemi della ceramica romana di Ravenna, della Valle padana e dell'alto Adriatico, Atti del convegno internazionale.					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: GOSPODARSTVO RIMSKE HISTRIJE I PROVINCIJE DALMACIJE			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	Doc. dr. Željko Miletić	Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		Semestar: Sedmi
STATUS KOLEGIJA:		Izborni specijalistički	
<p>OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Predmet se odnosi na prostor rimske Histrije i provincije Dalmacije i susjednih krajeva. Proučavaju se literarni izvori i arheološka građa. Poljodjelstvo i stočarstvo, lov i ribolov. Limitacija agera. Poboljšanje poljoprivrede kao posljedica uklapanja autohtonih krajeva u ekonomsku cjelinu Imperija. Stvaranje i organizacija posjeda. Ruralna arhitektura – gospodarski objekti i instalacije za preradu i proizvodnju (mlinovi, tijeskovi, keramičke peći...). Tehnologija proizvodnje ulja i vina. Uzgoj žitarica, transport, opskrba vojske, skladišta (horrea). Stočarstvo. Ribnjaci i solane. Vodovodi i postrojenja za vodu. Posjedi, veleposjedi.</p> <p>Zanatska proizvodnja. Umjetničke radionice, skulptura, mozaici. Keramika (terra sigillata, uljanice, amfore, dolia, tegule) staklo, metal (kipići, medicinski instrumenti, nakit kamen.</p> <p>Promet i trgovina kopnom i morem. Ostaci cesta, tehnika gradnje, mljokazi, putne postaje, trgovačka središta, carine, beneficijariji. Značenje cestovne mreže za ekonomski i društveni razvoj provincija. Osobine i značenje pomorskog prometa duž istočne obale Jadrana za razvoj provincije Dalmacije i sjeverne Italije. Luke s instalacijama (Akvilleja, Jader, Enona, Salona). Nalazi brodoloma u akvatoriju. Trgovačke veze s Italijom, istočnim i zapadnim provincijama. Osobine importa. Robno novčano gospodarstvo.</p> <p>Rudarstvo i prerada metala. Organizacija iliričkog rudarstva, upravitelji i zakupnici (procuratores, curatores, coloni). Rudišta (Norik, panonsko-dalmatinski reviri, Mezija). <i>Aurariae, argentariae, ferrariae, plumbariae</i>. Metalurgija. Rudarska naselja: osobine materijalne i duhovne kulture, utjecaj rudarstva na razvoj saobraćaja, trgovine i obrta.</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Cilj je kolegija studentima predočiti gospodarsku sliku rimske Histrije, provincije Dalmacije i susjednih krajeva u razdoblju od 1. st. pr. Kr. do 5. st. n. e. Kroz analizu povijesnih izvora, osobito epigrafičko-arheološke građe opisat će se proces uvođenja robno novčanog gospodarstva, globalne trgovine, modernih poljoprivrednih i rudarskih tehnika, kao i suvremene rimske zanatske proizvodnje u indigene zajednice; njihovo prihvaćanje tih stečevina; ekonomske promjene u rimskom svijetu prema kraju antike. Isto tako cilj je naučiti studente, preko vizualnih projekcija i terenskih uvida, korištenjem tipološko-komparativnih, analitičko - sintetskih i drugih metoda, samostalno prepoznavati i odrediti namjenu spomenicima kulture i arheološkoj sitnoj materijalnoj građi, uvesti ih u znanstveno-istraživačke postupke, čime se osposobljavaju za buduće muzealske i srodne djelatnosti. Vještine koje trebaju svladati su primjena istraživačkih metoda, analitičko-sintetički pristup problemima i suverena upotreba kritičkog aparata u pisanju tekstova seminarских radnji.</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad	1	
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	

	vježbe				
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja	seminari	individualni projekti	WebCT		terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
	usmeni ispit			teza	
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>I. BOJANOVSKI, Mogorjelo – rimsko Turre, <i>GZM</i> 24, 1969, 137-163.</p> <p>I. BOJANOVSKI, <i>Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji</i>, Sarajevo 1974.</p> <p>Z. BRUSIĆ, Istraživanje antičke luke kod Nina, <i>Diadora</i> 4, 1968, 203-209.</p> <p>N. CAMBI, I porti della Dalmazia, <i>Strutture portuali e rotte marittime nell' Adriatico di età Romana [=Antichità Altoadriatiche</i> 46], Trieste – Roma 2001, 137-160.</p> <p>N. CAMBI, <i>Antika</i>, Zagreb 2002.</p> <p>I. ČREMOŠNIK, Rimski vila u Višićima, <i>GZM</i> 20, 147-260.</p> <p>A. DÓBO, <i>Publicum Portorium Illyrici</i>, Dissertationes Pannonicae, 2, Budapest 1940.</p> <p>S. DUŠANIĆ, Aspects of Roman Mining in Noricum, Pannonia, Dalmatia and Moesia Superior, <i>ANRW</i> II. 6, Berlin – New York 1977, 52-94.</p> <p>I. FADIĆ, <i>Antičko staklo u Liburniji</i>, [disertacija], Zadar 2001.</p> <p>S. FRANZOT, <i>Aquileia e altri porti romani</i>, Monfalcone 1999.</p> <p>B. ILAKOVAC, <i>Rimski akvedukti na području sjeverne Dalmacije</i>, Zagreb 1982.</p> <p>B. ILAKOVAC, Rekonstrukcija rimskog tijeska za masline u Mulinama na otoku Ugljanu, <i>Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru</i> 40, 1998, 1-26.</p> <p>R. MATIJAŠIĆ, <i>Gospodarstvo antičke Istre: arheološki ostaci kao izvori za poznavanje društveno-gospodarskih odnosa u Istri u antici (I. st. pr. Kr. – III. st. posl. Kr.)</i>, Pula 1998.</p> <p><i>Materijali, tehnike i strukture predantičkog i antičkog graditeljstva na istočnom jadranskom prostoru</i>, [ed. M SUIĆ – M. ZANINOVIĆ], Zagreb 1980.</p> <p>P. ØRSTED, <i>Roman Imperial Economy and Romanisation. A study in Roman imperial administration and the public lease system in the Danubian provinces from the first to the third century A. D.</i>, Copenhagen 1985.</p> <p>M. ORLIĆ, <i>Antički brodolom kod Ilovika</i>, Zagreb 1986.</p> <p>M. SUIĆ, Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali, <i>Zbornik Instituta za historijske nauke u Zadru</i> 1, 1-36.</p> <p>A. ŠKEGRO, <i>Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb 1999.</p> <p>D. VRŠALOVIĆ, <i>Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana. Prilog poznavanju trgovačkih plovni putova i privrednih prilika na Jadranu u antici</i>, [disertacija], Zagreb 1979.</p> <p>J. J. WILKES, Boundary Stones in Roman Dalmatia, <i>AV</i> 25, 1974, 258-274.</p> <p>M. ZANINOVIĆ, The Economy of Roman Dalmatia, <i>ANRW</i> II.6, Berlin – New York 1977, 767-801.</p> <p>M. ZANINOVIĆ, Greek Land Division at Pharos, <i>AI</i> 20-21, 1980-81, 91-95.</p> <p>Preporuča se pročitati:</p> <p>Đ. BASLER Rimski metalurški pogon i naselje u dolini Japre, <i>GZM</i> 30/31, 1977, 121-171.</p> <p>I. BOJANOVSKI, Antičko rudarstvo u unutrašnjosti provincije Dalmacije u svjetlu epigrafskih i numizmatičkih izvora, <i>ARR</i> 9, 89-120.</p>					

- Z. BRUSIĆ, *Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia*, BAR, 817, Oxford, 1999.
- N. CAMBI, Marginalije uz *Edictum Diocletiani et collegarum de pretiis rerum venalium*(35, 1-107), *RFFZd* 39(26), Zadar 2001.
- M. JURIŠIĆ, Antički ribnjak u uvali Verige na Brijunima, *Arheološka istraživanja u Istri* [=Izdanja HAD-a 18], Zagreb 1997, 163-168.
- B. KIRIGIN, Grčko italske amfore na Jadranu, *Arheološki vestnik* 46, 1994, 15-24.
- Longae Saloniae*, Split 2002. [Napomena: članci o sitnoj materijalnoj kulturi autora: BULJEVIĆ, ČARGO, IVČEVIĆ, KLIŠKIĆ, MARDEŠIĆ, NARDELLI]
- R. KOŠČEVIĆ, Antička bronca iz Siska, Zagreb 1991.
- R. MATIJAŠIĆ, *Brodarstvo i pomorstvo Istre u antici*, (katalog izložbe), Pula 1986.
- E. PAŠALIĆ, *Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 1960.
- M. SANADER, Vilicus – prilog istraživanju upravljanja rimskim imanjima, *Opuscula archaeologica* 19, 1995, 97-111.
- M. SUIĆ, Arheološka istraživanja u Mulinama na otoku Ugljanu, *Ljetopis JAZU* 64, 1960, 230-249.
- B. VIKIĆ-BELANČIĆ, Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu, I - *VAMZg* 5, 1971, 97-102; II - *VAMZg* 9, 1971, 49-160.

Korisno je konsultirati iduće edicije:

ANRW (Aufstieg und Niedergang der römischen Welt), Berlin – New York, od 1972 nadalje.

CIL (Corpus Inscriptionum Latinarum), Leipzig – Berlin, od 1893 nadalje.

The Oxford Classical Dictionary [ed. M. CARY et alii], Oxford 1950.

RE (Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft [ed. PAULLY - WISSOWA – KROLL – MITTELHAUS – ZIEGLER i dr.]), Stuttgart, od 1893. nadalje.

UVJETI:

Registracija za ispit:

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **OPAŽANJA:**

Nastava će se u najmanjoj mjeri izvoditi putem preglednih izlaganja, pretežito egzemplarno i problemski, da bi se stekao uvid u znanstveno-istraživačke postupke kojima se došlo do određenih spoznaja. U interakciji sa studentima, u velikoj mjeri prakticirat će se terenska demonstracija i rad na epigrafičkim izvorima i arheološkoj građi. Studenti iz ovog predmeta mogu izabrati temu za pisanu specijalističku seminarsku radnju u 9. semestru. Mentorski rad usmjeren je na metodološku pripremu za pisanje radnje. Predavanja i seminari odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama i na terenu (na arheološkim lokalitetima). Od didaktičkih pomagala koristi se episkop, grafoskop, dijaprojektor, video, DVD, kompjuter i LCD projektor. Ispit je usmeni.

NAZIV KOLEGIJA: KLASIČNA UMJETNOST ISTOČNOG JADRANA I			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Doc. dr. Dražen Maršić		Četvrta
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Semestar: Sedmi
		Da	
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Kolegij Klasična umjetnost istočnog Jadrana izborni je i specijalistički kolegij koji obrađuje rimsku skulpturu, portret i nošnju na istočnom Jadranu. Portret je zacijelo jedan od najzanimljivijih fenomena antičke civilizacije i u posljednjih je nekoliko desetljeća gurnut u središte zanimanja najutjecajnijih arheoloških škola u Europi. Njegovo značenje nadilazi područje povijesti antičke umjetnosti ili klasične arheologije i ulazi u ono što nazivamo kulturna povijest. U uvodnom dijelu kolegija razmatraju se počeci individualnog ili fizionomijskog portreta unutar helenističke umjetnosti, njegova recepcija na tlu antičke Italije, kao i mjesto u umjetnosti kasne republike. Zatim se obrađuju sljedeće tematske cjeline: fenomen rađanja carskog portreta, nizanje kopija prema prototipovima (portretni tipovi) i uloga novca u tom procesu, metoda istraživanja frizure (položaj, raspored i nizanje ili "brojanje pramenova"), postanak i najvažniji primjeri carskih statuarnih grupa, metodološka uporišta za grupiranje portreta careva i njihovih rođaka ili tipologiju (modni i fizionomijski kriteriji), sastavljanje i razgraničavanje portretnih tipova (liste replika), rekonstrukcija nacrtu prototipova i njihova interpretacija, običaj <i>damnatio memoriae</i>. Posljednje poglavlje kolegija bavi se recepcijom carske ikonografije među svim društvenim slojevima i etničkim grupacijama (fenomen <i>zeitgesicht</i>) kroz primjere u privatnoj statuarnoj portretistici i nadrobnoj plastici. Posebno se obrađuje muška i ženska građanska i negrađanska odjeća i svi njihovi pojavni oblici (načini drapiranja).</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Razvijanje specijaliziranog znanja o rimskoj oficijelnoj skulpturi, razvoju portreta i nošnji na istočnm Jadranu i ovladavanje metodologijom samostalnoga znanstvenog rada na tom području.</p>			
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS	
TJEDANA PO SEMESTRU:		15	
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad	1	
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	
	vježbe		
	mentorski rad	15	

Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	Mentorski rad Da	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Redovno pohađanje nastave (najmanje 70%)			Izrada i pozitivna ocjena seminarskog rada		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>Antički portret u Jugoslaviji, Beograd 1987. (katalog izložbe). N. CAMBI – M. KOLEGA, <i>Antički portret u Dalmaciji i Istri</i>, Zadar 1990. (katalog izložbe). N. CAMBI, Jedan antički portret iz Arheološkog muzeja u Zadru i recepcija stila rimskog republikanskog portreta na istočnoj obali Jadrana, <i>Diadora</i>, 13, 1991, 103-138. N. CAMBI, Kasnoantička ženska glava iz Konjica i fenomen fizionomijskih karakteristika kao izraza određenog vremena, <i>RFFZd</i>, 33(21)/1993-94, 83-92. N. CAMBI, <i>Imago animi. Antički portret u Hrvatskoj, Split 2000.</i> N. CAMBI, <i>Antika. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj II, Zagreb 2002.</i> M. KOLEGA, Rimska portretna plastika iz zbirke Danieli u Arheološkom muzeju u Zadru, <i>Diadora</i>, 11, 1989, 159-222. M. KOLEGA, Damnatio memoriae u rimskoj portretnoj umjetnosti: Domicijan/Nerva u Ninu, <i>Diadora</i>, 14, 1992, 59-75. M. KOLEGA, Carski kipovi julijejsko-klaudijevske dinastije u Enoni, <i>Histria Antiqua</i>, 4, 1998, 85-91. R. MATIJAŠIĆ, Izbor rimske portretne plastike iz zbirke Arheološkog muzeja Istre u Puli, <i>Histria archaeologica</i>, 11-12/1980-1981, 17-25. R. MATIJAŠIĆ, Novi primjeri antičke portretne plastike iz Pule i okolice, <i>Umjetnost na sitočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije</i>, Rijeka 1993, 47-52. R. MATIJAŠIĆ, I ritratti romani in Istria, <i>AAAd</i>, 44, 1998, 33-56. I. ČREMOŠNIK, Nošnja na rimskim spomenicima u Bosni i Hercegovini, <i>GZM</i>, n. s. 18, 1963, 103-125.</p> <p>S. SCHÖNAUER, Odjeća, obuća i nakit u antičkoj Dalmaciji na spomenicima iz Arheološkog muzeja u Splitu, <i>VAHD</i>, 93, 223-515.</p> <p>L. BONFANTE WARREN, Roman Costumes - A Glossary and Some Etruscan Derivations, <i>ANRW</i>, I/4, 1973, 584-614. <i>The World of Roman Costume</i>, Madison - Wisconsin 2001. (2. ed.)</p> <p>Dopunska:</p> <p>W. FUCHS, <i>Griechische Sculptur</i>, München 1983 (3. izd.). R. R. R. SMITH, <i>Hellenistic Sculpture</i>, London 1995. D. E. E. KKEINER, <i>Roman Sculpture</i>, New Haven – London 1992. N. CAMBI, Dvije antičke glave iz Epidaura, <i>Zbornik Narodnog muzeja u Beogradu</i>, 8, 1975, 153-162. N. CAMBI, Two Heads of Tetrarchic Period from Diocletian's Palace at Split, <i>Archaeologia Jugoslavica</i>, 17, 1976, 23-28. N. CAMBI, Tri carska portreta iz Osora, <i>Izdanja HAD-a</i>, 7, Split 1982, 85-98. N. CAMBI, Zwei Vespasians-Porträts aus Dalmatien, <i>Boreas</i>, 7, 1984, 82-88 N. CAMBI, Un contributo alla ritrattistica dell'imperatrice Plautilla, <i>Ritratto ufficiale e ritratto privato</i>, Roma</p>					

- 1988, 221-227.
- N. CAMBI, Dva ranocarska dječaka portreta iz Salone, *ARR*, 11, 1988, 115-132.
- N. CAMBI, Dvije antičke glave iz Plomina, *Histria archaeologica*, 20-21, 1989-1990, Pula 1995, 91-104.
- N. CAMBI, Novi portret cara Trajana s otoka Cresa, *ARR*, 12, 1996, 71-81.
- N. CAMBI, Svetište (Augusteum) u Oneu (Oneum), *RFFZd*, 35(22)/1995-96, 1997, 71-81.
- N. CAMBI, Odjeci Skopasa i Lizipa na skulpturama Herakla iz Dalmacije, *RFFZd*, 23(10)/
- M. ABRAMIĆ, Antiken kopien griechischer Skulpturen in Dalmatien, Beiträge zur alteren europäischen Kulturgeschichte, I, *Festschrift für Rudolf Egger*, Klagenfurt 1952, 303-326.
- N. CAMBI, Atička skulptura u Arheološkoj zbirci Franjevačkog samostana u Sinju, *Kačić*, 17, 1985, 415-433.
- M. BERGMANN – P. ZANKER, Damnatio memoriae unbearbeitete Nero und Domitianportrats. Zur Ikonographie der flavisschen Kaiser und des Nerva, *JDI*, 96, 1981, 317-412.
- P. ZANKER, Herrscherbild und Zeitgesicht, *Römisches Porträt – Wege zur Erforschung eines gesellschaftlichen Phänomens*, Wissenschaft. Zeitschrift der Humboldt-Universität zu Berlin, 2-3, 1982, 307-312.
- M. WEGNER, Datierung römischer Haartrachten, *AA*, 53, 1938, 275-327.
- M. WEGNER, *Die Herrscherbildnisse in antoninischer Zeit*, Das römische Herrscherbild, II/4, Berlin 1939.
- K. WESSEL, Römische Frauenfrisuren von der Severischen bis zur Konstantinischen zeit, *AA*, 61-62/1946-47, 62-76.
- M. WEGNER, *Hadrian. Plotina, Marciana, Matidia, Sabina*, Das römische Herrscherbild, II/3, Berlin 1956.
- H. B. WIGGERS – M. WEGNER, *Caracalla, Geta, Plautilla. Macrinus bis Balbinus*, Das römische Herrscherbild, III/1, Berlin 1971.
- M. WEGNER – J. BRACKER – W. REAL, *Gordianus III bis Carinus*, Das römische Herrscherbild, III/3, Berlin 1979.
- K. STEMMER, *Untersuchungen zur Typologie, Chronologie und Ikonographie der Panzerstatuen*, Berlin 1978.
- D. BOSCHUNG, Die Bildnistypen der iulisch-claudischen Kaiserfamilie: ein kritischer Forschungsbericht, *Journal of Roman Archaeology*, 6, 1993, 39-79.
- D. BOSCHUNG, Die Bildnisse des Traian, Traian in Germanien, Traian im Reich, Bericht des dritten Saalburgkolloquiums, *Saalburg-Schriften* 5 (ed. E. Schallmayer), 1999, 137-144.
- D. BOSCHUNG, *Gens Augusta. Untersuchungen zu Aufstellung, Wirkung und Bedeutung der Statuengruppen des julisch-claudisch Kaiserhauses* (Monumenta artis Romanae, 32), Mainz am Rhein 2002.
- M. BORDA, 1972 - La scultura di eta romana ad Aquileia, *AAA*, I/1, 1972, 59-89.
- H. BORN – K. STEMMER, *Damnatio memoriae. Das Berliner Nero-Porträt*, Band V, Sammlung Axel Guttman, 1996.
- G. DALTRUP - U. HAUSMANN - M. WEGNER, *Die Flavier. Vespasian, Titus, Domitian, Nerva, Iulia Titi, Domitilla, Domitia*, Das römische Herrscherbild II/1, Berlin 1966.
- K. FITTSCHEN – P. ZANKER, *Katalog der römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen kommunalen Sammlungen der Stadt Rom*, Band III, Kaiserinnen- und Prinzessinnenbildnisse, Mainz am Rhein 1983.
- K. FITTSCHEN – P. ZANKER, *Katalog der römischen Porträts in den Capitolinischen Museen und den anderen kommunalen Sammlungen der Stadt Rom*, Band I, Kaiser- und Prinzenbildnisse, Mainz am Rhein 1985.
- S. WOOD, *Roman Portrait Sculpture 217-260 A.D. The Transformation of an Artistic Tradition*, Leiden 1986.
- K. FITTSCHEN, *Die Bildnistypen der Faustina minor und die Fecunditas Augustae*, Göttingen 1982.
- M. BIEBER, Roman palliati. Roman Men in Greek Himation, *Proceedings of American Philosophical Society*, 103, 1959, 374-447.
- H. R. GOETTE, *Studien zu römischen Togadarstellungen*, Mainz am Rhein 1990.
- F. KOLB, Römische Mäntel - paenula, lacerna, μανδύη, *RM*, 80/1, 1973, 69-162.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **OPAŽANJA:**

NAZIV KOLEGIJA: ANTIČKA NUMIZMATIKA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju /katedra za antičku arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	doc. dr. Miroslav Glavičić			Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Sedmi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Antička numizmatika (definicija, vremensko i prostorno određenje predmeta, srodne znanosti, pojava novca, kovanje). Povijest numizmatičkog istraživanja, zadaci i rad numizmatičara. Numizmatička nomenklatura. Grčki novac (grčki novčani sustavi, nominale, prikazi, novac grčkih gradova-država na prostoru klasične Grčke, na Siciliji i u Velikoj Grčkoj, novac helenističkih monarhija, grčki imperijalni novac). Novac grčkih kolonija na istočnoj obali Jadrana. "Ilirska" numizmatika. Keltski novac. Rimski republikanski novac (početci kovanja, nominale, prikazi). Rimski carskodobni novac (nominale, prikazi, kovnice u Carstvu, kovnica <i>Siscia</i>). Bizantski novac. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Cilj je kolegija da studenti dobiju osnovne informacije o numizmatici kao pomoćnoj povijesnoj disciplini, upoznaju se s numizmatičkom nomenklaturom i uoče osobitosti kovanja i izgleda novca u različitim razdobljima antike. Nizom tematskih predavanja i izradom seminara studenti se osposobljavaju prepoznavati novac i uz pomoć numizmatičkih kataloga preciznije ga datirati. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja	2			
	seminari	1			
	vježbe	0			
	mentorski rad	1			
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe	0			
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					

udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>M. R. Alföldy, <i>Antike Numismatik</i>, I, II, Mainz am Rhein, 1978. J. Babelon, <i>Antička numizmatika</i>, Beograd 1970. J. Brunšmid, <i>Die Inschriften und Münzen der griechischen Städte Dalmatiens</i>, Wien, 1898. () R. A. C. Carson, <i>Coins (Ancient, Mediaeval & Modern)</i>, London, 1962. A. N. Kazamanova, <i>Uvod u antičku numizmatiku</i>, Moskva, 1969. P. Kos, <i>Leksikon antičke numizmatike</i>, Zagreb, 1998. H. Mattingly, <i>Roman coins from the earliest times to the fall of the Western Empire</i>, London, 1977. D. Rendić-Miočević, <i>Iliri i antički svijet. Iliriološke studije</i>, Split, 1989. D. R. Sear, <i>Greek coins and their values</i>, vol. I Europa, London 1978.; vol. II Asia and North Africa, London, 1979. D. R. Sear, <i>Roman coins and their values</i>, London, 1988. (4. izdanje). D. R. Sear, <i>Byzantine coins and their values</i>, London, 1987. (2. izdanje). S. W. Stevenson, <i>A Dictionary of Roman Coins, republican and imperial</i>, London ,1982.</p> <p>Dopunska:</p> <p>M. Bonačić Mandinić, <i>Novac Herakleje u Arheološkom muzeju u Splitu, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i>, 81, 1988. N. Cambi, <i>Antika, Povijest umjetnosti u Hrvatskoj</i>, 2 (poglavlje Grčka civilizacija – Novac), Zagreb, 2002. <i>Denarništvo v antiki na Slovenskem</i>, Katalog izložbe, Ljubljana, 1990-1991. F. Gnechi, <i>Monete romane. Manuale elementare</i>, Milano, 1977. (4. izdanje). I. Marović, <i>Novac ilirskog dinasta Baleja u Arheološkom muzeju u Splitu, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i>, 81, 1988. B. Mimica, <i>Numizmatika na povijesnom tlu Hrvatske (IV. st. pr. Krista -1918.)</i>, I. dio - antički novci, Rijeka, 1994. T. Šeparović, <i>Antički zlatnici iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika</i>, Katalog izložbe, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split, 2000.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: OSNOVE LATINSKE EPIGRAFIKE					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju /katedra za antičku arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	doc. dr. Miroslav Glavičić			Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Sedmi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Antička latinska epigrafika (definicija, vremensko i prostorno određenje, interdisciplinarno proučavanje natpisa, latinski jezik, pismo). Restitucija teksta natpisa: kratice (kontrakcije, suspenzije, sigle, ligature), distinkcije, korištenje znakova i zagrada pri upotpunjavanju teksta, brojevi. Povijest prepisivanja i studiranja natpisa, zbirke latinskih natpisa, najstariji latinski natpisi. Rimskodobni imenski obrazac: rimski građani (<i>tria nomina</i>, filijacija, <i>tribus, origo, supernomina</i>), žene, oslobođenici, robovi. Imena i tituliranje careva (carski natpisi). Vrste natpisa: nadgrobnici, posvetni, javni, počasni, natpisi pravne naravi (zakoni, odluke careva, senata, municipalnih magistrata, vojničke diplome), <i>instrumenta</i> (natpisi na uporabnim predmetima). Kriteriji za datiranje natpisa. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Usvajanjem osnovnih znanja na predavanjima studenti se osposobljavaju pravilno restituirati i pročitati latinske natpise različitog karaktera, vršiti epigrafsku, paleografsku i onomastičku analizu te datirati natpise. Izradom seminara studenti se praktično upoznaju s osnovnim metodama analize natpisne građe kao povijesnog vrela prvoga reda. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe		0		
	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe		0		
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	mentorski rad	vježbe	terensko istraživanje

NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Ispunjavanje propisanih obveza			Položen ispit		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>R. Bloch, <i>Latinska epigrafika</i>, Beograd, 1971. I. Calabi Limentani, <i>Epigrafia latina</i> (con un'appendice bibliografica di Attilio Degrassi), Milano, 1974. (3. izdanje). R. Cagnat, <i>Cours d'épigraphie latine</i>, Pariz, 1914. (4. izdanje). <i>Corpus inscriptionum Latinarum (CIL)</i>, sv. III, 1873, Suppl. I-II, Berolini, 1889-1902. E. Fedorova, <i>Uvod u latinsku epigrafiku</i>, Moskva, 1982. R. Matijašić, <i>Uvod u latinsku epigrafiku</i>, Pula, 2002. E. Meyer, <i>Einführung in die Lateinische Epigraphik</i>, Darmstadt, 1973. K. Paasch Almar, <i>Inscriptiones Latinae. Eine illustrierte Einführung in die lateinische Epigraphik</i>, Odense, 1990. L. Robert, <i>Die Epigraphik der klassischen Welt</i>, Bonn, 1970. G. Susini, <i>The Roman Stone cutter. An Introduction to Latin Epigraphy</i>, Oxford, 1973. A. Šašel - J. Šašel, Inscriptiones latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMXL et MCMLX repertae et editae sunt, <i>Situla</i>, 5, Ljubljana, 1963. A. Šašel - J. Šašel, Inscriptiones latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMLX et MCMLXX repertae et editae sunt, <i>Situla</i>, 19, Ljubljana, 1978. A. Šašel - J. Šašel, Inscriptiones latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMLXX et MCMLXXX repertae et editae sunt, <i>Situla</i>, 25, Ljubljana, 1986.</p> <p>Dopunska:</p> <p>G. Alföldy, <i>Die Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia</i>, Heidelberg, 1969. M. Divković, <i>Latinsko-hrvatski rječnik za škole</i>, Zagreb (više izdanja) B. Gabričević, <i>Studije i članci o religijama i kulturama antičkog svijeta</i>, Split 1987. V. Hofiler – B. Saria, <i>Antike Inschriften aus Jugoslaviem</i>, 1, Noricum und Pannonia Superior, Zagreb, 1938. A. Kurilić, <i>Pučanstvo Liburnije od 1. do 3. st. po Kristu: antroponimija, društvena struktura, etničke promjene, gospodarske uloge</i>, disertacija, Zadar, 1999. V. Gortan - O. Gorski - P. Pauš, <i>Latinska gramatika</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1982. I. Kajanto, <i>The Latin Cognomina</i>, Helsinki 1965. I. Kajanto, <i>Supernomina. A Study in Latin Epigraphy</i>, Helsinki 1966. E. Marin – M. Mayer – G. Paci, <i>Corpus inscriptionum Naronitanarum</i>, I, Erešova kula – Vid, Macerata – Split, 1999. V. Novak, <i>Latinska paleografija</i>, Beograd 1987. (3. izdanje). <i>Pisana riječ u Hrvatskoj</i>, Katalog izložbe, Muzejski galerijski centar, Zagreb. D. Rendić-Miočević, <i>Carmina epigraphica</i>, Split 1987. P. Skok, <i>Pojave vulgarnog latinskog jezika na natpisima rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb 1915. J. Stipišić, <i>Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi</i> (Latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija, rječnik kratica), Zagreb 1985. (2. izdanje). M. Suić, <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i>, Zagreb 1976. (2. izd. 2003.)</p> <p>Svu dopunsku literaturu nije moguće navesti, jer ovisno o temi seminara, kojega određuje predmetni nastavnik u dogovoru sa studentom, posebno se određuju relevantni radovi koji su potrebni za kvalitetnu izradu pojedinog rada.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA:

NAZIV KOLEGIJA: STAROKRŠĆANSKA IKONOGRAFIJA			
OPĆE OBAVIJESTI: Kolegij je dio nekadašnjeg predmeta Starokršćanska arheologija			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za antičku arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije	Godina studija:	
NASTAVNIK:	prof. dr. Nenad Cambi	Četvrta	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. grupe
		Da	
			Semestar: Sedmi

• **OPIS KOLEGIJA:**

Sintagma ikonografija sastavljena je od starogrčkih riječi $\kappa\acute{o}\nu\eta$ (slika) i $\gamma\rho\phi\epsilon\iota\nu$ (pisati, slikati), što bi značilo opisivati slike. Izraz označava, dakle, opisivanje, ali i proučavanje, osobito povijesnog i literarnog izvora slike (umjetnine). Sintagma pak ikonologija dolazi od spoja riječi $\kappa\acute{o}\nu\eta$ (slika) i $\lambda\acute{\epsilon}\gamma\omega$ (čitati, tumačiti) i znači promatranje umjetnine kao kodirane poruke, kao evolucije slika, uzoraka nataloženih u podsvijesti. Sama kovanica upozorava na to da slika ima svoj „govor“. U teoretskom smislu kad je riječ o tumačenju umjetnina javljaju još se pojmovi semantika koja dolazi od riječi $\zeta\epsilon\mu\acute{\alpha}\nu\tau\iota\kappa\omicron\varsigma$ što znači znak i njegov značejski smisao, te semiotika, što dolazi od riječi $\zeta\epsilon\mu\epsilon\iota\omicron\nu$, a znači opći znak. Potonji se upotrebljava više u likovnim umjetnostima, dok prvi više u lingvistici. Semantika ima i svoju semiotiku.

U antici se ikonografija stvarala kroz milenijske taloge religijskih odnosa i dosegla je pri kraju antike bogat repertoar slika i znakova. Prevladavanjem kršćanstva religija se našla u procjepu između stare vizualne osnovice i novih zahtjeva koje su stvarali novi religijski odnosi. Bogata baština biblijskih literarnih slika te drugih izvora ubrzo je prekoračila jaz, oslanjajući se na prethodno postojeće umjetničke radionice koje su u tržišnim uvjetima za golo preživljavanje upjele stvoriti potrebne premise za novi kreativni pristup razvijajući slike i znakova kršćanske orijentacije. Likovni izraz se gradio na ranijem iskustvu.

• **CILJEVI KOLEGIJA:**

Upravo taj proces stvaranja i međudnosa starih i novih slika cilj je i zadaća je ovog kolegija.

VODIČ:	Zimski semestar	Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS
TJEDANA PO SEMESTRU:		15
Sati tjedno:	predavanja	2
	seminari	1
	vježbe	
	mentorski rad	1
Ukupno sati:	predavanja	30
	seminari	15
	vježbe	
	mentorski rad	15

Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	seminarski rad Da	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>A. Baudrina, Ranokršćanski relikvijar iz Novalje, Materijali XII, Zadar 1976., str. 57-107. Biblija (Stari i Novi Zavjet), bilo koje izdanje. N. Cambi, Krist i njegova simbolika u likovnoj umjetnosti starokršćanskog doba u Dalmaciji, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku LXX-LXXI, Split 1977., str. 57-107. N. Cambi, Sarkofag Dobroga pastira i njegova grupa, Split 1994. P. Corby Finney, The Invisible God. The Earliest Christians on Art, New York-Oxford 1994. Enciklopedija hrvatske umjetnosti, Zagreb 1995., str. 551-553. A. Grabar, Christian Iconography. A Study of Its Origins, Princeton 1968. Leksikon ikonografije i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1979. Lexicon der christlichen Ikonographie, Freiburg im Breisgau 1968. (ur. E. Kirschbaum) I-IV. G. Schiller, Ikonographie der christlichen Kunst I-III. F. Tristan, Les premiers images chrétiennes. Du symbole à l' icône IIe-VIe s. Paris 1996.</p> <p>Dopunska:</p> <p>J. Bovini-H. Brandenburg, Repertorium der christlich-antiken Sarkophagen, Wiesbaden 1967. J. Chevalier-A. Gheerbant, Rječnik simbola. Mitovi, sni, geste, oblici, likovi, boje, brojevi, Zagreb 1989. A. Ferrua, Le pitture della nuova catacomba di via Latina, Città di Vaticano 1960. A. Grabar, Le premier age chrétienne, Paris 1966. A. Grabar, L' age d' or de Justinien, Paris 1966. A. Grabar, Le voies de la création en iconographie chrétienne: Antiquité et Moyen Age, Paris 1979. J. Hall, Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1991. E. Panofski, Iknološke studije. Humanističke teme u renesansnoj umjetnosti. M. Prelog, Eufrazijeva bazilika u Poreču, Zagreb 1986. L. Réau, Iconographie de l' art chrétien, Paris I-VII, Paris 1955-59. J. Wilpert, Le pitture delle catacombe romane, Roma 1903. Enciklopedije: Dictionaire d' archéologie chrétienne et d' liturgie, Paris (15 svezaka) Dizionario patristico e di antichità christiane, Casale Monferato 1983 (2 sveska) Reallexicon für Antike und Christentum, Bonn (više svezaka: nije još do kraja izišla)</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA SEOBE NARODA: ODABRANA POGLAVLJA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	Dr. sc. Ante Uglešić, izv. prof.			Četvrta	
USTANOVA:					
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe Da		Semestar: Sedmi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Arheološka ostavština razdoblja velike seobe naroda na područjima Hrvatske i jugoistočne Europe općenito: kasnoantička autohtona baština, Huni, Istočni Goti, Gepidi, Alamani, Langobardi, ranobizantski nalazi, Avari. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: Upoznati studente s arheološkom ostavštinom seobe naroda na područjima Hrvatske i jugoistočne Europe općenito. Dati pregled nalaza sitne kasnoantičke arheološke baštine i ranobizantskih nalaza, uglavnom nakita. Upoznati studente s barbarskim provalama i kolonizacijama te obraditi nalaze i najznačajnija nalazišta. Posebnu pozornost posvetit će se hunskom vremenu, Istočnim Gotima te Avarima. 					
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	6 ECTS				
TJEDANA PO SEMESTRU:	15				
Sati tjedno:	predavanja	2			
	seminari	1			
	vježbe				
	mentorski rad	1			
Ukupno sati:	predavanja	30			
	seminari	15			
	vježbe				
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					

pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
LITERATURA:					
Obvezna:					
J. BELOŠEVIĆ, Prvi arheološki tragovi velike seobe naroda na području sjeverne Dalmacije, <i>Diadora</i> , 3, Zadar 1965.					
J. BELOŠEVIĆ Ranosrednjovjekovna nekropola u selu Kašiću kraj Zadra, <i>Diadora</i> , 4, Zadar 1968.					
L. BOLTA, Rifnik pri Šentjurju, poznoantička naselbina in grobišče, <i>Katalogi in monografije</i> , 19, Narodni muzej, Ljubljana 1981.					
D. DIMITRIJEVIĆ – J. KOVAČEVIĆ – Z. VINSKI, <i>Seoba naroda – arheološki nalazi jugoslovenskog Podunavlja</i> , Zemun 1962.					
Ž. DEMO, <i>Ostrogothic Coinage from Collections in Croatia, Slovenia and Bosnia & Herzegovina (= Situla, 32)</i> , Ljubljana 1994.					
E. MANEVA, Šlem so spojki od Herakleja, <i>Živa antika</i> , god. 36, sv. 1-2, Skopje 1986.					
N. MILETIĆ, Nekropola u selu Mihaljevićima kod Rajlovca, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i> , (dalje <i>GZMS</i>), n.s., 11, Sarajevo 1956.					
N. MILETIĆ, Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora, <i>GZMS</i> , n.s., 25, Sarajevo 1970.					
N., MILETIĆ, Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna, n. s., 33, Sarajevo 1979.					
V. IVANIŠEVIĆ – M- KAZANSKI, La nécropole de l'époque des grandes migrations à Singidunum, <i>Singidunum</i> , 3, Beograd 2002.					
J. KOVAČEVIĆ, <i>Avarski kaganat</i> , Beograd 1977.					
<i>Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini</i> , Novi sad 1978.					
K. SIMONI, Knin-Greblje - kataloški opis grobova i nalaza, <i>Starohrvatska prosvjeta</i> (dalje: <i>SHP</i>), 3.s., 19, Split 1991.					
M. SLABE, Dravlje – grobišče iz časov preseljevanja ljudstev, <i>Situla</i> , 16, Ljubljana 1975.					
V. STARE – Z. VINSKI, Kranj – nekropola iz časa preseljevanja ljudstev, <i>Katalogi in monografije</i> , 18, Narodni muzej, Ljubljana 1980.					
A. UGLEŠIĆ, Rimska provincija Dalmacija pod vlašću Istočnih Gota, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru</i> (dalje: <i>RFFZd</i>) 30(17), Zadar 1992.					
A. UGLEŠIĆ, <i>Nazčnost Istočnih Gota u jugoistočnoj Europi u svjetlu arheološke i povijesne izvorne građe</i> . Disertacija, Zadar 1996.					
A. UGLEŠIĆ, O etničkoj pripadnosti groba 2 s položaja Njive – Podstrana u Naroni, <i>RFFZd</i> , 38(25), Zadar 2000.					
A. UGLEŠIĆ, Spangenhelme vom Typ Naron/Baldenheim vom Boden der römischen Provinz Dalmatien unter besonderer Berücksichtigung der Herkunft dieses Helmtyps, <i>RFFZd</i> , 39(26), Zadar 2001.					
Z. VINSKI, Arheološki spomenici velike seobe naroda u Srijemu, <i>Situla</i> , 2, Ljubljana 1957.					
Z. VINSKI, O značenju nalaza Seobe naroda iz Karavukova u Bačkoj, <i>Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske</i> , 11,3, Zagreb 1963. Z. VINSKI, Kasnoantička baština u grobovima srednjeg vijeka kao činjenica i kao problem, <i>Materijali</i> , 1 (VI. kongres arheologa Jugoslavije, Ljubljana 1963.), Beograd 1964.					
Z. VINSKI, Betrachtungen zur Kontinuitätsfrage des autochtonen romanisierten Ethnikos im 6. und 7. Jahrhundert, <i>Problemi della civiltà e dell' economia longobarda scritti in memoria di G. P. Bognetti</i> , Milano 1964.					
Z. VINSKI, Okov Teodorikova vremena s ostrva Sapaja na Dunavu, <i>Zbornik Narodnog muzeja</i> , 4, Beograd 1964.					
Z. VINSKI, Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> (dalje: <i>VAMZ</i>), 3, Zagreb 1968.					
Z. VINSKI, Autochtone Kulturelemente zur Zeit der slawischen Landnahme des Balkanraums, <i>Simpozij "Predslavenski etnički element na Balkanu u etnogenezi južnih Slovena"</i> (Mostar 1968.), Centar za balkanološka ispitivanja, knj. 4, ANUBH pos. izd. knj. 12, Sarajevo 1969.					
Z. VINSKI, Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i> , 69 (1967.), Split 1973.					

<p>Z. VINSKI, O rovašenim fibulama Ostrogota i Tirinžana povodom rijetkog tirinškog nalaza u Saloni, <i>VAMZ</i>, 3.s., 6-7, Zagreb 1973.</p> <p>Z. VINSKI, Šljem epohe seobe naroda nađen u Sinju, <i>SHP</i>, 3.s., 12, Split 1982.</p> <p>Z. VINSKI, Dodatna zapazanja o šljemovima Naron/Baldenheim, <i>SHP</i>, 3.s., 14, Split 1984.</p> <p>Z. VINSKI, Razmatranja o iskopavanjima u Kninu na nalazištu Greblje, <i>SHP</i>, 3.s., 19, Split 1991.</p> <p>Dopunska:</p> <p>V. BIERBRAUER, <i>Die Ostrogotischen Grab- und Schatzfunde in Italien</i>, Spoleto 1975.</p> <p>D. DIMITRIJEVIĆ, Gepidska nekropola "Kormadin" kod Jakova, <i>Rad Vojvođanskih muzeja</i>, 9, Novi Sad 1960.</p> <p>D. DIMITRIJEVIĆ, Doba velikih migracija, <i>Šajkaška, Istorija</i>, 1, Novi Sad 1975.</p> <p>J. KOVAČEVIĆ, <i>Varvarska kolonizacija južnoslovenskih oblasti</i>, Novi Sad 1960.</p> <p>J. KOVAČEVIĆ, Mercenaires germains a Ulpiana c. 550, <i>Actes du XII Congrès International d' etudes Byzantines – Ochride</i>, Beograd 1964.</p> <p>N. MILETIĆ, Rani srednji vijek – Doba seobe naroda, <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine...</i>, Sarajevo 1984.</p> <p>D. MRKOBRAD, <i>Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Beograd 1980.; <i>Bibliografija seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Beograd 1984.</p> <p>K. SIMONI, Dr. Zdenko Vinski - bibliografija arheoloških radova od 1940. do 1980. godine, <i>VAMZ</i>, 3.s., 12-13, Zagreb 1980.</p> <p>K. SIMONI, Srebrna žlica iz Siska, <i>VAMZ</i>, 3.s., 21, Zagreb 1988.</p> <p>K. SIMONI, Funde aus der Völkerwanderungszeit in den Sammlungen des Archäologi-schen Museums in Zagreb, <i>VAMZ</i>, 3.s., 22, Zagreb 1989.</p> <p>A UGLEŠIĆ, Nakit Istočnih Gota na području rimske provincije Dalmacije, <i>Hrvati i Goti</i> (ur. R. Tafra), Split 1996. i 2003.</p> <p>A UGLEŠIĆ, Spangenhelme vom Typ Naron/Baldenheim vom Boden der römischen Provinz Dalmatien unter besonderer Berücksichtigung der Herkunft dieses Helmtyps, <i>RFFZd</i>, 39(26), Zadar 2001.</p> <p>Z. VINSKI, Zlatne okovice iz vremena seobe naroda, <i>Republika</i>, 2,2, Zagreb 1952.</p> <p>Z. VINSKI, Ein Spangenhelmsfund aus dem östlichen Syrmien, <i>Germania</i>, 32,3, Frankfurt a. M. 1954.</p> <p>Z. VINSKI, Ein völkerwanderungszeitlicher Goldschmuck aus der Herzegowina, <i>Germania</i>, 32,4, Frankfurt a. M. 1954.</p> <p>Z. VINSKI, Zikadenschmuck aus Jugoslawien, <i>Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentral-Museums</i>, 4, Mainz, 1957</p> <p>Z. VINSKI, Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, <i>VAMZ</i>, 3.s, 5, Zagreb 1971.</p> <p>Z. VINSKI, Epoha seobe naroda, <i>Umetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek</i>, Beograd – Zagreb – Mostar 1986.</p>	
UVJETI:	
Registracija za slušanje kolegija: Da	Registracija za ispit: Da
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:	
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 	

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA RANOG SREDNJEG VIJEKA: ODABRANA POGLAVLJA					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju				
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK:	Prof. dr. sc. Željko Tomičić			Četvrta	
USTANOVA:	Institut za arheologiju, Zagreb				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: Sedmi
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: <p>1) Arheološka slika ranoga srednjeg vijeka prostora međuriječja Drave, Dunava i Save (568.-svršetka 9. st.). 2) Geneza i kontinuitet bjelobrdске kulture u međuriječju Drave, Dunava i Save (poč. 10.- sredine 13. st.). 3) Materijalna svjedočanstva hrvatskog ranog srednjovjekovlja (interakcije Franaka - Hrvata – Bizanta i Avara). 4) (<i>alternativno</i>: Na razmeđu hemisfera – baština viteških redova templara i ivanovaca).</p>					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: <p>Cilj predmeta je uvođenje studenata u temelje arheologije ranoga srednjovjekovlja kako bi se na tavnim spomenicima materijalne i duhovne kulture proniknulo u povijesni inventar i svijest naroda koji je taj bogati fundus snažno integrirao u svoju kulturnu baštinu.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			6 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA: LCD-PROJEKTOR, LAP-TOP, DIJAPROJEKTOR, GRAFOSKOP					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					

NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij Da
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>BELOŠEVIĆ, JANKO, 1980: <i>Materijalna kultura Hrvata 7.-9. stoljeća</i>, Zagreb.</p> <p>JELOVINA, DUŠAN, 1976: <i>Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine</i>, Split.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992: Neuere Erforschung der Bijelo Brdo-Kultur in Kroatien, <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 9., Zagreb, 113.-130.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992.a: Prilog istraživanju kronologije srednjovjekovnog groblja na položaju Lijeva bara u Vukovaru, Hommage à Vukovar, <i>Starohrvatska prosvjeta</i>, 3.s., 20 (1990.), Split, 111.-182.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992.b: Novi prilozi vrednovanju ostavštine srednjovjekovnog groblja Bijelo Brdo II., <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 8, Zagreb, 95.-148.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1998: Ranosrednjovjekovno groblje Zvonimirovo-Veliko polje, prinos poznavanju bjelobrdske kulture u podravskom dijelu Slavonije, <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 13.-14. (1996.-1997.), Zagreb, 1999, 91.-120.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 2000: Arheološka slika ranoga srednjeg vijeka prostora međuriječja Drave, Dunava i Save. <i>HRVATI I KAROLINZI</i>, Dio I. Rasprave i vrela, Ante Milošević (ur.), MHAS, Split</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 2000./2001.: Der Untergang der Antike und deren Nachlebensformen in Südpannonien (Nordkroatien). <i>SLOVENIJA IN SOSEDNE DEŽELE MED ANTIKO IN KAROLINŠKO DOBO</i>. Bratož, Rajko (ur.), Ljubljana, 255.-298.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1997: Archaeologische Zeugnisse der Karolinger in den von Kroaten besiedelten Gebieten, Hommage à Prof. Dr.Sc. Zdenko Vinski, <i>Hortus Artium Medievalium</i>. 3., Zagreb-Motovun, 61.-72.</p> <p>Dopunska:</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1998: Im Jahrhundertealten Grenzgebiet zwischen dem westen und dem osten Europas – Festungen der Ritterorden im mittelalterlichen Kroatie. <i>Hortus Artium Medievalium</i>, 4., Zagreb-Motovun, 169.-178.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

--

NAZIV KOLEGIJA: ARHEOLOGIJA NOVOG VIJEKA			
OPĆE OBAVIJESTI:			
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju		
STUDIJ:	Diplomski studij arheologije		Godina studija:
NASTAVNIK:	Prof. dr. Ante Uglešić		Četvrta
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru		
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni Da	Izborni za druge studij. grupe
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Ovaj kolegij uvodi studente u razdoblje novog vijeka, u sklopu arheologije kao znanstvene discipline koja se bavi proučavanjem materijalne kulture i načinom života, kroz određene arheološke metode u teoriji i praksi. Kolegij upoznaje studente sa novim vijekom, razdobljem koje dosad nije dovoljno valorizirano u samoj arheologiji i načinom na kojem mu se pristupa pri konkretnim arheološkim istraživanjima. Osim metodološkog pristupa, kolegij se bavi i konkretnom arheološkom pokretnom (keramika, metal, staklo) i nepokretnom građom (sakralna i svjetovna arhitektura, fortifikacije), te različitim načinima pristupa i obrade pojedine građe.</p>			
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Na osnovi ovog kolegija student se treba osposobiti da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije pojam arheologije novog vijeka i njene osnovne sastavnice, - poznaje i povijesni okvir ovog perioda i najznačajnije posljedice na način života i materijalnu kulturu tog razdoblja, - poznaje promjene u društvu i životu ljudi iz srednjeg vijeka u razdoblje nakon Kolumbova otkrića Amerike, - razlikuje pojedine vrste arheološke kulturne građe (pokretnu i nepokretnu), podjelu po materijalu (arhitektura, sitna građa), podrijetlu (import ili domaća produkcija) i dataciji, - prepozna i poznaje pojedine primjere građe tog razdoblja, nađene arheološkim istraživanjima kao i postupke njihove stručne obrade. 			
VODIČ:	Zimski semestar		Ljetni semestar
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:	6 ECTS		
TJEDANA PO SEMESTRU:	15		
Sati tjedno:	predavanja	2	
	seminari	1	
	vježbe		
	mentorski rad	1	
Ukupno sati:	predavanja	30	
	seminari	15	
	vježbe		
	mentorski rad	15	
Ukupan broj dana terenske nastave:			
NASTAVNE METODE:			

Predavanja Da	Seminari Da	individualni projekti	Mentorski rad Da	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Redovno pohađanje nastave			Izrada seminarskog rada		
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij
<ul style="list-style-type: none"> LITERATURA: <p>Obvezna:</p> <p>Bradara Tatjana: Nalazi kasnosrednjovjekovne i renesansne keramike u Istri (od 14. do 16. st.), <i>Histria Archeologica</i>, 32, Pula, 2000., str. 31-53.</p> <p>Bribir u srednjem vijeku, Split, 1996. (poglavlja: Keramika, Staklo, Metalni proizvodi, Numizmatika, Sfragistika), str. 55-86.</p> <p>Buerger Janet: The Medieval Glazed Pottery, Diocletian's palace, Report on joint excavations, vol. III, Split, 1979, str. 3-125.</p> <p>DeMaine Mary: The Medieval Glass, Diocletian's palace, Report on joint excavations, vol. III, Split, 1979, str. 127-139.</p> <p>Novak Grga: Prošlost Dalmacije I i II, Split, 2004.</p> <p>Petricioli Sofija: Njemački renesansni svijećnjaci na Jadranu, <i>Peristil</i>, 12-13, Zagreb, 1969/70.</p> <p>Petricioli Sofija: Majolika iz Zadra, katalog izložbe, Zadar, 1973.</p> <p>Prošlost Zadra II (N. Klaić-I. Petricioli: Zadar u srednjem vijeku do 1409) Zadar, 1976. i Prošlost Zadra III (T. Raukar-I. Petricioli-F. Švelec-Š. Peričić: Zadar pod mletačkom upravom 1409-1797), Zadar, 1987.</p> <p>Ratković-Bukovčan Lada: Venetian glass at the Mimara Museum, Zagreb, 2000.</p> <p>Srednjeveška in novoveška keramika iz Pirana in Svetega Ivana, (uredio M. Guštin), Koper, 2000.</p> <p>The Venetian shipwreck at Gnalić, Kopar, 2004.</p> <p>Tomičić Željko: Na tragu sednjovjekovnog dvora knezova Iločkih (Újlaki), <i>Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu</i>, vol. 20, Zagreb, 2003, str. 131-150.</p> <p>Vranski zbornik, Radovi JAZU u Zadru, 18, Zadar</p> <p>Zglav-Martinac Helga: Antiche ceramiche italiane tra le due sponde dell' Adriatico, dal Palazzo di Diocleziano a Spalato alla Fortezza di Pescara, Pescara, 2001.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Petricioli Sofija: The Gnalić wreck: the glass, <i>Journal of Glass Studies</i>, vol. 15, Corning, 1973.</p> <p>Vrulje, 1, Zadar, 1970. (broj posvećen hidroarheološkom nalazu kod Gnalića)</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
<ul style="list-style-type: none"> OPAŽANJA: 					

NAZIV KOLEGIJA: BJELOBRDSKI KULTURNI KOMPLEKS					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODSJEK / KATEDRA:	Odjel za arheologiju / katedra za srednjovjekovnu arheologiju				
STUDIJ:	Preddiplomski studij arheologije			Godina studija:	
NASTAVNIK/SURADNIK:	Prof. dr. sc. Željko Tomičić / mr. sc. Karla Gusar			Treća	
USTANOVA:	Institut za arheologiju, Zagreb				
STATUS KOLEGIJA:	Obvezni	Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
		Da			
Semestar: Peti					
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij će u najkraćim crtama uvesti studente u opću problematiku studija srednjovjekovne arheologije, posebice u svezi s Bjelobrdskim kulturnim kompleksom koji se na temelju inventara kosturnih groblja manifestira na području međuriječja Drave, Dunava i Save, odnosno diljem Karpatske kotline i u njezinim rubnim regijama. Približit će se povijest istraživanja te kulture i pojedinih relevantnih nalazišta, umjetničko obrtno stvaralaštvo, geneza i kontinuitet pojedinih nakitnih skupina, nova metodologija interdisciplinarnog istraživanja, prijedlozi relativne i apsolutne kronologije u rasponu od početka 10. do 13. stoljeća. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI KOLEGIJA: U najkraćim crtama uvesti studente u opću problematiku srednjovjekovnih studija. 					
VODIČ:		Zimski semestar		Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		6 ECTS			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja		2		
	seminari		1		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		30		
	seminari		15		
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja Da	seminari Da	individualni projekti	WebCT	laboratorijske vježbe	terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA: LCD PROJEKTOR, LAP-TOP, DIJAPROJEKTOR, GRAFOSKOP					
udžbenici	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	webCT zbirka

UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
pismeni ispit	usmeni ispit Da	esej	praktičan rad	teza	kolokvij Da
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>BRUNŠMID, JOSIP, 1903.-1904.: Hrvatske sredovječne starine. <i>Viestnik Hrvatskog arheološkog društva</i>, ns VII.(1903.-1904.), Zagreb, 30.-97.</p> <p>GIESLER, JOCHEN, 1981: <i>Untersuchungen zur Chronologie der Bijelo Brdo Kultur</i>, PZ 56, Band 1981., Heft 1, Berlin-New York.</p> <p>MILETIĆ, NADA, 1967: Slovenska nekropola u Gomjenici kod Prijedora, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja BiH</i>, n.s., sv. XXI/XXII., Sarajevo, 81.-154.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992: Neuere Erforschung der Bijelo Brdo-Kultur in Kroatien, <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 9., Zagreb, 113.-130.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992.a: Prilog istraživanju kronologije srednjovjekovnog groblja na položaju Lijeva bara u Vukovaru, Hommage à Vukovar, <i>Starohrvatska prosvjeta</i>, 3.s., 20 (1990.), Split, 111.-182.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1992.b: Novi prilozi vrednovanju ostavštine srednjovjekovnog groblja Bijelo Brdo II., <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 8, Zagreb, 95.-148.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1998: Ranosrednjovjekovno groblje Zvonimirovo-Veliko polje, prinos poznavanju bjelobrdske kulture u podravskom dijelu Slavonije, <i>Prilozi Instituta za arheologiju</i>, 13.-14. (1996.-1997.), Zagreb, 1999, 91.-120.</p> <p>VINSKI, ZDENKO, 1970: O postojanju radionica nakita starohrvatskog doba u Sisku, <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, IV, Zagreb, 45.-92.</p> <p>Dopunska:</p> <p>BELOŠEVIĆ, JANKO, 1987: Nekoliko neobjelodanijenih ranosrednjovjekovnih arheoloških nalazišta s područja sjeverne Dalmacije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Rrazdio povijesnih znanosti</i>, 13., 1986./1987., Zadar, 141.-163.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1993: Prilog istraživanju bjelobrdske segmenta srednjovjekovnog groblja Ptuj-Grad, <i>Ptujski arheološki zbornik ob 100-letnici muzeja in Muzejskoga društva</i>, Ptuj, 543.-579.</p> <p>TOMIČIĆ, ŽELJKO, 1999.-2000.: Ranosrednjovjekovno groblje u Velikom Bukovcu – uz početke bjelobrdske kulture u Hrvatskoj, <i>Opuscula Archeologica</i>, 23, Zagreb, 285.-307.</p> <p>ŽERAVICA, ZDENKO, 1986: Ranoslavenska nekropola Bagruša u Petoševcima kod Laktaša, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja BiH</i>, n.s., 40.-41., Sarajevo 1985.-1986., 129.-209.</p>					
UVJETI:					
Registracija za slušanje kolegija: Da			Registracija za ispit: Da		
PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:					
OPAŽANJA:					

3.3. Novi preddiplomski i diplomski studij arheologije strukturiran je prema modelu 3+2 godine. Obrazovni ciklus izvodi se "godinu za godinom". Od 1. do 5. semestra jednopredmetnoga studija upisuje se najmanje šest (6), a u 6. semestru pet (5) jednosmestralnih kolegija. Kod dvopredmetnog studija taj broj predmnijeva i kolegije s drugoga studija. Obveze studenata sastoje se od redovnog pohađanja nastave (najmanje 70%) i drugih obveza koje proizlaze iz programa pojedinih kolegija. Osnovni preduvjet upisa u svaki semestar odabir je obveznih kolegija, izbornih kolegija i drugih modula nastave s ukupnim koeficijentom opterećenja od najmanje 30 ECTS. Za upis u svaki naredni semestar preddiplomskog studija uvjeti su: redovno pohađanje nastave iz svih upisanih kolegija u prethodnom semestru (najmanje 70%), ispunjene obveze iz svih pojedinačnih kolegija (seminarski radovi, terenski rad, vježbe i sl.) i najmanje jedan položen obvezni kolegij. Pored ovih, nema dodatnih preduvjeta za upis svakoga pojedinog kolegija. Student stručnu radnju bira nakon odslušanog 5. semestra. Prije njezine obrane student mora položiti ispite iz svih obveznih i izbornih kolegija upisanih od 1. do 6. semestra, kao i ispuniti obveze koje proizlaze iz programa svakoga pojedinog kolegija. Studenti koji se ne odluče za izravan nastavak studija (diplomski studij) imaju pravo na upis apsolvetskog staža u trajanju od jednog semestra. Trogodišnji preddiplomski studij završava ispunjavanjem svih ovdje propisanih obveza, izradom i pozitivno ocjenjenom stručnom radnjom (bez obrane), a najkasnije u roku od dvije godine nakon završetka 6. semestra. Završetkom preddiplomskog studija student stječe zvanje "arheološki tehničar".

Za upis na diplomski studij student mora završiti preddiplomski studij te mora upisati obvezne kolegije, izborne kolegije i druge module nastave s ukupnim koeficijentom opterećenja od najmanje 30 ECTS. U 1. i 2. semestru upisuje se po pet (5) kolegija, dok u 3. i 4. semestru nema klasične nastave; u 3. semestru student izrađuje dva specijalistička seminarska rada, a u 4. diplomsku radnju. Temu diplomske radnje student bira i upisuje u indeks prije upisa u 4. semestar. Pored toga, za upis u 4. semestar uvjet je i pozitivna ocjena oba specijalistička seminarska rada održana tijekom 3. semestra. Diplomski studij završava obranom diplomske radnje pred imenovanim povjerenstvom, a najkasnije tri godine od odslušanog 4. semestra. Završetkom diplomskog studija student stječe zvanje "magistar/magistra arheologije".

3.4. Tijekom preddiplomskog i diplomskog studija arheologije student može izabrati sljedeće kolegije i module nastave s drugih komplementarnih Odjela Sveučilišta u Zadru: Antička filozofija I, Antička filozofija II, Srednjovjekovna filozofija I, Srednjovjekovna filozofija II, Uvod u kršćansku filozofiju (Odjel za filozofiju), Geografija krša, Regionalna geografija Sredozemlja (Odjel za geografiju), Društva antičke Grčke, Helenizam na Jadranu, Antička geografija Jadrana, Jadranski pomorski putovi od antike do srednjeg vijeka, Povijest Bizanta, Povijest Venecije u srednjem vijeku (Odjel za povijest), Hrvatska srednjovjekovna skulptura, Grad i povijest – srednjovjekovni grad na tlu Istre i Dalmacije (Odjel za povijest umjetnosti) i Antička toponimija predrimskog Ilirika (Centar za Jadranska onomastička istraživanja). Spomenuti se kolegiji upisuju u onom semestru u kojem se slušaju i na matičnom Odjelu.

3.5. Nastavu na stranom jeziku moguće je organizirati za sljedeće kolegije:

1. Istočni Jadran u željezno doba (talijanski i engleski jezik),
2. Umjetnost i religija jadranskoga protopovijesnog svijeta (talijanski i engleski jezik),
3. Željezno doba na sjevernom Jadranu (talijanski i engleski jezik).

3.6. Pripisivanje bodovne vrijednosti kolegijima koje studenti mogu izabrati na drugim studijima sveučilišta ili drugim visokim učilištima i prijenos bodova na studij arheologije mogući su pod uvjetima:

1. da je riječ o kolegijima s komplementarnih odjela sveučilišta navedenih u točki 3.4.,
2. da je riječ o kolegijima s istovrsnih ili djelomice istovrsnih studija u RH ili inozemstvu.

Provedbu kriterija nadziru ECTS koordinator studija s kojega student dolazi i ECTS koordinator studija na koji student dolazi.

3.7. Preddiplomski studij završava izradom, pozitivnom ocjenom i obranom stručne radnje. Diplomski studij završava izradom i obranom specijalističke diplomske radnje pred imenovanim povjerenstvom.

3.8. Studenti koji su prekinuli studij isti mogu nastaviti pod uvjetima propisanim aktima Sveučilišta u Zadru i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Studenti koji su izgubili pravo studiranja moraju ponovno upisati studij pod uvjetima određenima u točki **2.4.**

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Izvođenje nastave moguće je u postojećim prostorima Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru, na adresi Obala Kralja Petra Krešimira IV., 2. Dvorana 113 na I. katu ima 40 sjedećih mjesta. Može se također upotrebljavati i arheološki praktikum u podrumu zgrade. Isto tako, povremeno je moguće koristiti informatičke kabinete i veliku (svečanu) dvoranu, osobito u slučaju kada je potrebno više mjesta za slušatelje. Sveučilište u Zadru ima središnju biblioteku, a Odjel za arheologiju priručnu biblioteku, u sklopu koje je nekadašnja biblioteka Duje Rendića-Miočevića. Studenti koji se opredijele za podvodnu arheologiju dio nastave zasigurno će izvoditi u podmorju. Konzultacije i mentorski rad održavat će se u uredima nastavnika, a dio aktivnosti moguće je i potrebno prebaciti u muzejske zbirke.

4.2. Odjel za arheologiju raspolaže svom opremom potrebnom za kvalitetno izvođenje nastave (episkop, grafoskop, LCD projektor, računala, didaktička nastavna pomagala, fotooprema, geodetske naprave i sl.). Središnja biblioteka Sveučilišta i priručna biblioteka Odjela posjeduju glavninu literature potrebne za rad studenata, a u planu je nabavka i veće količine novije znanstvene literature. Lako su dostupni i fondusi Znanstvene knjižnice, Arhiva i knjižnice Arheološkog muzeja u Zadru.